

รายงานผลการวิจัย เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

โดย นายวิรัช วาณิชธนากุล และคณะ

รายงานผลการวิจัยกลุ่มวิจัยเชิงพื้นที่ ชุดโครงการการวิจัยพัฒนาขบวนการสหกรณ์ ระยะที่ 2 เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก เป็นรายงานผลการคำเนินงานของทีมวิจัย เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างเคือนเมษายน 2551 - กันยายน 2552 ซึ่งทีมวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหาสาระของรายงานผลการวิจัยฉบับนี้คงจะเกิดประโยชน์ต่อนักวิจัยที่มี ภารกิจในการเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนตลอดจนผู้สนใจและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการนี้ ใคร่ขอขอบคุณผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย และสหกรณ์ทุกพื้นที่ในจังหวัดพิษณุโลก

หากมีข้อพกพร่องประการใด ทีมวิจัยขอน้อมรับและยินดีรับข้อเสนอแนะด้วยความ ขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

> ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลก กันยายน 2552

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
	(:)
สารบัญ	(i)
สารบัญรูป	(ii)
บทสรุปผู้บริหาร	(a)
บทที่ 1 ข้อเสนอการวิจัย	1
บทที่ 2 สถานการณ์ในพื้นที่ก่อนเข้าคำเนินการวิจัย	8
2.1 ข้อมูลกลุ่มและสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย	8
2.2 จุดเริ่มต้นของการก่อเกิดของเครือข่าย	40
บทที่ 3 กระบวนการวิจัย	49
บทที่ 4 ผลลัพธ์	56
4.1 รูปแบบของเครือข่าย วิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ และ	
ผลการคำเนินงานของเครื่อข่ายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย	56
เครื่อง่ายง้าวโพด	56
เครือข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร	63
เครือข่าย โคเนื้อ	69
เครื่อง่ายข้าวปลอดภัย	73
เครือข่ายสหกรณ์	76
เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก	80
บทที่ 5 สรุป ทิศทางในอนาคต	85
บทที่ 6 ภาคผนวก	90
6.1 ตารางการทำงาน	90
6.2 ภาพกิจกรรม	91
6.3 ผลการสำรวจความคิดเห็นสมาชิก สกต.ต่อภาพลักษณ์	100
ของ สกต.พิษณุโลก	
6.4 เอกสารที่ใช้ในกระบวนการวิจัย	107
ทีมวิจัยเครื่อข่ายคณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณโลก	108

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1	กระบวนการวิจัย	50
2	แสดงการเชื่อม โยงเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด	58
3	แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร	64
4	แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายโคเนื้อ	72
5	แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายข้าวปลอดภัย	75
	แสดงการเชื่อม โยงเครือข่ายสหกรณ์	79
7	เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก	84

บทสรุปผู้บริหาร

เครื่อข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก เป็นเครื่อข่ายประเภทธุรกิจที่เกิดจากการ รวมตัวกันของเครือข่ายที่สมัครใจจำนวน 5 เครือข่าย ในปี 2548 อันประกอบด้วย เครือข่ายรวบรวม ข้าวโพค เครือข่ายข้าวปลอดภัย เครือข่ายโคเนื้อ เครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครือข่าย สหกรณ์ และสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.พิษณุโลก จำกัด (สกต.พิษณุโลก) การ ดำเนินงานในรูปแบบของเครือข่ายดังกล่าวนั้น สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. พิษณุโลก จำกัด (สกต.พิษณุโลก) ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายและศูนย์การประสานงานและข้อมูลกับ สมาชิกมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาสมาชิกบางส่วนมีความสัมพันธ์และ กิจกรรมที่ดีต่อกัน ติดต่อสื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ แต่มีบางส่วนที่ไม่สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมซึ่ง กันและกันได้ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น เป็นเหตุ จูงใจให้ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลกมีความ ประสงค์ที่จะศึกษาว่า ทำอย่างไรจึงจะต่อยอดเครือข่ายคุณค่าไปในกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์อื่นใน จังหวัดพิษณุโลก ควบคู่ไปกับการศึกษาตัวแบบการพัฒนาจิตสำนึกความร่วมมือแก่ผู้นำสหกรณ์ใน การร่วมมือกันบนหลักการสหกรณ์ เพื่อหนุนเสริมการคำเนินงานของเครือข่ายให้สามารถบรรลุ เป้าหมายร่วม โดยมีคำถามวิจัย 2 คำถาม คือ (1) แนวทางการขยายเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต.เป็น แกนนำ บนหลักการของ "เครือข่ายคณค่า" ควรเป็นอย่างไร และ (2) เครื่องมือสำหรับกระบวนการ ปลูกจิตสำนึกความร่วมมือบนหลักการสหกรณ์ แก่ผู้นำสหกรณ์ควรเป็นอย่างไร วัตถุประสงค์ใน การวิจัยมี 2 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อต่อยอดเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต.เป็นแกนนำ บนหลักการของ "เครื่อข่ายคุณค่า" และ (2) เพื่อสังเคราะห์ตัวแบบสำหรับกระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือ แก่ผู้นำองค์กรบนหลักการสหกรณ์

ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย ได้แก่ (1) การจัดการความรู้ "การเชื่อมโยงเครือข่าย คุณค่า" ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์แก่ผู้เกี่ยวข้อง (2) การต่อยอดเครือข่ายคุณค่าตามแผน คำเนินการ (3) การคำเนินการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่เป็นภาคีเครือข่าย (4) การจัดทำรายงานความก้าวหน้า (5) การติดตามประเมินผลผู้นำที่ผ่านกระบวนการ (6) การติดตามประเมินผลการเชื่อมโยงเครือข่าย/การคำเนินงานเครือข่าย/การสังเคราะห์ตัวแบบ และ (7) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการศึกษา

เครือข่ายที่เกิดขึ้นเป็นเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่รวมตัวกันในแนวราบ ใน 2 ลักษณะ คือ (1) กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่มีลักษณะกิจกรรมแบบเดียวกันร่วมมือกันเป็นเครือข่าย ได้แก่ เครือข่าย ข้าวโพค เครือข่ายธุรกิจวัสคุอปกรณ์การเกษตร เครือข่ายโคเนื้อ เครือข่ายสหกรณ์ เครือข่ายข้าว ปลอดภัย และบ้านดอนม่วง โดยเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ 7 กลุ่ม สมาชิก จำนวน 141 คน มีวิสัยทัศน์ว่า เป็นแหล่งข้าวโพคคุณภาพดี วัตถุประสงค์เพื่อตัดวงจรการ เป็นหนึ่นอกระบบ และช่วยเหลือกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ ้ เกี่ยวกับการผลิต รวบรวม ขายและระบบการขนส่งข้าวโพค ภารกิจ คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ถ่ายทอด และช่วยเหลือกันเกี่ยวกับข้าวโพด เครือข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร ภาคีประกอบด้วยกลุ่ม/องค์กร จำนวน 12 กลุ่ม สมาชิก 193 คน ในพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง พิษณุโลก เนินมะปราง วังทอง บางกระทุ่ม นครไทย วัดโบสถ์ และพรหมพิราม วัตถุประสงค์เพื่อ ้ซื้อขายวัสคุอุปกรณ์การเกษตรในราคาที่เป็นธรรม มีภารกิจในการซื้อและต่อรองราคาวัสคุอุปกรณ์ การเกษตรในราคาที่เป็นธรรมต่อสมาชิก และ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการภาวะการ ตลาดของปุ๋ย ราคาปุ๋ย ปัญหาปุ๋ยปลอม เครือข่ายโคเนื้อเป็นเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่รวมตัวกันใน แนวราบ ภาคีประกอบด้วยกลุ่ม/องค์กร จำนวน 5 กลุ่ม สมาชิก จำนวน 79 คน ครอบคลุมพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอบางกระทุ่ม ชาติตระการ นครไทย เนินมะปราง และวังทอง เพื่อช่วยเหลือซึ่ง กันและกันในด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพ ผลิตและการตลาดโคเนื้อ และเพิ่มช่องทางการตลาด ภารกิจ ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน ด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพผลิตและ การตลาดโคเนื้อ และเพิ่มช่องทางการตลาด เครือข่ายข้าวปลอดภัย สมาชิก 1 กลุ่ม จำนวน 20 คน คือ กลุ่มข้าวปลอดภัยบ้านคอนทอง ตำบลดอนทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก เพื่อรวบรวมข้าวให้กับ โรงสี สกต. พิษณุโลก มีภารกิจในการรวบรวมข้าวให้กับโรงสี สกต. พิษณุโลก และแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับพันธุ์ข้าว เครือข่ายสหกรณ์ ภาคีประกอบด้วยสหกรณ์ 7 แห่ง สมาชิก จำนวน 14,202 คน ในพื้นที่ 6 อำเภอ ประกอบด้วย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด อำเภอเมืองพิษณุโลก สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด อำเภอวัดโบสถ์ สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด อำเภอวังทอง สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด อำเภอวังทอง สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด อำเภอ เนินมะปราง สหกรณ์การเกษตรนิคมฯบางระกำ จำกัด อำเภอบางระกำ สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัดอำเภอนครไทย เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับคำเนินธุรกิจ และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการดำเนินการสหกรณ์ ภารกิจ (1) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับคำเนินธุรกิจวัสคุ อุปกรณ์การเกษตร ชุดน้ำยาล้างจาน ซักผ้า เอนกประสงค์ วิทยากรสอนการทำน้ำยาต่าง ๆ ข้าวสาร ฮอร์โมนสังข์ทอง และน้ำมัน (2) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการดำเนินการสหกรณ์

เครือข่ายที่มีลักษณะกิจกรรมต่างกันร่วมมือกันเป็นเครือข่ายในระดับจังหวัด ได้แก่ เครือข่ายกุณก่าจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 5 เครือข่าย และ 1 หมู่บ้าน คือ เครือข่ายรวบรวม ข้าวโพด ธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร โคเนื้อ ข้าวปลอดภัย สหกรณ์ และบ้านดอนม่วง โดยมี

ส.ก.ต. พิษณุโลก เป็นแม่ข่ายในการเชื่อมโยงและขับเคลื่อนเครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก วิสัยทัศน์ คือ เป็นเครือข่ายที่มีคุณค่าทางธุรกิจและสังคม ซึ่งคุณค่าทางธุรกิจ หมายถึง การเชื่อมโยง ธุรกิจเพื่อประโยชน์ซึ่งกันและกัน และคุณค่าทางสังคม หมายถึง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นภาคีธุรกิจร่วมกัน ภารกิจ ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพค วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค (2) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพค วัสคุอุปกรณ์ การเกษตร ข้าว โคเนื้อ กิจกรรมที่ทำร่วมกัน ได้แก่ (1) การพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพค วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค (2) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพค วัสดุอุปกรณ์ การเกษตร ข้าว โค (3) การจัดทำทะเบียนข้อมูลของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่เป็นสมาชิก (4) การ จัดทำข้อสภาพความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก รายได้ (เพิ่มขึ้น) นวัตกรรมที่ เกิดขึ้น ได้แก่ (1) ส.ก.ต.พิษณุโลก มีการสร้างแบรนด์ปุ๋ยของตนเอง (2) มีการทำข้อตกลงความ ร่วมมือธุรกิจน้ำมันระหว่างสหกรณ์วัดจันทร์ สหกรณ์การเกษตรนครไทย สหกรณ์นิคมบางระกำ สหกรณ์วังทอง ถือว่าเป็นความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (3) การยกระคับภาพลักษณ์ ของ สกต.ในสายตาสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรอื่น ในฐานะสหกรณ์ที่ทำหน้าที่การตลาดที่เชื่อมโยง ธุรกิจเพื่อประโยชน์ร่วมกันของภาคีพันธมิตร อันจะก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในวงกว้าง และ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิก ชุมชน สังคมมากขึ้น (4) การสร้างพลังอำนาจการต่อรองในการทำ ธุรกิจด้านการตลาดของเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต. เป็นแกนนำ เพื่อให้เกิดประ โยชน์กลับสู่สมาชิก ซึ่ง จะเป็นตัวแบบที่ดีที่จะขยายผลไปสู่จังหวัดอื่น โดยมีจังหวัดที่มาศึกษาคุงานการคำเนินงานของ สกต.พิษณุโลก ในรอบ 2 ปี ที่ผ่านมา จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ สกต. จังหวัดสุโขทัย นครสวรรค์ พิจิตร อุตรดิตถ์ อุทัยธานี เชียงใหม่ ลำปาง กำแพงเพชร ตาก เพชรบูรณ์

กระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือแก่ผู้นำองค์กรบนหลักการสหกรณ์ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้แก่ (1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกเครือข่าย (2) จัดเวทีสำรวจข้อมูล พร้อมทั้งอภิปรายสิ่งที่เป็นปัญหา และความต้องการร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจตรงกัน (3) ร่วมประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจโดยนำปัญหา ของกลุ่มขึ้นมาปรึกษา พูดคุย แล้วหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน (4) สร้างการมีส่วนร่วมในการคิด และ ตัดสินใจร่วมกัน โดยกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์เป็นผู้ตัดสินใจ ทีมวิจัยเป็นผู้ให้ข้อมูล (5) ติดตาม เยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ (6) เป็นผู้จัดสถานการณ์และเป็นสื่อกลางให้ผู้นำกลุ่ม/สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสพูดคุย เจรจาตกลงในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การซื้อขายและติดต่อกันเอง (7) สร้าง ความสัมพันธ์ส่วนตัว (8) ใช้กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือในการกระชับความสัมพันธ์ (9) การแสดง ให้เห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อร่วมมือกันในลักษณะเครือข่าย

บทที่ 1

ข้อเสนอการวิจัย

1. หลักการและเหตุผล

เครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก เป็นเครือข่ายประเภทธุรกิจที่เกิดจากการรวมตัว กันของเครือข่ายที่สมัครใจจำนวน 5 เครือข่าย ในปี 2548 อันประกอบด้วย เครือข่ายรวบรวม ข้าวโพค เครือข่ายข้าวปลอดภัย เครือข่ายโคเนื้อ เครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครือข่าย สหกรณ์ และสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.พิษณุโลก จำกัด (สกต.พิษณุโลก) การ ดำเนินงานในรูปแบบของเครือข่ายดังกล่าวนั้น สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. พิษณุโลก จำกัด (สกต.พิษณุโลก) ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายและศูนย์การประสานงานและข้อมูลกับ สมาชิกมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่ ้ เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ รวมทั้งเป็นแหล่งที่สมาชิกสามารถดำเนินกิจกรรมรวมกันซื้อและ รวมกันขายผลิตภัณฑ์ของตนเองกับผู้ซื้อหรือผู้ขาย อันจะนำไปสู่การลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ ให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิก โดยเครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลกได้รับการสนับสนุนแนวคิดและ วิธีปฏิบัติในการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ เข้าด้วยกันจากสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พร้อมทั้งงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จากผลการดำเนินงานของเครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลกที่ผ่านมา ทำให้สมาชิกได้ลดต้นทุน ค่าใช้ก่ายการผลิตการเกษตร มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตในราคาประกัน มีช่องทาง การตลาคมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชนในการประกอบอาชีพมากขึ้น สมาชิกมีทางเลือกในการตัดสินใจประกอบอาชีพมากขึ้น รู้จักกันมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบไปสู่ สมาชิกแต่ละเครื่อข่ายที่เป็นสมาชิกเป็นจำนวนมากพอสมควร เช่น เครื่อข่ายโคเนื้อ ประกอบด้วย เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 500 คน เครือข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย กลุ่ม วัสดุอุปกรณ์การเกษตร จำนวน 365 คน เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ประกอบด้วย เกษตรกรผู้ปลูก และรวบรวมข้าวโพด จำนวน 172 คน เครือข่ายข้าวปลอดภัย ประกอบด้วย เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 67 คน และสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 60 คน

ในห้วงระยะ 1 ปี ของการดำเนินงานที่ผ่านมา ทีมวิจัยซึ่งประกอบไปด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จังหวัด พิษณุโลก สำนักงานสหกรณ์จังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ได้ร่วมกันสนับสนุนและ ติดตามการดำเนินงาน พบว่า สมาชิกของแต่ละเครือข่ายมีการสร้างความสัมพันธ์และกิจกรรมที่ดี ต่อกัน เช่น กิจกรรมตลาดนักโดกระบือของเครือข่ายโคเนื้อ การซื้อขายข้าวเปลือกและข้าวสารของ เครือข่ายข้าวปลอดภัย การรวบรวมและขายข้าวโพดของเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ซึ่งเป็น ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ทำให้มีเกษตรกรจำนวนมากให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิก

เครือข่ายทั้งรายบุคคลและกลุ่ม เนื่องจากเห็นว่ามีประโยชน์โดยเฉพาะเกี่ยวกับทางเลือกในการ ประกอบอาชีพและช่องทางการตลาดในการค้าขายโคเนื้อ อย่างไรก็ตาม ยังมีบางเครือข่ายที่ไม่ สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมซึ่งกันและกันได้ เครือข่ายดังกล่าวคือ เครือข่ายสหกรณ์ เนื่องจากติดขัด เกี่ยวกับระเบียบของแต่ละสหกรณ์ที่ไม่ได้ร่างกรอบในการทำธุรกิจร่วมกันไว้ รวมทั้ง คณะกรรมการสหกรณ์เองก็ยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญในการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น เป็นเหตุจูงใจให้ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการวิจัยต่อยอดเพื่อศึกษาว่า ทำอย่างไรจึงจะต่อยอดเครือข่ายคุณค่าไปในกลุ่ม/องค์กรและ สหกรณ์อื่นในจังหวัดพิษณุโลก ควบคู่ไปกับการศึกษาตัวแบบการพัฒนาจิตสำนึกความร่วมมือแก่ ผู้นำสหกรณ์ในการร่วมมือกันบนหลักการสหกรณ์ เพื่อหนุนเสริมการดำเนินงานของเครือข่ายให้ สามารถบรรลุเป้าหมายร่วมภายในเวลาที่กำหนด

2. คำถามวิจัย

- 2.1 แนวทางการขยายเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต.เป็นแกนนำ บนหลักการของ "เครือข่ายคุณค่า" ควรเป็นอย่างไร
- 2.2 เครื่องมือสำหรับกระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือบนหลักการสหกรณ์ แก่ผู้นำสหกรณ์ควรเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 3.1 เพื่อต่อยอดเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต.เป็นแกนนำ บนหลักการของ "เครือข่าย คุณค่า"
- 3.2 เพื่อสังเคราะห์ตัวแบบสำหรับกระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือแก่ผู้นำ องค์กรบนหลักการสหกรณ์

4. ขอบเขตการวิจัย

การคำเนินการวิจัยจะครอบคลุมพื้นที่ดำเนินงานในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้การ ต่อยอดจากเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต. เป็นแกนนำที่มีอยู่เดิม ได้แก่ เครือข่ายวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครือข่ายโคเนื้อ เครือข่ายสหกรณ์ เครือข่ายข้าวปลอดภัย เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ไปสู่กลุ่ม เกษตรกรต่างๆที่สนใจ

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

5.1 การต่อยอดเครื่อข่ายธุรกิจจากผลิตภัณฑ์เดิมไปในผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้แก่ กลุ่มผักกะเฉด กลุ่มหมูหลุม กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มโค กลุ่มพันธุ์ข้าว กลุ่มน้ำพริก และการเพิ่มขึ้นของ จำนวนภาคีพันธมิตรในเครื่อข่ายธุรกิจที่มี สกต. เป็นแกนนำ 5.2 บทสังเคราะห์สำหรับตัวแบบกระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือบน หลักการสหกรณ์

6. ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

- 6.1 ผู้นำภาคีเครื่อข่ายมีศักยภาพและความพร้อม ในการขับเคลื่อนการทำงานของ เครื่อข่ายตามที่คาดหวัง
- 6.2 การยกระดับภาพลักษณ์ของ สกต.ในสายตาสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรอื่น ใน ฐานะสหกรณ์ที่ทำหน้าที่การตลาดที่เชื่อมโยงธุรกิจเพื่อประโยชน์ร่วมกันของภาคีพันธมิตร อันจะ ก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในวงกว้าง และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิก ชุมชน สังคมมากขึ้น
- 6.3 การสร้างพลังอำนาจการต่อรองในการทำธุรกิจด้านการตลาดของเครือข่าย ธุรกิจที่มีสกต.เป็นแกนนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์กลับสู่สมาชิก ซึ่งจะเป็นตัวแบบที่ดีที่จะขยายผล ไปสู่จังหวัดอื่น

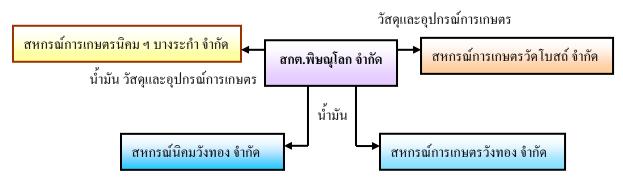
7. กระบวนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การจัดเวทีพูดคุย การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group) เพื่อหา ข้อสรุปร่วมกัน การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การบรรยาย และ การประชุมสัมมนาระคม ความคิด (Brain Storming) การสื่อสารแบบไร้ขีดจำกัด การจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ แผนผังใยแมงมุม การถอดบทเรียน

สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน แยกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่
กลุ่มที่ 1 เสริมสร้างความสัมพันธ์ให้มากขึ้นและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกันไว้ ได้แก่
เครือข่ายที่มีอยู่เดิม เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด เครือข่ายข้าวปลอดภัย เครือข่ายโคเนื้อ เครือข่าย
ธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

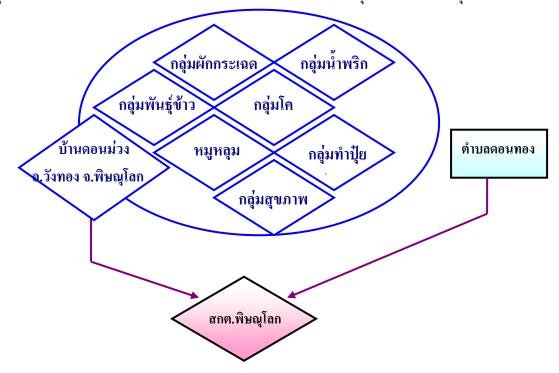

กลุ่มที่ 2 เชื่อมความสัมพันธ์จากเดิมที่ไม่ค่อยมีกิจกรรมร่วมกัน เครือข่ายในกลุ่มนี้ ได้แก่ เครือข่าย สหกรณ์ โดยมีกิจกรรมที่เชื่อมกัน คือ น้ำมัน และวัสดุและอุปกรณ์การเกษตร เช่น สหกรณ์นคร ไทย กิจกรรมที่เชื่อมกับ สกต.พิษณุโลก คือ วัสดุและอุปกรณ์การเกษตร และน้ำมัน สหกรณ์วัด โบสถ์ กิจกรรมที่เชื่อมกับ สกต.พิษณุโลก คือ วัสดุและอุปกรณ์การเกษตร สหกรณ์การเกษตรวัง ทอง และสหกรณ์นิคมวังทอง กิจกรรมที่เชื่อมกับ สกต.พิษณุโลก คือ น้ำมัน

กลุ่มที่ 3 ขยายเครือข่ายใหม่ให้หลากหลายและกว้างขวางมากขึ้น กลุ่ม องค์กร และเครือข่ายในกลุ่ม นี้ ได้แก่

1) สกต.พิษณุโลก จะคำเนินการขยายเชื่อมโยงกับบุคคล กลุ่มและองค์กรต่าง ๆ ใน หมู่บ้านคอนม่วง อำเภอวังทอง และตำบลคอนทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มพันธุ์ข้าว (สมาชิก 60 คน) และตำบลคอนทอง (สมาชิก 20 คน) จะเชื่อมโยง ติดต่อการซื้อขายข้าวกับ สกต.พิษณุโลก

กลุ่มหมูหลุม สกต.พิษณุโลกจะส่งวิทยากรไปสอนเรื่องการทำอาหารหมู กลุ่มโค สกต.พิษณุโลก จะสนับสนุนการจัดการมูลโค

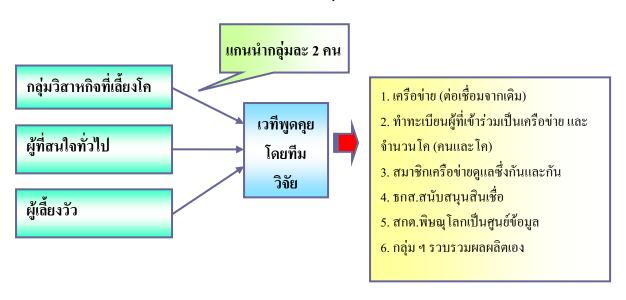
กลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ สกต.พิษณุโลก จะสนับสนุนการทำปุ๋ยหมักในหลากหลายรูปแบบและ หลากหลายวิธีการทำ กลุ่มน้ำพริก ซึ่งมีการจัดระบบที่ดี สามารถเป็นต้นแบบได้ สกต.จะประสานกับ สถาบันการศึกษาทั้งในและนอกจังหวัดพิษณุโลก เพื่อมาสนับสนุนเรื่องการถนอมอาหารให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มมูลค่าและช่องทางการตลาด

กลุ่มผักกระเฉด (มีคนขายคนเดียว มีทีมรวบรวมผัก) สกต.พิษณุโลก จะเป็นศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการให้กับสมาชิกเครือข่ายอื่น ๆ ที่สนใจ

กลุ่มสุขภาพ สกต. พิษณุโลก จะสนับสนุนวิชาการด้านการบริหารจัดการของกลุ่มซึ่งกลุ่มมี การนำเงินของกลุ่มต่าง ๆ มาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2) เครือข่ายโคเนื้อ จะคำเนินการขยายเชื่อมโยงกับกลุ่มวิสาหกิจที่เลี้ยงโค ผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้เลี้ยงวัวในอำเภอบางกระทุ่มและอำเภอใกล้เคียง

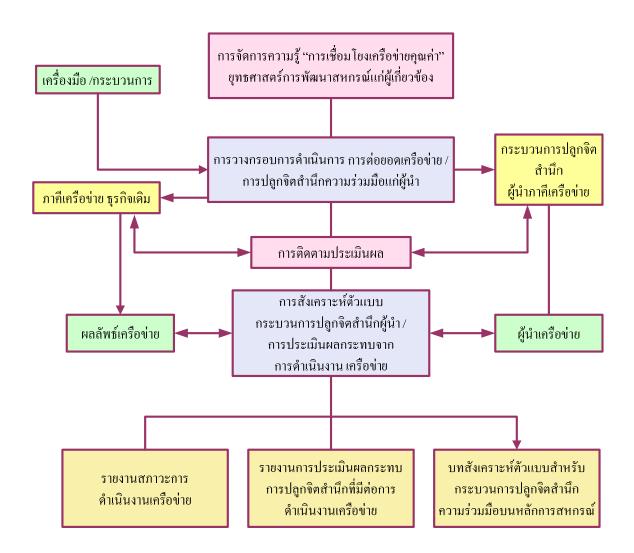
การขยายเครื่อข่ายโคเนื้ออำเภอบางกระทุ่ม

3) เครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร จะดำเนินการขยายเชื่อมโยงกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง (จำนวน 1 หมู่บ้าน) ในอำเภอเมืองพิษณุโลก โดยมีกิจกรรมการบริหารจัดการเงิน (การบูรณาการกองทุน) และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

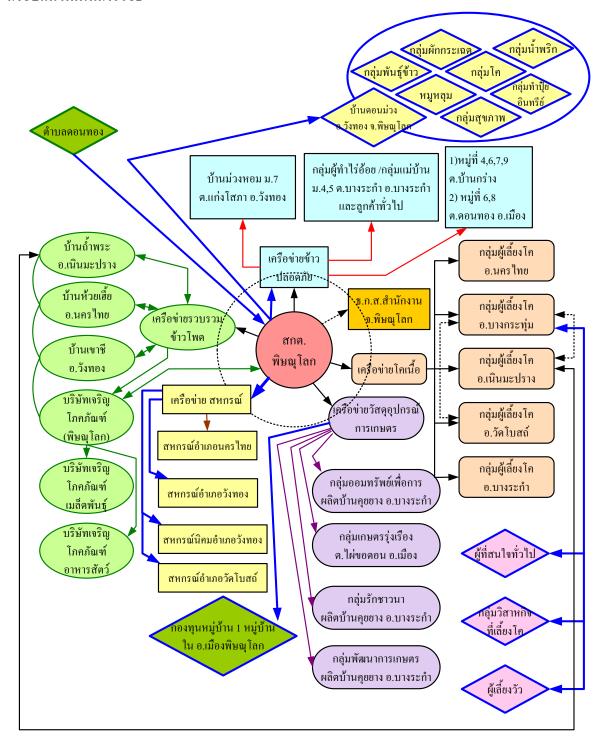

ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย แสดงให้เห็นในรูปที่ 2

รูปที่ 2 กระบวนการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2 สถานการณ์ในพื้นที่ก่อนเข้าดำเนินการวิจัย

2.1 ข้อมูลกลุ่มและสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย

2.1.1 เครื่อข่ายรวบรวมข้าวโพด

เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ประกอบด้วย 7 กลุ่ม ได้แก่ (1) บ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย (2) บ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง (3) บ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (4) กลุ่มเงินทุนพืชไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย (5) บ้านบุ่ง ตำบลหนอง กะท้าว อำเภอนครไทย (6) บ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง (7) บ้านน้ำพรม ตำบล-วังนกแอ่น

1) ประวัติกลุ่มสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย ภารกิจ และจุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) ความ ต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก และสิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน

(1) กลุ่มเกษตรบ้านซำรู้

กลุ่มเกษตรบ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2548 สมาชิกก่อตั้ง 10 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 12 คน มีวัตถุประสงค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวมกันขายข้าวโพด ตัดปัญหาพ่อค้าคนกลาง เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขานครไทย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น กลุ่มจึงตั้งใจว่าอีก 3 ปี กลุ่มจะสามารถมีเงินทุนหมุนเวียนเป็นของตนเอง ลดการกู้ เงินจาก ธ.ก.ส. สาขานครไทย

ภารกิจของกลุ่มเกษตรบ้านซำรู้ ได้แก่ (1) การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
(2) รวบรวมข้าวโพดขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (3) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัด ศัตรูพืชให้กับสมาชิก (4) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลก เพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคา ข้าวโพดและสินค้าเกษตรอื่น ๆ (5) ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับราคาข้าวโพดและความเคลื่อนไหว เกี่ยวกับราคาสินค้าเกษตรอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ข้าวโพด

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มเกษตรบ้านซำรู้ ได้แก่ (1) สมาชิกมี ความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี (2) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิต ยังมีน้อย ผลผลิตต่อไร่ของสมาชิกต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าวโพด (3) สมาชิกบางรายมีปัญหาการตกเขียวข้าวโพด

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด ดูแลเรื่องการขาย ข้าวโพดกับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ การคัดคุณภาพ พร้อมทั้งแนวโน้ม ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มเกษตรบ้านซำรู้ มีความชำนาญเกี่ยวกับการคัดคุณภาพและการเก็บรักษาข้าวโพด เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดความรู้เรื่องการตลาดและความสามารถในการ่อรองราคา ข้าวโพด

(2) กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านถ้ำพระ

กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง จังหวัด พิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2549 สมาชิกก่อตั้ง 10 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 15 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อตัดปัญหาพ่อค้าคนกลางในการขายข้าวโพด เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขาเนินมะปราง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีชีวิตความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น กลุ่มจึงตั้งใจว่าอีก 3 ปี กลุ่มจะสามารถมีเงินทุนหมุนเวียนเป็นของตนเอง

ภารกิจของกลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านถ้ำพระ ได้แก่ (1) การผลิตข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ (2) รวบรวมข้าวโพดขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (3) จัดหาปุ๋ยและสารเคมี กำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก (4) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ ราคาข้าวโพดและสินค้าเกษตรอื่น ๆ (5) ให้ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาข้าวโพด และสินค้าเกษตรอื่น ๆ แก่สมาชิก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ข้าวโพด

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านถ้ำพระ ได้แก่ (1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี (2) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก (3) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี (4) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคี เหนียวแน่น มีการปรึกษา พูดคุยกันอยู่ตลอดเวลา มีความใกล้ชิดกัน อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตต่อ ไร่ของสมาชิกต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าวโพด ทำให้บางครั้งขาย ข้าวโพดได้ในราคาต่ำ (3) สมาชิกบางส่วนมีปัญหาการตกเขียวข้าวโพด

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด แนวโน้ม ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มรวบรวมข้าวโพด บ้านถ้ำพระ มีความชำนาญเกี่ยวกับการคัดคุณภาพข้าวโพด การปลูกข้าวโพดเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดความรู้เรื่องการตลาดและความสามารถในการ ต่อรองราคาข้าวโพด รวมทั้งการลดต้นทุนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชื

กลุ่มรวบรวมข้าวโพคบ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2549 สมาชิกก่อตั้ง 10 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 15 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ตัดปัญหาพ่อค้าคนกลางในการขายข้าวโพค เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุน มาจาก ธ.ก.ส. สาขาวังทอง

ภารกิจของกลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาซี ได้แก่ (1) การผลิตข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ (2) รวบรวมข้าวโพดขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (3) จัดหาปุ๋ยและสารเคมี กำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก (4) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ ราคาข้าวโพดและสินค้าเกษตรอื่น ๆ (5) ให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทุก ๆ เรื่องที่สมาชิกร้องขอ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ข้าวโพด

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชี ได้แก่ (1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดีมาก (2) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก (3) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตต่อ ไร่ของสมาชิกต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าวโพด ทำให้บางครั้ง ปรับตัวไม่ทันต่อการขึ้นลงราคา (3) สมาชิกบางส่วนมีปัญหาเรื่องการตกเขียวข้าวโพด

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด แนวโน้ม ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มเงินทุนพืชไร่ มีความชำนาญเกี่ยวกับการคัดคุณภาพข้าวโพดเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็น ว่า กลุ่มยังขาดความรู้เรื่องการตลาดและความสามารถในการต่อรองราคาข้าวโพด รวมทั้งการลด ต้นทุนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) กลุ่มเงินทุนพืชไร่

กลุ่มเงินทุนพืชไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2548 สมาชิกก่อตั้ง 10 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 12 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ลดต้นทุนในการทำการเกษตร อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกในการขายสินค้าเกษตร ตัดปัญหา พ่อค้าคนกลาง เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 48,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความสะควกในการประกอบอาชีพของตนเอง และสามารถลดต้นทุนการผลิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มจึงตั้งวิสัยทัศน์ อีกภายใน 3 ปี กลุ่มมีอุปกรณ์ทางการเกษตรครบครัน

ภารกิจของกลุ่มเงินทุนพืชไร่ ได้แก่ (1) การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (2) รวบรวม ข้าวโพดขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (3) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับ สมาชิก (4) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาข้าวโพด (5) ให้จัดหารถลากข้าวโพดให้กับสมาชิก (6) ให้ข้อมูลด้านราคาข้าวโพดกับสมาชิก ผลิตภัณฑ์ของ กลุ่ม คือ ข้าวโพด

จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของกลุ่มเงินทุนพืชไร่ ได้แก่ (1) สมาชิกมี ความพร้อมเพรียง ความสามักคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี (2) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเท ทำงานเพื่อสมาชิก (3) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม จุดด้อย ของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตต่อไร่ของสมาชิกต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพิงผู้นำกลุ่มอยู่มาก เนื่องจากไม่สามารถบริหารจัดการเองได้ เช่น รถลากข้าวโพด ห้วงระยะเวลาการขายข้าวโพด เป็นต้น (3) สมาชิกบางรายมีปัญหาการตกเขียวข้าวโพด

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด ดูแลเรื่องการขาย ข้าวโพดกับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ไม่ให้ตีกลับ แนวโน้ม ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มเงินทุนพืชไร่ มีความชำนาญเกี่ยวกับการคัดคุณภาพข้าวโพด เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็น ว่า กลุ่มยังขาดแคลน อุปกรณ์ทำการเกษตร และเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ

(5) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง หมู่ที่ 18 ตำบลหนองกะท้าว อำเภอ-นครไทย ตั้งเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2542 สมาชิกครั้งแรก มีจำนวน 13 คน ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 34 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสตรีรู้จักการออมเงินไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น เป็น แบบอย่างให้กับกลุ่มอื่น ๆ และร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานพัฒนาในหมู่บ้าน/ตำบล จำนวน เงินทุนของกลุ่ม จำนวน 1,100,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขานครไทย และองค์การ บริหารส่วนตำบลหนองกะท้าว ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สมาชิกต้องการให้กลุ่มมีรายได้ที่มั่นคงและ ไม่มีหนี้สิบ

ภารกิจของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง กิจกรรมที่ดำเนินงานในปัจจุบัน มี 5 กิจกรรม ได้แก่ (1) รวบรวมข้าวโพด (2) ซื้อขายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร (ปุ๋ย และสารเคมี กำจัดศัตรูพืช) (3) ทำหน่อไม้อัดปึ๊ป (4) เย็บผ้าโหล (5) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กล่าวคือ

- (1) รวบรวมข้าวโพด เกิดจากการที่เคยรวบรวมข้าวโพดให้เถ้าแก่ในอำเภอนคร ไทยมานานหลายปี คิดเป็นมูลค่าหลายล้านบาทในแต่ละปี จากประสบการณ์ดังกล่าว ทำให้ได้ บทเรียนว่าถึงแม้ว่าเถ้าแก่จะรับซื้อข้าวโพดในราคาสูง แต่ข้าวโพดของชาวบ้านได้น้ำหนักน้อยกว่า ปกติ ต่อมาได้รู้จักกับนายค่วน จันทร์คีรี ผู้รวบรวมข้าวโพดส่งขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ อาหารสัตว์ซึ่งขายได้ราคาดี ไม่มีปัญหาเรื่องเงิน กระบวนการไม่ยากเท่าใดนัก จึงชวนเพื่อน ๆ ใน กลุ่มเย็บผ้าโหล ทำหน่อไม้อัดปี้ป กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่ทำงานด้วยกันและสมัครใจทำงาน ร่วมกัน ทำให้มีรายได้ดีมาก ดีกว่าขายให้เถ้าแก่มาก
- (2) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปัจจุบันมีสมาชิก 32 คน เริ่มดำเนินการในปี 2550 กิจกรรมในการออมเงิน การกู้เงิน เป็นการช่วยเหลือสมาชิกด้วยกันเอง เป็นการบรรเทาความ เดือดร้อน และเงินทุนในการประกอบอาชีพ กลุ่มมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ตรวจสอบ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การทำงานสามารถตรวจสอบได้ เป็นที่ไว้ใจของสมาชิก กลุ่มจึงสามารถ ดำเนินการต่อไปได้ สมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
- (3) ซื้อขายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพื่อลด ต้นทุนในการซื้อปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตที่เกษตรกรช่วยตนเองไม่ได้ เมื่อ รวมกลุ่มกันซื้อ ทำให้ได้ราคาถูกลงกว่าราคาตลาด เราทำงานด้วยความซื่อตรง ซื่อสัตย์ จนทำให้ กลุ่มสามารถมีเครดิตกับ ธ.ก.ส. สาขานครไทย จำนวน 1 ล้านบาท
- (3) ทำหน่อไม้อัดปี๊ป ทำกิจกรรมปีละ 1 ครั้ง ส่งขายที่กรุงเทพ ๆ สามารถให้ สมาชิกมีรายได้พอสมควร
- (4) เย็บผ้าโหล สมาชิกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแม่บ้าน จึงต้องช่วยหารายได้เสริมของ ครอบครัว โดยการเย็บผ้าโหล ซึ่งเป็นกิจกรรมแรกที่กลุ่มเริ่มดำเนินการ ปัจจุบันสมาชิกเย็บผ้า ให้กับโรงพยาบาลนครไทย และทั่วไปที่มาจ้างเย็บ

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง ได้แก่ (1) สมาชิกภายในกลุ่มมีความสามักคี พร้อมเพรียงและช่วยเหลือกันดี (2) กลุ่มมีเงินทุนใน การบริหารจัดการของตนเอง (3) ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (4) ผู้นำมีความ เสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถ ในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตต่อไร่ของสมาชิกต่ำ (2) ความสามารถในการคัดแยก ข้าวโพดยังไม่ได้มาตรฐาน (3) สมาชิกบางส่วนยังต้องพึ่งพิงพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากไม่สามารถ บริหารจัดการเองได้ เช่น พันธุ์ข้าวโพด ขายข้าวโพด เป็นต้น

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด ดูแลเรื่องการขาย ข้าวโพด กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ไม่ให้ตีกลับ แนวโน้ม ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และมีกิโลกลางที่ได้มาตรฐานเช่นเดียวกับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ อาหารสัตว์

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ ผลิตบ้านบุ่ง มีความชำนาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การรวบรวม ข้าวโพด อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดแคลนความรู้เกี่ยวกับการคัดแยก ข้าวโพด การเก็บรักษาข้าวโพดให้มีคุณภาพดี ไม่เป็นเชื้อราและเน่าเสียง่าย นอกจากนี้ กลุ่ม ๆ ยัง ขาดแคลนรถลากข้าวโพดไปขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ เครื่องสีข้าวโพด เครื่องวัดความชื้น

(6) กลุ่มเกษตรบ้านใผ่ใหญ่

กลุ่มเกษตรบ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2549 มีสมาชิกทั้งหมด 11 คน วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อ รวมตัวกันซื้อปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในการทำการเกษตร เงินทุนของกลุ่มมีจำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจากธนาคารเพื่อการเกษตร (ธ.ก.ส) สาขาวังทอง

ภารกิจของกลุ่มเกษตรบ้านใผ่ใหญ่ คือ (1) ผลิตข้าวโพดฤดูฝนคุณภาพดี (2) รวบรวมข้าวโพดขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (3) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัด ศัตรูพืชให้กับสมาชิก (4) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความเคลื่อนใหวเกี่ยวกับราคา ข้าวโพด (5) จัดหารถลากข้าวโพดให้กับสมาชิก (6) ให้ข้อมูลด้านราคาข้าวโพดกับสมาชิก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มคือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มเกษตรบ้านใผ่ใหญ่ ได้แก่ ความร่วมมือ ร่วมใจกันทำงาน และการเก็บคืนเงินกู้ สมาชิกมีความพร้อมเพรียงกันเป็นอย่างดี ไม่มี ใครที่ค้างชำระ ผู้นำกลุ่มมีความฉลาด มองการณ์ไกล เสียสละเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทุ่มเท เอาใจใส่สมาชิกเป็นอย่างดี สมาชิกมีความไว้เนื้อเชื่อใจผู้นำ สำหรับจุดอ่อน คือ สมาชิกไม่ยังไม่มี ความรู้ความสามารถในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และบางส่วนยังมีปัญหาการ ตกเขียวข้าวโพด

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด ความเคลื่อนใหวของ ราคาและผลผลิตข้าวโพด

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มเกษตรบ้านใผ่ใหญ่ มีความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดและพริกหวานเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมี ความเห็นว่า กลุ่มยังขาดความรู้ความสามารถในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

(7) กลุ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปบ้านน้ำพรหม

กลุ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปบ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบลวังนกแอ่น อำเภอ วังทอง จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2548 ปัจจุบันมี สมาชิก 16 คน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้มีกองทุนกู้ยืมในการประกอบอาชีพและมีการรวมกลุ่มกันผลิต/ขาย ปัจจุบัน กลุ่มมีเงินทุน จำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจากการกู้ ธ.ก.ส. สาขาวังทอง

ภารกิจของกลุ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปบ้านน้ำพรหม ได้แก่ (1) การผลิต ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (2) รวบรวมข้าวโพดขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (3) จัดหาปุ๋ย และสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก (4) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความ เคลื่อนใหวเกี่ยวกับราคาข้าวโพด (5) ให้จัดหารถลากข้าวโพดให้กับสมาชิก (6) ให้ข้อมูลด้านราคา ข้าวโพดกับสมาชิก (7) รวบรวมหนึ่ของสมาชิกเพื่อนำส่งคืนให้กับ ธ.ก.ส. สาขาวังทอง ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มคือ ข้าวโพด

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปบ้าน น้ำพรหม ได้แก่ (1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียงและช่วยเหลือกันดี มีวินัยทางการเงิน จะเห็นได้จาก การไม่มีการค้างชำระหนี้กับ ธ.ก.ส. มีการส่งเงินคืนเต็มจำนวนทุกปี (2) กลุ่มมีเงินทุนในการ บริหารจัดการของตนเอง จำนวน 100,000 บาท (3) สมาชิกมีความสามัคคีกัน (4) ผู้นำมีความ เสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถ ในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตต่อไร่ของสมาชิกต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพิง ผู้นำกลุ่มอยู่มาก เนื่องจากไม่สามารถบริหารจัดการเองได้ เช่น รถลากข้าวโพด ห้วงระยะเวลาการ ขายข้าวโพด เป็นต้น (3) สมาชิกบางรายมีปัญหาการตกเขียวข้าวโพด และ(4) การผูกขาดการซื้อ ขายข้าวโพด เก็นด้าคนกลาง

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด ดูแลเรื่องการขาย ข้าวโพด กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ไม่ให้ตีกลับ แนวโน้ม ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มผลิตภัณฑ์เกษตร แปรรูปบ้านน้ำพรหม มีความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดและพริกหวานเป็นอย่างมาก อย่างไร ก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดแคลนความรู้เกี่ยวกับการเก็บรักษาข้าวโพดให้มี คุณภาพดี ไม่เป็นเชื้อราและเน่าเสียง่าย

(8) กลุ่มวิสาหกิจปุ๋ยบ้านนาเมือง

กลุ่มวิสาหกิจปุ๋ยบ้านนาเมือง หมู่ที่ 8 ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ ก่อตั้ง เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2550 สมาชิกก่อตั้งมี 10 คน ปัจจุบัน มีสมาชิก 26 คน เพื่อรวมกันซื้อปุ๋ยและ ต่อรองราคาข้าวโพด ปัจจุบันมีเงินทุนของกลุ่ม จำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส สาขาชาติตระการ

ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจปุ๋ยบ้านนาเมือง คือ (1) ผลิตข้าวโพคฤคูแล้ง และฤคูฝน คุณภาพดี (2) รวบรวมข้าวโพคขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (3) จัดหาปุ๋ยและ สารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มวิสาหกิจปุ๋ยบ้านนาเมือง ได้แก่ (1) สมาชิกมีความสามารถในการรวมตัวกันซื้อสินค้าประเภทปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำให้ราคา ถูกลง และรวบรวมข้าวโพดกุณภาพดีขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (2) สมาชิกกลุ่มมี ความชำนาญในการปลูกข้าวโพดและคัดคุณภาพข้าวโพด (3) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคี เหนียว แน่น มีการปรึกษา พูดคุยกันอยู่ตลอดเวลา มีความใกล้ชิดกัน สำหรับจุดด้อย ได้แก่ (1) ขาดทักษะ ในการเก็บผลผลิตทำให้ข้าวโพดไม่แห้ง เป็นเชื้อรา และเน่าเสีย ส่งผลให้ราคาตกต่ำ บางครั้งไม่ คุ้มค่าต่อการลงทุน (2) สมาชิกขาดทักษะในการผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เอง (3) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่ เข้าใจภาวะการตลาดของข้าวโพด ทำให้บางครั้งปรับตัวไม่ทันต่อการขึ้นลงราคา (4) การตกเขียว ข้าวโพด

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด การหาจุดรับซื้อ และการประกันราคาข้าวโพด

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจปุ๋ย บ้านนาเมือง มีความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดทั้งข้าวโพดฤดูแล้งและฤดูฝน อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดอุปกรณ์ในการสีข้าวโพด เพื่อให้ดำเนินการสีข้าวโพดทันใน ช่วงเวลาที่ต้องการขาย

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ภารกิจของกลุ่มส่วนใหญ่เป็นการ (1) การผลิตข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ (2) รวบรวมข้าวโพดขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ (3) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ให้กับสมาชิก (4) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความเคลื่อนใหวเกี่ยวกับราคาข้าวโพด และสินค้าเกษตรอื่น ๆ (5) ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับราคาข้าวโพดและความเคลื่อนใหวเกี่ยวกับ ราคาสินค้าเกษตรอื่น ๆ จุดเด่น คือ (1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกัน และกันดี (2) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี จุดด้อย คือ (1) ความสามารถใน การลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย (2) ไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าวโพด (3) มีปัญหาการตกเขียวข้าวโพด (4) การผูกขาดการซื้อขายข้าวโพดจากพ่อค้าคนกลาง (5) ขาดความรู้ความสามารถในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ส่วนใหญ่ต้องการให้ สกต. พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด ดูแลเรื่องการขายข้าวโพดกับบริษัทซีพี การคัดคุณภาพ พร้อมทั้งแนวโน้ม ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และ

วัสคุอุปกรณ์การเกษตร สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถ คือ การปลูกข้าวโพด การคัดคุณภาพและ การเก็บรักษาข้าวโพด และพริกหวาน สิ่งที่กลุ่มขาดแคลน ได้แก่ ความรู้เรื่องการตลาดและ ความสามารถในการต่อรองราคาข้าวโพด การคัดคุณภาพและการเก็บรักษาข้าวโพด

2.1.2 เครื่อข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

เครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย 12 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มรักชาวนา ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (2) กลุ่มพัฒนาการเกษตร ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมือง พิษณุโลก (3) กลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (4) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสดุการเกษตร หมู่ที่ 3 ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง (5) กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ปลอดสารพิษบ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง (6) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรพัฒนา หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (7) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท.16 หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (8) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกสนั่น หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (9) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง หมู่ที่ 18 ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนคร ไทย (10) กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (11) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน วัดโบสถ์ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอวัดโบสถ์ (12) กลุ่มเข็มแข็ง ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม

1) ประวัติกลุ่มสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย ภารกิจ และจุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) ความ ต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก และสิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน

(1) กลุ่มรักชาวนา

กลุ่มรักชาวนา ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 25 แมษายน 2549 สมาชิกก่อตั้งมี 10 คน ปัจจุบัน มีสมาชิก 25 คน เพื่อการรวมกันซื้อปุ๋ยและสารเคมี กำจัดศัตรูพืช และลดปัญหาหนึ้นอกระบบ พร้อมทั้งลดต้นทุนการผลิต ปัจจุบันมีเงินทุนของกลุ่ม จำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส สาขาเมืองพิษณุโลก

ภารกิจของกลุ่มรักชาวนา คือ จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของกลุ่มรักชาวนา ได้แก่ (1) ผู้นำและ สมาชิกมีความเสียสละ (2) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคี เหนียวแน่น มีการปรึกษา พูดคุยกันอยู่ ตลอดเวลา มีความใกล้ชิดกัน สำหรับจุดด้อย ได้แก่ (1) ขาดทักษะในการผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เองได้ เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลาว่าง (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดข้าว ทำให้บางครั้ง ปรับตัวไม่ทันต่อการขึ้นลงราคา (3) ต้นทุนการผลิตสูง (4) สมาชิกบางรายเป็นหนึ้นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลก สนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว การประกันราคาข้าว

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มรักชาวนา มีความ ชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าว และการบริหารจัดการกลุ่ม อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดความรู้ ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตข้าว

(2) กลุ่มพัฒนาการเกษตร

กลุ่มพัฒนาการเกษตร ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2548 สมาชิกก่อตั้งมี 10 คน ปัจจุบัน มีสมาชิก 20 คน เพื่อรวมกันซื้อปุ๋ยและสารเคมีกำจัด ศัตรูพืช ลดต้นทุนในการผลิต และลดการเป็นหนึ้นอกระบบ ปัจจุบันมีเงินทุนของกลุ่ม จำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส สาขาเมืองพิษณุโลก

ภารกิจของกลุ่มพัฒนาการเกษตร คือ จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับ สมาชิก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มพัฒนาการเกษตร ได้แก่ (1) ผู้นำมี ความเสียสละ และทุ่มเท (2) สมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี (3) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคื เหนียวแน่น มีการปรึกษา พูดคุยกันอยู่ตลอดเวลา มีความใกล้ชิดกัน สำหรับจุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดข้าว (2) ขาดทักษะในการพัฒนาพันธุ์ข้าว (3) ต้นทุนการผลิตสูง (4) สมาชิกบางส่วนเป็นหนึ่นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว การประกันราคาข้าว และจัดหาพันธุ์ข้าว

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มพัฒนาการเกษตร มีความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าว และการบริหารจัดการกลุ่ม อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมี ความเห็นว่า กลุ่มยังขาดความรู้ ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตข้าว และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

(3) กลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง

กลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุ โลกก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2549 สมาชิกก่อตั้งมี 10 คน ปัจจุบัน มีสมาชิก 18 คน เพื่อการรวมกันซื้อปุ๋ยและสารเคมี กำจัดศัตรูพืช ลดต้นทุนในการผลิต และลดปัญหาหนึ้นอกระบบ ปัจจุบันมีเงินทุนของกลุ่ม จำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส สาขาเมืองพิษณุ โลก

ภารกิจของกลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง คือ จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับ สมาชิก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง ได้แก่ (1) สมาชิกให้ ความร่วมมือเป็นอย่างดี (2) ผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดี มีความเสียสละ และเอาใจใส่ต่อสมาชิกเป็นอย่างดี (3) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคดี มีการปรึกษา หารื่อ พูดคุยกันอยู่ตลอดเวลา มีความใกล้ชิดกัน สำหรับจุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าว (2) ขาดทักษะใน การพัฒนาพันธุ์ข้าว (3) ต้นทุนการผลิตสูง (4) สมาชิกบางส่วนเป็นหนึ่นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว การประกันราคาข้าว การพัฒนาพันธุ์ข้าว

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง มีความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าว และการบริหารจัดการกลุ่ม อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีความเห็นว่า ยังขาดความรู้ ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตข้าว การตลาด และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

(4) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสดุการเกษตร

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสคุการเกษตร หมู่ที่ 3 ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2549 สมาชิกก่อตั้ง จำนวน 13 คน ปัจจุบันมี สมาชิก 13 คน วัตถุประสงค์เพื่อรวมตัวกันจัดหาวัสคุการเกษตร ลดต้นทุนในการผลิต และลดปัญหาหนึ่นอกระบบให้กับสมาชิก กลุ่มมีเงินทุน จำนวน 1,000,000 บาท แหล่งเงินทุน มาจาก ธ.ก.ส. สาขาเนินมะปราง

ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสดุการเกษตร คือ (1) จัดหาปุ๋ย และสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก (2) การแข่งขันกีฬาฟุตบอลแม่บ้าน พ่อบ้าน ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่ม คือ ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และข้าวโพด

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสดุ การเกษตร ได้แก่ (1) สมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี (2) ผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดี มีความเสียสละ และเอาใจใส่ต่อสมาชิกเป็นอย่างดี (3) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคดี มีการปรึกษา หารือ พูดคุยกันอยู่ ตลอดเวลา มีความใกล้ชิดกัน (4) จัดหาวัสดุการเกษตรในราคายุติธรรม สำหรับจุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าว (2) ขาดทักษะในการพัฒนาพันธุ์ข้าว (4) สมาชิกบางรายเป็นหนึ้นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว ข้าวโพด การประกันราคา ข้าว ข้าวโพด การพัฒนาพันธุ์ข้าว และพันธุ์ข้าวโพดไม่ให้เกิดมีราคำ ไม่เสีย ต้นข้าวโพดไม่ล้ม

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสดุการเกษตร มีความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าว ข้าวโพด งา และถั่ว อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีความเห็นว่า ยังขาดความรู้ ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตข้าว การตลาด และการ พัฒนาพันธุ์ข้าว และขาดแคลนเรื่องรถขนส่งข้าวโพดจากหมู่บ้านสู่ตลาด

(5) กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลอดสารพิษบ้านน้ำพรหม

กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลอดสารพิษบ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบล-วังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2548 สมาชิกก่อตั้งมี 15 คน ปัจจุบันมี สมาชิก 17 คน วัตถุประสงค์เพื่อรวมตัวกันจัดหาวัสดุการเกษตร ลดต้นทุนในการผลิต และลดปัญหาหนึ่นอกระบบให้กับสมาชิก มีเงินทุนของกลุ่ม จำนวน 15,300 บาท

ภารกิจของกลุ่ม ๆ คือ จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ย และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลอด สารพิษบ้านน้ำพรหม ได้แก่ (1) สมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี (2) ผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดี มีความ เสียสละ และเอาใจใส่ต่อสมาชิกเป็นอย่างดี (3) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคี มีการปรึกษา หารือ พูดคุยกันอยู่ตลอดเวลา มีความใกล้ชิดกัน (4) จัดหาวัสดุการเกษตรในราคายุติธรรม สำหรับจุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าวโพดและพริกหวาน (2) ขาดทักษะ ในการเจรจาต่อรองราคาข้าวโพดและพริกหวาน (4) สมาชิกบางรายเป็นหนึ่นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว ข้าวโพด การประกันราคา ข้าว ข้าวโพด การพัฒนาพันธุ์ข้าว และพันธุ์ข้าวโพดไม่ให้เกิดมีราดำ ไม่เสีย ต้นข้าวโพดไม่ล้ม

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มฯ มีความชำนาญ เกี่ยวกับการปลูกข้าว และข้าวโพด อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีความเห็นว่ายังขาดความรู้ ความสามารถใน การลดต้นทุนการผลิต การตลาด และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

(6) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2550 สมาชิกปัจจุบันมี จำนวน 9 คน วัตถุประสงค์ เพื่อรวมตัวกันจัดหาวัสดุการเกษตร ลดต้นทุนในการผลิต และลดปัญหาหนึ้นอกระบบให้กับ สมาชิก เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขาบางกระทุ่ม

ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา คือ (1) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัด ศัตรูพืชให้กับสมาชิก (2) มีการประชุมแนะแนวเรื่องการเกษตรทุกเดือน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และน้ำหมักชีวภาพ จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา ได้แก่ (1) ผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดี มีความเสียสละ (2) สมาชิกมีความสามัคคี มีการปรึกษา หารือ พูดคุยกัน อย่างสม่ำเสมอ มีความใกล้ชิดกัน (3) จัดหาวัสดุการเกษตรในราคายุติธรรม (4) สมาชิกและ กรรมการมีการประชุมร่วมกันทุกเดือน จุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการ ตลาดของข้าว (2) ขาดทักษะในเรื่องการพัฒนาพันธุ์ข้าว (3) สมาชิกบางรายเป็นหนึ้นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว การประกันราคาข้าว และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตร พัฒนา มีความชำนาญเกี่ยวกับการทำน้ำหมักชีวภาพ อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีความเห็นว่า ยังขาด ความรู้ ความสามารถในการตลาดข้าว การพัฒนาพันธุ์ข้าว และกิโลกลางเพื่อชั่งพืชผลการเกษตร

(7) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท.16

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท.16 หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัด พิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2550 สมาชิกปัจจุบันมีจำนวน 7 คน วัตถุประสงค์เพื่อ จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ย และสารเคมีกำจัด ศัตรูพืช จำนวนเงินทุนของกลุ่ม 500,000 บาท แหล่งเงินทุน ธ.ก.ส. สาขาบางกระทุ่ม

ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา คือ (1) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัด ศัตรูพืชให้กับสมาชิก (2) มีการประชุมแนะแนวเรื่องการเกษตรทุกเดือน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ย และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท.16 ได้แก่ (1) ผู้นำที่มีความเสียสละ ทุ่มเท (2) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคีกัน (3) มีการประชุม พูดคุยกันอย่าง สม่ำเสมอ (4) จัดหาวัสดุการเกษตรในราคายุติธรรม (5) สมาชิกและกรรมการมีการประชุมร่วมกัน ทุกเดือน สำหรับจุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าว (2) ขาด ทักษะในเรื่องการพัฒนาพันธุ์ข้าว

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว การประกันราคาข้าว และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท. 16 มีความชำนาญเกี่ยวกับการทำนา อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีความเห็นว่า ยังขาดความรู้ ความสามารถ ในการตลาดข้าว และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

(8) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกสนั่น

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกสนั่น หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2550 สมาชิก จำนวน 7 คน วัตถุประสงค์ในการ จัดตั้งกลุ่มเพื่อจัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ย และ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปัจจุบันมีเงินทุนของกลุ่มจำนวน 23,527.25 บาท วิสัยทัศน์กลุ่ม คือ ภายใน 3 ปี กลุ่มเป็นสหกรณ์ระดับตำบล

ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา คือ (1) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัด ศัตรูพืชให้กับสมาชิก (2) มีการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ย และ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกสนั่น ได้แก่ (1) ผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดี มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความเสียสละ (2) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคื กัน (3) จัดหาวัสดุการเกษตรในราคายุติธรรม (4) สมาชิกและกรรมการมีการประชุมร่วมกันอย่าง สม่ำเสมอ สำหรับจุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าว (2) ขาด ทักษะในเรื่องการพัฒนาพันธุ์ข้าว

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ๆ ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว การประกันราคาข้าว และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้าน โคกสนั่นมีความชำนาญเกี่ยวกับการทำนา อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีความเห็นว่า ยังขาดความรู้ ความสามารถในการตลาดข้าว และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

(9) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง หมู่ที่ 18 ตำบลหนองกะท้าว อำเภอ-นครไทย ตั้งเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2542 สมาชิกครั้งแรก มีจำนวน 13 คน ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 34 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสตรีรู้จักการออมเงินไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น เป็น แบบอย่างให้กับกลุ่มอื่น ๆ และร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานพัฒนาในหมู่บ้าน/ตำบล จำนวน เงินทุนของกลุ่ม จำนวน 1,100,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขานครไทย และองค์การ บริหารส่วนตำบลหนองกะท้าว ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สมาชิกต้องการให้กลุ่มมีรายได้ที่มั่นคงและ ไม่มีหนี้สิน

ภารกิจของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง กิจกรรมที่ดำเนินงานในปัจจุบัน มี 5 กิจกรรม ได้แก่ (1) รวบรวมข้าวโพด (2) ซื้อขายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร (ปุ๋ย และสารเคมี กำจัดศัตรูพืช) (3) ทำหน่อไม้อัดปี๊ป (4) เย็บผ้าโหล (5) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กล่าวคือ

- (1) รวบรวมข้าวโพด เกิดจากการที่เคยรวบรวมข้าวโพดให้เถ้าแก่ในอำเภอนครไทย มานานหลายปี คิดเป็นมูลค่าหลายล้านบาทในแต่ละปี จากประสบการณ์ดังกล่าว ทำให้ ได้บทเรียนว่าถึงแม้ว่าเถ้าแก่จะรับซื้อข้าวโพดในราคาสูง แต่ข้าวโพดของชาวบ้านได้น้ำหนัก น้อยกว่าปกติ ต่อมาได้รู้จักกับนายค่วน จันทร์คีรี ผู้รวบรวมข้าวโพดส่งขายให้กับบริษัทเจริญโภค ภัณฑ์อาหารสัตว์ ซึ่งขายได้ราคาดี ไม่มีปัญหาเรื่องเงิน กระบวนการไม่ยากเท่าใดนัก จึงชวนเพื่อนๆ ในกลุ่มเย็บผ้าโหล ทำหน่อไม้อัดปี๊ป กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่ทำงานด้วยกันและสมัครใจ ทำงานร่วมกัน ทำให้มีรายได้ดีมาก ดีกว่าขายให้เถ้าแก่มาก
- (2) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปัจจุบันมีสมาชิก 32 คน เริ่มคำเนินการในปี 2550 กิจกรรมในการออมเงิน การกู้เงิน เป็นการช่วยเหลือสมาชิกด้วยกันเอง เป็นการบรรเทาความ เดือดร้อน และเงินทุนในการประกอบอาชีพ กลุ่มมีการจัดตั้งคณะกรรมการคำเนินการ ตรวจสอบ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การทำงานสามารถตรวจสอบได้ เป็นที่ไว้ใจของสมาชิก กลุ่มจึงสามารถ คำเนินการต่อไปได้ สมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
- (3) ซื้อขายวัสคุ อุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพื่อลด ต้นทุนในการซื้อปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตที่เกษตรกรช่วยตนเองไม่ได้ เมื่อ รวมกลุ่มกันซื้อ ทำให้ได้ราคาถูกลงกว่าราคาตลาด เราทำงานด้วยความซื่อตรง ซื่อสัตย์ จนทำให้ กลุ่มสามารถมีเครดิตกับ ธ.ก.ส. สาขานครไทย จำนวน 1 ล้านบาท
- (3) ทำหน่อไม้อัดปี๊ป ทำกิจกรรมปีละ 1 ครั้ง ส่งขายที่กรุงเทพ ฯ สามารถให้ สมาชิกมีรายได้พอสมควร
- (4) เย็บผ้าโหล สมาชิกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแม่บ้าน จึงต้องช่วยหารายได้เสริมของ ครอบครัว โดยการเย็บผ้าโหล ซึ่งเป็นกิจกรรมแรกที่กลุ่มเริ่มดำเนินการ ปัจจุบันสมาชิกเย็บผ้า ให้กับโรงพยาบาลนครไทย และทั่วไปที่มาจ้างเย็บ

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง ได้แก่ (1) สมาชิกภายในกลุ่มมีความสามัคคี พร้อมเพรียงและช่วยเหลือกันดี (2) กลุ่มมีเงินทุนใน การบริหารจัดการของตนเอง (3) ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (4) ผู้นำมีความ เสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถ ในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตต่อไร่ของสมาชิกต่ำ (2) ความสามารถในการคัดแยก ข้าวโพดยังไม่ได้มาตรฐาน (3) สมาชิกบางส่วนยังต้องพึ่งพิงพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากไม่สามารถ บริหารจัดการเองได้ เช่น พันธ์ข้าวโพด ขายข้าวโพด เป็นต้น

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด ดูแลเรื่องการขาย ข้าวโพด กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ไม่ให้ตีกลับ แนวโน้ม ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และมีกิโลกลางที่ได้มาตรฐานเช่นเดียวกับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ อาหารสัตว์

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ ผลิตบ้านบุ่ง มีความชำนาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การรวบรวม ข้าวโพด อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดแคลนความรู้เกี่ยวกับการคัดแยก ข้าวโพด การเก็บรักษาข้าวโพดให้มีคุณภาพดี ไม่เป็นเชื้อราและเน่าเสียง่าย นอกจากนี้ กลุ่ม ข ยังขาดแคลนรถลากข้าวโพดไปขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ เครื่องสีข้าวโพด เครื่องวัดความชื้น

(10) กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชื

กลุ่มรวบรวมข้าวโพคบ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง จังหวัคพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2549 สมาชิกก่อตั้ง 10 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 15 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ตัดปัญหาพ่อค้าคนกลางในการขายข้าวโพค และจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรในราคายุติธรรม เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขาวังทอง

ภารกิจของกลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชี ได้แก่ (1) การผลิตข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ (2) รวบรวมข้าวโพดขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ (3) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ให้กับสมาชิก (4) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาข้าวโพด และสินค้าเกษตรอื่น ๆ (5) ให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทุก ๆ เรื่องที่สมาชิกร้องขอ ผลิตภัณฑ์ของ กลุ่ม คือ ข้าวโพด ปุ๋ย และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชี ได้แก่ (1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดีมาก (2) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก (3) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตต่อ ไร่ของสมาชิกต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าวโพด ทำให้บางครั้ง ปรับตัวไม่ทันต่อการขึ้นลงราคา

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าวโพด แนวโน้ม ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มรวบรวมข้าวโพด บ้านเขาชี มีความชำนาญเกี่ยวกับการคัดคุณภาพข้าวโพดเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมี ความเห็นว่า กลุ่มยังขาดความรู้เรื่องการตลาดและความสามารถในการต่อรองราคาข้าวโพด รวมทั้ง การลดต้นทุนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(11) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัดโบสถ์

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัคโบสถ์ ตำบลวัคโบสถ์ อำเภอวัคโบสถ์ จังหวัคพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2549 สมาชิกก่อตั้ง 10 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 15 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อ จัคหาวัสคุอุปกรณ์การเกษตรในราคายุติธรรม เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 500,000 บาท แหล่ง เงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขาวัคโบสถ์

ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัดโบสถ์ ได้แก่ (1) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัด ศัตรูพืชให้กับสมาชิก (2) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความเคลื่อนใหวเกี่ยวกับราคา ข้าวและสินค้าเกษตรอื่น ๆ (3) ให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทุก ๆ เรื่องที่สมาชิกร้องขอ ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่ม คือ ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัดโบสถ์ ได้แก่
(1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดีมาก (2) ผู้นำมีความเสียสละ
มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก (3) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี
อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตข้าว
ต่อไร่ต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวการณ์ตลาดของข้าว (3) สมาชิกเป็นหนึ่นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่ม ๆ ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว แนวโน้ม ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต และวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัด โบสถ์ มีความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าว อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาด ความรู้เรื่องการตลาดและความสามารถในการต่อรองราคาข้าว รวมทั้งการลดต้นทุนการผลิตอย่างมี ประสิทธิภาพ

(12) กลุ่มเข้มแข็ง

กลุ่มเข้มแข็ง ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2549 สมาชิกก่อตั้ง 10 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 15 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อ จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรในราคายุติธรรม เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 500,000 บาท แหล่ง เงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขาพรหมพิราม

ภารกิจของกลุ่มเข้มแข็ง ได้แก่ (1) จัดหาปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับ สมาชิก (2) ประสานงานกับ สกต. พิษณุโลกเพื่อทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับราคาข้าวและสินค้า เกษตรอื่น ๆ (3) ให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทุก ๆ เรื่องที่สมาชิกร้องขอ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรุพืช

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มเข้มแข็ง ได้แก่ (1) สมาชิกมีความ พร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดีมาก (2) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเท ทำงานเพื่อสมาชิก (3) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม จุดด้อย ของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตยังมีน้อย ผลผลิตข้าวต่อไร่ต่ำ (2) สมาชิก ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าว (3) สมาชิกบางรายเป็นหนึ้นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว แนวโน้ม ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในอนาคต การลดต้นทุนการผลิต และวัสคุอุปกรณ์ การเกษตร

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มเข้มแข็ง มีความ ชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าว อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดความรู้เรื่อง การตลาดและความสามารถในการต่อรองราคาข้าว รวมทั้งการลดต้นทุนการผลิตอย่างมี ประสิทธิภาพ

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปว่า ส่วนใหญ่ภารกิจของกลุ่ม คือ จัดหาปุ๋ยและสารเคมี กำจัดศัตรูพืชให้กับสมาชิก จุดเด่น ได้แก่ (1) สมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี (2) ผู้นำมีภาวะ ผู้นำที่ดี มีความเสียสละ และเอาใจใส่ต่อสมาชิกเป็นอย่างดี (3) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคี มีการ ปรึกษา หารือ พูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ มีความใกล้ชิดกัน (4) จัดหาวัสดุการเกษตรในราคายุติธรรม จุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของข้าว ข้าวโพด (2) ขาดทักษะใน การพัฒนาพันธุ์ข้าว (3) สมาชิกบางรายเป็นหนึ่นอกระบบ (4) ความสามารถในการลดต้นทุนการ ผลิตยังมีน้อย ผลผลิตข้าวต่อไร่ต่ำ ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ได้แก่ ความรู้ ด้านการตลาดข้าว ข้าวโพด การประกันราคาข้าว ข้าวโพด การพัฒนาพันธุ์ข้าว และพันธุ์ข้าวโพด ไม่ให้เกิดมีราดำ ไม่เสียต้นข้าวโพด การลดต้นทุนการผลิต สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถ มี ความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าว ข้าวโพด งา และถั่ว สิ่งที่สมาชิกกลุ่มยังขาดแคลน ได้แก่ ความรู้ ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตข้าว การตลาด และการพัฒนาพันธุ์ข้าว และระบบการขนส่ง ผลผลิตการเกษตรไปยังตลาด

2.1.3 เครื่อข่ายโคเนื้อ

เครือข่ายโคเนื้อ ประกอบด้วย กลุ่มโค 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทรงาม (2) กลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโค กระบือ (3) กลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอนครไทย (4) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก และ (5) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านบ้านคอนม่วง

1) ประวัติกลุ่มสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย ภารกิจ และจุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) ความ ต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก และสิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน

(1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนใทรงามโคขุน

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนใทรงามโคขุน หมู่ที่ 4 ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2549 สมาชิกปัจจุบันมีจำนวน 8 คน วัตถุประสงค์เพื่อเลี้ยงโคขุน และส่งโคขุนให้กับโรงเชือด เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 400,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขาชาติตระการ

ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทรงามโคขุน ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโค (2) ซื้อขายโค (3) ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาเรื่องที่สมาชิกร้องขอ (4) การ ออมเงินประจำเดือน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ โค และโรงเชือด

จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใทรงามโคขุน ได้แก่ (1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดีมาก (2) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก (3) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี (4) มีการประชุมกลุ่มทุกเดือน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (5) มีการออมเงินทุกเดือน อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ ภาวะการตลาดของโค (3) ภาวะการขึ้นและลงของราคาโค ซึ่งปัจจุบันราคาโคซบเซามาก ทำให้ เกษตรกรผู้เลี้ยงไม่ค่อยสนใจเลี้ยงโคอีกต่อไป

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดโค แนวโน้ม ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับโค และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโค

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทร งามโคขุน มีความชำนาญเกี่ยวกับการเลี้ยงโคขุน อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยัง ขาดความรู้เรื่องการตลาดโค เพราะว่าปัจจุบันตลาดโคซบเซาลงมาก และมีราคาตกต่ำ และการลด ต้นทุนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) กลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโคกระบือ

กลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโคกระบือ หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัด พิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2549 สมาชิกปัจจุบันมีจำนวน 11 คน วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโค และซื้อขายแลกเปลี่ยนโค จำนวนเงินทุนของกลุ่ม 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขาบางกระทุ่ม วิสัยทัศน์ของกลุ่ม คือ กลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโค กระบือยกระดับเป็นสหกรณ์ระดับตำบล

ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโคกระบือ ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโค กระบือ (2) ซื้อขายโค กระบือ (3) ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาเรื่องที่สมาชิก ร้องขอ (4) การออมเงินประจำเดือน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ การซื้อขายแลกเปลี่ยนโค กระบือ ทุก วันพฤหัสบดี

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มวิสาหกิจตลาดนัด โค กระบือ ได้แก่
(1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดีมาก (2) ผู้นำมีความเสียสละ
มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก (3) สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี
(4) มีการประชุมกลุ่มทุกเดือน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (5) มีการออมเงินทุกเดือน อย่างไรก็ตาม
จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของโค กระบือ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดโค กระบือ แนวโน้ม ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับโค กระบือ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโค กระบือ

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจตลาดนัด โคกระบือ มีความชำนาญเกี่ยวกับการค้าขายโค กระบือ และการดูลักษณะของโค กระบือสายพันธุ์ดี อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาดความรู้เรื่องการตลาดโค กระบือ เพราะว่า ปัจจุบันตลาดโคซบเซาลงมาก และมีราคาตกต่ำ และการลดต้นทุนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) กลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอนครไทย

กลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอนครไทย ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย ก่อตั้งเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2550 สมาชิกปัจจุบันมีจำนวน 15 คน วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้เลี้ยงโค เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 400,000 บาท แหล่งเงินทุน ธนาคาร ธ.ก.ส. สาขานครไทย

ภารกิจของกลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอนครไทย ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับโค (2) ซื้อขายโค กระบือ (3) ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาเรื่องที่สมาชิกร้องขอ ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่ม คือ ตลาดนัดโค กระบือ และโรงเชือด จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มผู้เลี้ยง โคอำเภอนคร ไทย ได้แก่
(1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี (2) สมาชิกให้ความร่วมมือ
ในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี (3) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก (4) มีการ
ประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพูดคุยและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ
(1) ความสามารถในการเลี้ยง โคให้มีคุณภาพ ต้นทุนการผลิตต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ
ภาวะการตลาดของโค (3) ภาวะการขึ้นและลงของราคาโค ซึ่งปัจจุบันราคาโคซบเซามาก ทำให้
เกษตรกรผู้เลี้ยงไม่ค่อยสนใจเลี้ยงโคอีกต่อไป (4) ไม่มีทุ่งหญ้าสำหรับเลี้ยงและพัฒนาโค กระบือ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดโค กระบือ แนวโน้ม ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับโค กระบือ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโค กระบือ

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอ นครไทย มีความชำนาญเกี่ยวกับการทำตลาดนัดโค กระบือ อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็น ว่า กลุ่มยังขาดความรู้เรื่องการตลาดโค กระบือ เพราะว่าปัจจุบันตลาดโค กระบือ ซบเซาลงมาก และมีราคาตกต่ำ และการลดต้นทุนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก

กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก ตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก อำเภอเนินมะปราง ก่อตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2549 สมาชิกปัจจุบันมีจำนวน 15 คน วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้ ให้กับผู้เลี้ยงโค เงินทุนของกลุ่ม มีจำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส. สาขา เนินมะปราง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก

ภารกิจของกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขึ้เหล็ก ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโค (2) ซื้อขายโค และฟางก้อน (3) ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาเรื่องเลี้ยงโค และ ฟางก้อน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ โคขุน และฟางก้อน

จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก ได้แก่ (1) สมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี (2) สมาชิกให้ความร่วมมือ และสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มเป็นอย่างดี (3) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อ สมาชิก (4) มีการประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพูดคุยและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการเลี้ยงโคขุนให้มีคุณภาพ ต้นทุนการผลิตต่ำ (2) สมาชิก ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของโค (3) ภาวะการขึ้นและลงของราคาโค ซึ่งปัจจุบันราคาโค ซบเซามาก ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไม่ค่อยสนใจเลี้ยงโคอีกต่อไป (4) ไม่มีทุ่งหญ้าสำหรับเลี้ยงและ พัฒนาโค กระบือ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดโค กระบือ แนวโน้ม ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับโค กระบือ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโค กระบือ

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อย ซุ้มขี้เหล็ก มีความชำนาญเกี่ยวกับการเลี้ยงโค และฟางก้อน อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็น ว่า กลุ่มยังขาดความรู้เรื่องการตลาดโค กระบือ เพราะว่าปัจจุบันตลาดโค กระบือ ซบเซาลงมาก และมีราคาตกต่ำ และการลดต้นทุนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(5) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านดอนม่วง

เริ่มจัดตั้งกลุ่มเลี้ยงโคเมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยคนในหมู่บ้านได้จัดตั้งกลุ่มกันเอง มี เงินทุน จำนวน 80,000 บาท ซึ่งเป็นค่าสมัครสมาชิกคนละ 20 บาท และจะได้คนละ 2 หุ้น ต่อมา สมาชิกในกลุ่มเริ่มน้อยลงก็เลยมีการเพิ่มค่าสมัครสมาชิกเป็น จำนวน 50 บาท ในปัจจุบันนี้จำนวน เงินทั้งหมดที่มีอยู่ในกลุ่มสมาชิกกลุ่มเลี้ยงวัวมีจำนวน ทั้งหมด คือ 96,000 บาท ปัจจุบันมีโค จำนวน 200 ตัว มีสมาชิก จำนวน 30 คน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม (1) เพื่อให้ชาวบ้านใช้ เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (2) เป็นการสร้างอาชีพให้ชาวบ้าน (3) เป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับ ชาวบ้าน

ภารกิจของกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านคอนม่วง ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโค (2) การขายปุ๋ยคอก (3) ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาเรื่องเลี้ยงโค ผลิตภัณฑ์ของ กลุ่ม คือ โค และมูลโค

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านดอนม่วง ได้แก่
(1) โดยภาพรวมสมาชิกมีความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี (2) สมาชิกให้
ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มเป็นอย่างดี (3) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเท
ทำงานเพื่อสมาชิก (4) มีการประชุมกลุ่มเพื่อพูดคุยและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ (5) กลุ่มมี
เงินทุนในการบริหารจัดการ (6) สมาชิกเลี้ยงโคแบบปล่อย จึงทำให้ต้นทุนต่ำ อย่างไรก็ตาม จุดด้อย
ของกลุ่ม คือ (1) ความสามารถในการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพ ต้นทุนการผลิตต่ำ (2) สมาชิกส่วนใหญ่
ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของโค (3) ภาวะการขึ้นและลงของราคาโค ซึ่งปัจจุบันราคาโคซบเซา
มาก ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไม่ค่อยสนใจเลี้ยงโคอีกต่อไป (4) บางครั้งกลุ่มประสบปัญหาสมาชิกไม่
มาประชุมกันอย่างพร้อมเพรียงเมื่อมีการนัดหมาย (5) ไม่มีการบริหารจัดการโคที่เป็นระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดโค การค้าขายโคที่เป็น ระบบ แนวโน้ม ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโค สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้าน คอนม่วง มีความชำนาญเกี่ยวกับการเลี้ยงโค อย่างไรก็ตาม สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มยังขาด ความรู้เรื่องการตลาดโค การบริหารจัดการที่เป็นระบบ การพัฒนาพันธุ์โค เพราะว่าปัจจุบันตลาดโค กระบือ ซบเซาลงมาก และมีราคาตกต่ำ และการลดต้นทุนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น อาจกล่าวโดยสรุปว่า ส่วนใหญ่กลุ่มมีภารกิจ ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโค (2) ซื้อขายโค ฟางก้อน มูลโค (3) ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาเรื่องเลี้ยงโค (4) การตลาดโค เช่น ตลาดนัดโค กระบือ โรงเชือด เป็นต้น จุดเด่น ได้แก่ (1) สมาชิกมีความ พร้อมเพรียง ความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี (2) สมาชิกให้ความร่วมมือและสนับสนุน กิจกรรมของกลุ่มเป็นอย่างดี (3) ผู้นำมีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อสมาชิก (4) มีการ ประชุม พูดคุย กันอย่างสม่ำเสมอ จุดด้อย คือ (1) ความสามารถในการเลี้ยงโคขุนให้มีคุณภาพยังมี น้อย (2) ต้นทุนการผลิตสูง (3) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะการตลาดของโค (4) ราคาของโค ไม่แน่นอน ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ได้แก่ ความรู้ด้านการตลาดโค กระบือ แนวโน้ม ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับโค กระบือ สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถ คือ การเลี้ยงโค การทำฟางก้อน ตลาดนัดโค กระบือ โรงเชือด สิ่งที่สมาชิกกลุ่มขาดแคลน ได้แก่ ขาดความรู้ เรื่องการตลาดโค กระบือ และการลดต้นทุน

2.1.4 เครื่อข่ายข้าวปลอดภัย

เครือข่ายข้าวปลอดภัยมีสมาชิก คือ กลุ่มข้าวปลอดภัยบ้านดอนทอง ตำบลดอนทอง อำเภอเมืองพิษณุ โลก จำนวน 1 กลุ่ม

1) ประวัติกลุ่มสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย ภารกิจ และจุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) ความ ต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก และสิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน

กลุ่มข้าวปลอดภัยบ้านดอนทอง

กลุ่มข้าวปลอดภัยบ้านคอนทอง ตำบลคอนทองอำเภอเมืองพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 1 เมษายน 2549 สมาชิกก่อตั้งมี 10 คน ปัจจุบัน มีสมาชิก 20 คน เพื่อการรวมกันจัดหาข้าว พันธุ์ดี ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในราคายุติธรรม และผลิตข้าวปลอดภัย ปัจจุบันมีเงินทุนของ กลุ่ม จำนวน 500,000 บาท แหล่งเงินทุนมาจาก ธ.ก.ส สาขาเมืองพิษณุโลก

ภารกิจของกลุ่มข้าวปลอดภัย คือ จัดหาพันธุ์ข้าว ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ให้กับสมาชิก ขายข้าวในราคาที่สมาชิกพอใจ ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ ข้าว ปุ๋ยและสารเคมีกำจัด ศัตรูพืช

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของกลุ่มข้าวปลอดภัยบ้านดอนทอง ได้แก่ (1) สมาชิกให้ความร่วมมือกับผู้นำดี (2) ผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดี มีความเสียสละ และเอาใจใส่ต่อสมาชิก

เป็นอย่างดี (3) สมาชิกกลุ่มมีความสามัคคี และเอื้อเฟื้อกันดี (4) สมาชิกมีการปรึกษา หารือ พูดคุย กันอย่างสม่ำเสมอ จุดด้อย ได้แก่ (1) สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวะตลาดข้าว (2) ขาดทักษะใน การพัฒนาพันธุ์ข้าว (3) ต้นทุนการผลิตสูง (4) สมาชิกบางรายเป็นหนึ่นอกระบบ

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดข้าว การประกันราคาข้าว การพัฒนาพันธุ์ข้าว

สิ่งที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถและขาดแคลน สมาชิกกลุ่มข้าวปลอดภัย มีความชำนาญเกี่ยวกับการปลูกข้าว และการบริหารจัดการกลุ่ม อย่างไรก็ตาม กลุ่มมีความเห็นว่า ยังขาดความรู้ ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตข้าว การตลาด และการพัฒนาพันธุ์ข้าว

2.1.5 เครื่อข่ายสหกรณ์

เครือข่ายสหกรณ์ ประกอบด้วย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด สหกรณ์การเกษตรนิคมฯบางระกำ จำกัด สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด

1) ประวัติกลุ่มสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย ภารกิจ และจุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) ความ ต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก และสิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน

(1) สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด

ตั้งอยู่เลขที่ 890/16 ถนนบรมไตรโลกนารถ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำการเกษตร ซึ่งถือว่าเป็น สหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย ปัจจุบันมี สมาชิก 5,500 คน โดยมีวิสัยทัศน์ว่า ธุรกิจขยายกว้าง เสริมสร้างพลังงานทดแทน รักษ์สิ่งแวดล้อมและพร้อมให้สมาชิกอยู่ดีมีสุข จำนวนเงินทุนของ สหกรณ์จำนวน 110 ล้าน บาท แหล่งเงินทุนมาจากการถือหุ้นของสมาชิก

ภารกิจของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด คือ การดำเนินธุรกิจและบริการเกี่ยวกับ (1) ธุรกิจรับฝากเงิน อัตราดอกเบี้ย 2.5% ต่อปี (2) ธุรกิจสินเชื่อแก่สมาชิก อัตราดอกเบี้ย 8-10% ต่อปี (3) ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก เช่น ขายวัสคุการเกษตร เครื่องอุปโภค บริโภค

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของสหกรณ์ ได้แก่ (1) มีเงินทุนเป็นของตัวเอง ไม่ต้องกู้ยืมเงินจากทางสถาบันการเงิน (2) มีชื่อเสียงเนื่องจากเป็นสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทย (3) ที่ตั้งสหกรณ์การคมนาคมสะดวก เนื่องจากอยู่ในตัวเมืองพิษณุโลก (4) มีเครื่องอำนวยความ สะดวกครบครัน เช่น โทรศัพท์ อาคารสถานที่ ปั๊มน้ำมัน สมาชิกสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา (5) มีหน่วยงานต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน เช่น สหกรณ์จังหวัด ธ.ก.ส. สาขาเมือง พิษณุโลก (6) บุคลากรมีประสบการณ์ที่หลากหลายในการดำเนินงานเกี่ยวกับสหกรณ์

สำหรับจุดด้อยของสหกรณ์ ได้แก่ (1) คณะกรรมการไม่ค่อยเข้าใจบทบาทหน้าที่ ของตนเอง ไม่ค่อยเอาใจใส่บทบาทหน้าที่ของตนเอง (2) ทำเลที่ตั้งอยู่ในตัวเมืองพิษณุโลก จึงมี คู่แข่งด้านธุรกิจขายปลีกขนาดใหญ่จำนวนมาก เช่น ห้างเทสโก้ โลตัส ห้างบิ๊กซี ห้างแม็คโคร ทำให้สมาชิกไม่ค่อยใช้บริการของสหกรณ์ (3) การทำมาหากินของสมาชิกไม่ค่อยดี มักต้องพบกับ ภัยธรรมชาติอยู่บ่อย ๆ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง เพลี้ยระบาด และต้นทุนผลผลิตสูง ทำให้สมาชิก ประสบปัญหาการขาดทุน บางครั้งส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ (4) ความภักดีต่อสหกรณ์ ของสมาชิกยังมีน้อย ส่งผลให้กิจการของสหกรณ์ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร (5) สหกรณ์ยังไม่สามารถ ทำให้สมาชิกเห็นคุณค่าของสหกรณ์ (6) สหกรณ์ไม่ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการค้าอย่าง จริงจัง

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สหกรณ์ ต้องการให้ สกต.พิษณุโลกสนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดเรื่องข้าว พันธุ์ข้าว การลงทุน ด้านการเกษตรที่ต้นทุนต่ำ การเพาะปลูกพืชหลักที่สอดคล้องกับภาวะตลาด วิธีการลดต้นทุน แนวโน้มการตลาดสินค้าเกษตรและภาวะตลาด เนื่องจากสหกรณ์มักขาดข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือมักได้รับข้อมูลล่าช้า ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน สหกรณ์วัคจันทร์ จำกัด มีความชำนาญ เกี่ยวกับการดำเนินการด้านสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคณะกรรมการมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลา ทำให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการลดลง และไม่ต่อเนื่อง จึงสนใจที่จะให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

(2) สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด

ตั้งอยู่เลขที่ 259 หมู่ที่ 4 ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอวัดโบสถ์ ในเขตเทศบาลตำบล วัดโบสถ์ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2519 สมาชิกก่อตั้งมี 243 คน เพื่อช่วยเหลือสมาชิกเกี่ยวกับ กิจกรรมด้านเกษตร ปัจจุบันมี สมาชิก 1,632 คน จำนวนเงินทุนของกลุ่ม 92 ล้านบาท แหล่ง เงินทุนมาจากหุ้นสมาชิก ทุนสำรอง เงินรับฝากจากสมาชิก ทุนสะสมตามข้อบังคับ และเงินกู้ ธ.ก.ส. สาขาวัดโบสถ์ โดยมีวิสัยทัศน์ว่า เป็นองค์กรที่มุ่งพัฒนาการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บริการอย่างมีมาตรฐาน ธุรกิจ ครบวงจร เอื้ออาทรต่อสมาชิกและสังคม

ภารกิจของสหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด คือ ดำเนินธุรกิจและบริการ เกี่ยวกับ (1) การรับฝากเงิน อัตราดอกเบี้ย 2.5% ต่อปี (2) ธุรกิจสินเชื่อแก่สมาชิก อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี (3) ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก เช่น ขายวัสดุการเกษตร เครื่องอุปโภค บริโภค (4) ส่งเสริมสมาชิกปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวโพค (พิษณุโลก 2) (5) รวบรวมผลผลิต ตลาดกลางข้าว และ เก็บค่าเช่า

จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของสหกรณ์ ได้แก่ (1) สหกรณ์สามารถปิด บัญชี และตรวจสอบบัญชีได้เร็ว ส่งผลให้สามารถจัดประชุมได้รวดเร็ว ทันกับความต้องการของ สมาชิก (2) ไม่มีกรณีทุจริตใด ๆ ทั้งสิ้น (3) คณะกรรมการเข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนเอง จึง สามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่าง ราบรื่น (4) ไม่มีการก้าวก่ายงานกันเมื่อได้มอบหมายงานไปแล้ว แต่มีการตรวจสอบและติดตามใน ที่ประชุมอย่างสม่ำเสมอ (5) มีสำนักงานเป็นของตัวเอง (6) สมาชิกใช้บริการสหกรณ์การเกษตรวัด โบสถ์อย่างสม่ำเสมอ

สำหรับจุดด้อย (1) ที่ตั้งของสหกรณ์ ๆ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ทำให้บริเวณที่ จอดรถบริการสมาชิกคับแคบเกินไป (2) ยังไม่สามารถดำเนินธุรกิจอย่างครบวงจร กล่าวคือ ตลาด กลางยังไม่สามารถดำเนินการเองได้ จึงให้เอกชนเช่า

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สหกรณ์ด้องการให้ สกต.พิษณุโลก สนับสนุนเกี่ยวกับ (1) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกันโดยใช้ ธุรกิจการซื้อขายชุดน้ำยาล้างจาน ซักผ้า ข้าวสาร ฮอร์โมนสังข์ทอง เป็นตัวกลาง (2) สนับสนุน ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการรวบรวมผลผลิตข้าว ข้าวโพค มันสำปะหลัง และการคัดเลือกและ ควบคุมคุณภาพผลผลิตการเกษตรสู่การตลาด (3) ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนใหวราคาผลผลิต การเกษตร และการตลาด

สิ่งที่สหกรณ์ฯ มีความสามารถและขาดแคลน สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด มีความชำนาญเกี่ยวกับด้านสินเชื่อ ทั้งการปล่อยและการติดตามหนี้ จะเห็นได้จากผลการดำเนินงาน ของสหกรณ์ที่ผ่านมาไม่เคยขาดทุน มีกำไรเพิ่มขึ้นทุกปี นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมี ความสามารถเกี่ยวกับการบัญชี และการตรวจสอบบัญชีเป็นอย่างดี สำหรับสิ่งที่ยังขาดแคลน คือ เงินทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก

(3) สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด

ตั้งอยู่ถนนพิษณุโลก-วังทอง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2519 สมาชิกก่อตั้งมี 240 คน เพื่อช่วยเหลือสมาชิกเกี่ยวกับกิจกรรม ด้านเกษตร ปัจจุบันมี สมาชิก 1,336 คน จำนวนเงินทุนของกลุ่ม 150 ล้านบาท แหล่งเงินทุนมาจาก หุ้นสมาชิก ทุนสำรอง เงินรับฝากจากสมาชิก ทุนสะสมตามข้อบังคับ และเงินกู้ ธ.ก.ส.สาขา วังทอง

ภารกิจของสหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด คือ ดำเนินธุรกิจและบริการเกี่ยวกับ
(1) การรับฝากเงิน อัตราคอกเบี้ย 2.5% ต่อปี (2) ธุรกิจสินเชื่อแก่สมาชิก อัตราคอกเบี้ย 10% ต่อปี
(3) ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก เช่น น้ำมัน วัสคุการเกษตร เครื่องอุปโภค บริโภค

(4) ส่งเสริมสมาชิกปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด และข้าว (5) รวบรวมผลผลิต และตลาดกลางข้าว

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของสหกรณ์ฯ ได้แก่ (1) คณะกรรมการเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงสามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี ทำให้การ ดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น (2) มีการมอบหมายงาน มีการตรวจสอบและติดตามผลการ ดำเนินงานในที่ประชุมอย่างสม่ำเสมอ (3) มีสำนักงานเป็นของตัวเอง (4) สมาชิกใช้บริการของ สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด อย่างสม่ำเสมอ (5) ที่ตั้งสหกรณ์การคมนาคมสะดวก สมาชิก สามารถใช้บริการได้สะดวก (6) มีหน่วยงานต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน เช่น สหกรณ์จังหวัด ธ.ก.ส. สาขาวังทอง (7) บุคลากรมีประสบการณ์ที่หลากหลายในการดำเนินงาน เกี่ยวกับสหกรณ์

สำหรับจุดด้อย (1) มีคู่แข่งทางธุรกิจมีเป็นจำนวนมาก เช่น ปั๊มน้ำมัน ร้านขาย วัสดุ อุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น (2) การบริการน้ำมันมีเฉพาะน้ำมันดีเซลเท่านั้น ไม่มีน้ำมันเบนซิน

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สหกรณ์ต้องการให้ สกต.พิษณุโลก สนับสนุนเกี่ยวกับ (1) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกันโดยใช้ ธุรกิจน้ำมัน เป็นตัวกลาง (2) สนับสนุนความรู้และทักษะเกี่ยวกับการรวบรวมผลผลิตข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง และการคัดเลือกและควบคุมคุณภาพผลผลิตการเกษตรสู่การตลาด (3) ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวราคาผลผลิตการเกษตร และการตลาด

สิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด มีความชำนาญเกี่ยวกับด้านสินเชื่อ ทั้งการปล่อยและการติดตามหนี้ และการจัดทำและตรวจสอบ บัญชีเป็นอย่างดี สำหรับสิ่งที่ยังขาดแคลน คือ ความสามารถในการขยายฐานลูกค้า การปลูกฝัง ความภักดีต่อสหกรณ์ และเงินทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก

(4) สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด

สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 442 หมู่ 4 ตำบลบ้าน น้อยซุ้มขี้เหล็ก อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างกิโลเมตรที่ 16 – 17 ถนนสาย สากเหล็ก – บ้านมุง ห่างจากจังหวัดพิษณุโลก ประมาณ 73 กิโลเมตร ก่อตั้งเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2524 สมาชิกก่อตั้งมี 235 คน เพื่อช่วยเหลือสมาชิกเกี่ยวกับกิจกรรมด้านเกษตร ปัจจุบันมี สมาชิก จำนวน 1,232 คน จำนวนเงินทุนของกลุ่ม 90 ล้าน บาท แหล่งเงินทุนมาจาก หุ้นสมาชิก ทุนสำรอง เงินรับฝากจากสมาชิก ทุนสะสมตามข้อบังคับ และเงินกู้ ธ.ก.ส. สาขาเนินมะปราง

ภารกิจของสหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด คือ ดำเนินธุรกิจและบริการเกี่ยวกับ (1) การรับฝากเงิน อัตราดอกเบี้ย 2.5% ต่อปี (2) ธุรกิจสินเชื่อแก่สมาชิก อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี (3) ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก เช่น น้ำมัน วัสคุการเกษตร สินค้าอุปโภค/บริโภค เมล็ด พันธุ์ข้าวโพด และข้าว

จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของสหกรณ์ ได้แก่ (1) คณะกรรมการเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงสามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี (2) มีการ ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานในที่ประชุมอย่างสม่ำเสมอ (3) มีสำนักงานเป็นของตัวเอง (4) สมาชิกใช้บริการสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ (5) ที่ตั้งสหกรณ์การคมนาคมสะดวก สมาชิกสามารถ ใช้บริการได้สะดวก (6) มีหน่วยงานต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน เช่น สหกรณ์จังหวัด ธ.ก.ส. สาขาเนินมะปราง สำหรับจุดด้อย (1) มีคู่แข่งทางธุรกิจมีเป็นจำนวนมาก เช่น ร้านขายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น (2) การบริการยังไม่ครบวงจร

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สหกรณ์ต้องการให้ สกต.พิษณุโลก สนับสนุนเกี่ยวกับ (1) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกันโดยใช้ ธุรกิจวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร เป็นตัวกลาง (2) สนับสนุนความรู้และทักษะเกี่ยวกับการรวบรวม ผลผลิตข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง และการคัดเลือกและควบคุมคุณภาพผลผลิตการเกษตรสู่ตลาด และ (3) ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนใหวราคาผลผลิตการเกษตร และการตลาด

สิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด มีความ ชำนาญเกี่ยวกับด้านสินเชื่อ ทั้งการปล่อยและการติดตามหนี้ สำหรับสิ่งที่ยังขาดแคลน คือ เงินทุน ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก และการตรวจสอบบัญชี

(5) สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด มีสำนักงานตั้งอยู่ บ้านซำรัง ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2523 สมาชิกก่อตั้งมี 205 คน เพื่อ ช่วยเหลือสมาชิกเกี่ยวกับกิจกรรมค้านเกษตร ปัจจุบันมี สมาชิก 1,532 คน จำนวนเงินทุนของกลุ่ม 93 ล้าน บาท แหล่งเงินทุนมาจากหุ้นสมาชิก ทุนสำรอง เงินรับฝากจากสมาชิก ทุนสะสมตาม ข้อบังคับ และเงินกู้ ธ.ก.ส. สาขาเนินมะปราง

ภารกิจของสหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด คือ ดำเนินธุรกิจและบริการ เกี่ยวกับ (1) การรับฝากเงิน อัตราดอกเบี้ย 2.5% ต่อปี (2) ธุรกิจสินเชื่อแก่สมาชิก อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี (3) ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก เช่น น้ำมัน วัสดุการเกษตร เครื่องอุปโภค บริโภค เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด และข้าว

จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของสหกรณ์ ได้แก่ (1) คณะกรรมการเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงสามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี (2) มีการ ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานในที่ประชุมอย่างสม่ำเสมอ (3) สมาชิกใช้บริการสหกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ (3) มีหน่วยงานต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน เช่น สหกรณ์จังหวัด ธ.ก.ส. สาขาเนินมะปราง สำหรับจุดด้อย (1) มีคู่แข่งทางธุรกิจมีเป็นจำนวนมาก เช่น ร้านขายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น (2) การบริการยังไม่ครบวงจรและครอบคลุมความต้องการของสมาชิก ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สหกรณ์ต้องการให้ สกต.พิษณุโลก สนับสนุนเกี่ยวกับ (1) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกันโดยใช้ ธุรกิจวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร เป็นตัวกลาง (2) สนับสนุนความรู้และทักษะเกี่ยวกับการรวบรวม ผลผลิตข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง และการคัดเลือกและควบคุมคุณภาพผลผลิตการเกษตรสู่ การตลาด (3) ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนใหวราคาผลผลิตการเกษตร การตลาด

สิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด มีความชำนาญเกี่ยวกับด้านสินเชื่อ ทั้งการปล่อยและการติดตามหนี้ สำหรับสิ่งที่ยังขาดแคลน คือ ความสามารถในการตรวจสอบบัญชี และการขยายบริการอื่น ๆ ให้แก่สมาชิก

(6) สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ บางระกำ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ บางระกำ จำกัด ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2524 สมาชิกก่อตั้งมี 190 คน เพื่อช่วยเหลือสมาชิก เกี่ยวกับกิจกรรมด้านเกษตร ปัจจุบันมี สมาชิก 1,335 คน จำนวนเงินทุนของกลุ่ม 93 ล้านบาท แหล่งเงินทุนมาจากหุ้นสมาชิก ทุนสำรอง เงินรับฝากจากสมาชิก ทุนสะสมตามข้อบังคับ และเงินกู้ ธ.ก.ส. สาขาบางระกำ

ภารกิจของสหกรณ์การเกษตรนิคมฯ บางระกำ จำกัด คือ ดำเนินธุรกิจและ บริการเกี่ยวกับ (1) การรับฝากเงิน อัตราดอกเบี้ย 2.5% ต่อปี (2) ธุรกิจสินเชื่อแก่สมาชิก อัตรา ดอกเบี้ย 10% ต่อปี (3) ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก เช่น น้ำมัน วัสดุการเกษตร เครื่อง อุปโภค บริโภค เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด และข้าว

จุดเค่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเค่นของสหกรณ์ ได้แก่ (1) คณะกรรมการเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงสามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี (2) มีการ ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานในที่ประชุมอย่างสม่ำเสมอ (3) สมาชิกใช้บริการสหกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ (4) มีหน่วยงานต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน เช่น สหกรณ์จังหวัด ธ.ก.ส. สาขาบางระกำ สำหรับจุดด้อย (1) มีคู่แข่งทางธุรกิจมีเป็นจำนวนมาก เช่น ร้านขายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น (2) การบริการยังไม่ครบวงจร

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สหกรณ์ต้องการให้ สกต.พิษณุโลก สนับสนุนเกี่ยวกับ (1) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกันโดยใช้ ธุรกิจน้ำมัน เป็นตัวกลาง (2) สนับสนุนความรู้และทักษะเกี่ยวกับการรวบรวมผลผลิตข้าว อ้อย ข้าวโพด (3) ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวราคาผลผลิตการเกษตร การตลาด

สิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ บางระกำ จำกัด มีความชำนาญเกี่ยวกับด้านสินเชื่อ ทั้งการปล่อยและการติดตามหนี้ สำหรับสิ่งที่ยังขาด แคลน คือ ความสามารถในการตรวจสอบบัญชี การขยายบริการอื่น ๆ ให้แก่สมาชิก และความรู้ เกี่ยวกับการทำธุรกิจระดับก้าวหน้า

(7) สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด

สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัด พิษณุโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2522 สมาชิกก่อตั้งมี 234 คน เพื่อช่วยเหลือสมาชิกเกี่ยวกับ กิจกรรมค้านเกษตร ปัจจุบันมี สมาชิก 1,635 คน จำนวนเงินทุนของกลุ่ม 97 ล้านบาท แหล่ง เงินทุนมาจากหุ้นสมาชิก ทุนสำรอง เงินรับฝากจากสมาชิก ทุนสะสมตามข้อบังคับ และเงินกู้ ธ.ก.ส.สาขานครไทย

ภารกิจของสหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด คือ ดำเนินธุรกิจและบริการ เกี่ยวกับ (1) การรับฝากเงิน อัตราดอกเบี้ย 2.5% ต่อปี (2) ธุรกิจสินเชื่อแก่สมาชิก อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี (3) ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าให้แก่สมาชิก เช่น น้ำมัน วัสดุการเกษตร เครื่องอุปโภค บริโภค เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด และข้าว

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของสหกรณ์ ได้แก่ (1) สมาชิกมีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของสหกรณ์ดี (2) คณะกรรมการเข้าใจบทบาท หน้าที่ของ ตนเอง จึงสามารถทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้ดี (3) มีการตรวจสอบและติดตามการ ดำเนินงานในที่ประชุมอย่างสม่ำเสมอ (4) สมาชิกใช้บริการสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ (5) มี หน่วยงานต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน เช่น สหกรณ์จังหวัด ธ.ก.ส. สาขานครไทย สำหรับจุดด้อย (1) มีคู่แข่งทางธุรกิจมีเป็นจำนวนมาก เช่น ร้านขายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น (2) การบริการยังไม่ครบวงจร

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า สหกรณ์ต้องการให้ สกต.พิษณุโลก สนับสนุนเกี่ยวกับ (1) การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกันโดยใช้ ธุรกิจน้ำมัน เป็นตัวกลาง (2) สนับสนุนความรู้และทักษะเกี่ยวกับการรวบรวมผลผลิตข้าว อ้อย และข้าวโพด (3) ข้อมล ข่าวสาร ความเคลื่อนใหวราคาผลผลิตการเกษตร และการตลาด

สิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถและขาดแคลน สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด มีความชำนาญเกี่ยวกับด้านสินเชื่อ ทั้งการปล่อยและการติดตามหนี้ สำหรับสิ่งที่ยังขาดแคลน คือ การทำธุรกิจระดับก้าวหน้าเกี่ยวกับสินค้าเกษตร

กล่าวโดยสรุป ภารกิจของสหกรณ์ คือ การดำเนินธุรกิจและให้บริการเกี่ยวกับ (1) การรับฝากเงิน (2) ธุรกิจสินเชื่อแก่สมาชิก (3) ธุรกิจการจำหน่ายสินค้าเครื่องอุปโภค บริโภค และวัสคุการเกษตร จุดเด่น ได้แก่ (1) มีเงินทุนเป็นของตัวเอง ไม่ต้องกู้ยืมเงินจากทางสถาบัน การเงิน (2) มีชื่อเสียง (3) ที่ตั้งสหกรณ์การคมนาคมสะดวก สมาชิกสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา (4) มีหน่วยงานต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน (5) บุคลากรมีประสบการณ์ที่หลากหลาย

(6) คณะกรรมการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง (7) มีการติดตามผลการคำเนินงาน (8) สมาชิกใช้ บริการสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ จุดด้อย ได้แก่ (1) บางสหกรณ์คณะกรรมการไม่ค่อยเข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนเอง (2) มีคู่แข่งค้านธุรกิจขายปลีกขนาดใหญ่ (3) การทำมาหากินของสมาชิกไม่ค่อยดี ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ (4) ความภักดีต่อสหกรณ์ของสมาชิกยังมีน้อย (5) สหกรณ์ ยังไม่สามารถทำให้สมาชิกเห็นคุณค่าของสหกรณ์ (6) สหกรณ์ไม่ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทางการค้าอย่างจริงจัง (7) การบริการยังไม่ครบวงจร ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต. พิษณุโลก ได้แก่ ความรู้ด้านการตลาดเรื่องข้าว พันธุ์ข้าว การลงทุนด้านการเกษตรที่ต้นทุนต่ำ การ เพาะปลูกพืชหลักที่สอดคล้องกับภาวะตลาด วิธีการลดต้นทุน แนวโน้มการตลาดสินค้าเกษตรและ ภาวะตลาด การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกัน สิ่งที่สหกรณ์มีความสามารถ ได้แก่ ด้านสินเชื่อ ทั้งการ ปล่อยและการติดตามหนี้ การจัดทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี สิ่งที่สหกรณ์มีความข้าดแคลน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ความรู้ธุรกิจระดับก้าวหน้าของ สินค้าเกษตร ความสามารถในการตรวจสอบบัญชี และการขยายบริการอื่น ๆ ให้แก่สมาชิก

2.1.6 บ้านดอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง

บ้านคอนม่วง หมู่ที่ 10 ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก อยู่ห่างจาก ที่ว่าการอำเภอวังทอง เป็นระยะทาง 10 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก ประมาณ 10 กิโลเมตร สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการทำนา มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 5,000 ไร่ มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติหลายแห่ง ได้แก่ บึงหนองแหวน คลองเสือลากหาง หนองตะพุ่ม มีครัวเรือนทั้งหมด 122 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 90 ของครัวเรือน ทั้งหมด ประชากรทั้งหมด 459 คน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว และผักต่าง ๆ เช่น ผักกกระเฉด ถั่ว พริก เป็นต้น

การประกอบอาชีพ และการพึ่งพาตนเองของคนในชุมชน

ชาวบ้านคอนม่วงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา รองลงมาได้แก่ การเลี้ยงวัว ทำสวน ผัก และค้าขาย ตามลำดับ อาชีพเสริม คือ การรวมกลุ่มกันทำพริกแกง และทำการปลูกผักกะเฉด เพื่อส่งขายตลาดภายในจังหวัด

ชาวบ้านดอนม่วงมีการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อช่วยเหลือกันเอง สร้างพลังในการ ทำงาน และเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ได้แก่ (1) กลุ่มเลี้ยงวัว มีนายทรัพย์ เพิ่มพูน เป็นประธาน นายสมศักดิ์ พุทธสา เป็นเหรัญญิก (2) กลุ่มผักกะเฉดปลอดสารพิษ มีนางสาวประทุม หอมสุข เป็นประธาน นางแสวง อินทร์ชื่น เป็นเหรัญญิก (3) กลุ่มทำพริกแกง มีนางอุบล ใจโอด เป็น ประธาน นางบุญมี เสือสะอาด เป็นเหรัญญิก (4) กลุ่มถ่านไร้ทาร์และน้ำส้มควันไม้ มีนายบุญตา ดอนทิพย์ไพร เป็นผู้ดูแล (5) กลุ่มปุ๋ยหมักและชีวภาพสู่การเกษตรที่ยั่งยืน มีนางอุบล ใจโอด

เป็นประชาน นายขวัญเมือง เย็นเยือก เป็นเหรัญญิก(6) กลุ่มพันธุ์ข้าว (7) กลุ่มหมูหลุม (8) กลุ่ม สุขภาพ

จุดเด่น จุดด้อย (เชิงสังคม) จุดเด่นของบ้านคอนม่วง ได้แก่ (1) มีการรวมตัวกัน เป็นกลุ่มเพื่อพึ่งพากันเอง จะเห็นได้จากมีกลุ่มต่าง ๆ เกิดขึ้น และกลุ่มเหล่านั้นยังมีการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง (2) คนในชุมชนมีแนวคิดในการพึ่งตนเอง (3) ชาวบ้านมีความพร้อมเพรียง ความ สามัคลี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันดีมาก ขยัน และประหยัด (4) ผู้นำมีภาวะผู้นำ มีความเสียสละ มุ่งมั่น และทุ่มเททำงานเพื่อชาวบ้านและสมาชิก (5) บางครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อควบคุม รายจ่าย รายรับ (6) กลุ่มมีการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ (7) มีการประชุมชาวบ้านทุกเดือน (8) การสื่อสารกับชาวบ้านมักจะเป็นการสื่อสารแบบสองทางเสมอ (9) การคมนาคมภายในหมู่บ้าน และระหว่างหมู่บ้านอื่น ๆ มีความสะดวกมาก (10) มีภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ภูมิปัญญาทางด้านการปลูกผักกระเฉดปลอดสารพิษ การพัฒนาพืชผักสวนครัวสู่กลุ่มน้ำพริกแกง การผลิตถ่านไร้ทาร์และเก็บน้ำส้มควันไม้ เพื่อเป็นสารไล่แมลง การทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยชีวภาพ และ การจักสาน การเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงกบ การเลี้ยงปลา (11) การดูแลสุขภาพของคนในหมู่บ้าน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากมีการดูแลสุขภาพด้วยทีมอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) อย่างไรก็ตาม จุดด้อยของหมู่บ้าน คือ (1) ความสามารถในการค้าขายโค (2) สมาชิกส่วน ใหญ่ยังไม่เข้าใจภาวการณ์ตลาดโก และข้าว (3) การบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ (4) การสร้างเครือข่ายนอกพื้นที่ยังไม่กว้างขวาง

ความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก ในอีก 3 ปี ข้างหน้า กลุ่มต้องการให้ สกต.พิษณุโลก สนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ด้านการตลาดโค และข้าว การสร้าง เครือข่ายกับต่างพื้นที่และต่างกลุ่ม การสนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

สิ่งที่ชาวบ้านมีความสามารถและขาดแคลน ชาวบ้านดอนม่วง มีความชำนาญ ในการทำการเกษตร เช่น ทำนา เลี้ยงวัว การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ การผลิตถ่านไร้ทาร์และน้ำส้ม ควันไม้ ไร่นาสวนผสม การทำพริกแกง อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านมีความเห็นว่า ชาวบ้านขาดความรู้ เรื่องการตลาดโค เพราะว่าปัจจุบันตลาดโคซบเซาลงมาก และมีราคาตกต่ำ และการลดต้นทุนการ ผลิตในการปลูกข้าวอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 จุดเริ่มต้นของการก่อเกิดของเครือข่าย

วิธีการ Approach เครื่อข่ายต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 เครื่อข่ายรวบรวมข้าวโพด

เครือข่ายรวบรวมข้าวโพคเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพค ซึ่งเดิมเคยประสบปัญหาเกี่ยวกับราคาขายข้าวโพคตกต่ำ และคณภาพของผลผลิตไม่สม่ำเสมอ/ไม่ ค่อยมีคณภาพ ไม่มีพลังในการต่อรองราคาขายกับพ่อค้ำคนกลางได้ และเป็นหนึ้นอกระบบ มี ปัญหาตกเขียวข้าวโพค เกษตรกรไม่ค่อยมีความร้ในการเก็บรวบรวมข้าวโพคให้มีคณภาพดี ทำให้ มีรายได้ต่ำ ต่อมา เจ้าหน้าที่ สกต.พิษณุโลก และ ธ.ก.ส. สาขานครไทย ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้ปลูกข้าวโพคบ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย พบว่านายด่วน จันทร์คีรี เป็นประธาน กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพคและเป็นผู้รวบรวมข้าวโพค มีความชำนาญ และช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มในการ พัฒนาคุณภาพการเก็บรักษาข้าวโพด รวมทั้งการขายข้าวโพดที่ได้ราคาสูงกับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ อาหารสัตว์ หลังจากนั้น ทีมวิจัยจึงได้นำข้อมูลดังกล่าวมาพูดคุย/จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม ผู้ปลูกข้าวโพค บ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง ซึ่งมีนายสุทิน ทิพย์พา เป็นประธานกลุ่ม ต่อมา กลุ่มข้าวโพคบ้านเขาชี จึงเดินทางไปศึกษา/ดูงานที่บ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย และ ได้พูดคุยกับนายด่วน จันทร์คีรี จึงตกลงที่จะร่วมเป็นเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด เพื่อจะ ได้เป็น เพื่อนคู่คิดให้คำปรึกษาซึ่งกันและกัน ต่อมา กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดบ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอ เนินมะปราง ได้มาศึกษา/ดูงานการบริหารจัดการกลุ่มและรวบรวมข้าวโพด และได้ตัดสินใจร่วม เป็นเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ซึ่งกระบวนการจัดเวทีพูดคุยดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากทุน วิจัย สกว. ปี 2549 โดยการสนับสนุนของสถาบันวิชาการค้านสหกรณ์ (สว.สก.) มี รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เป็นผู้ให้คำแนะนำ ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิดแก่ทีมวิจัย สมาชิกของเครือข่าย ในขณะนั้น ประกอบด้วย กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพค จำนวน 3 กลุ่ม คือ บ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย บ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง บ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง

ต่อมาในปี 2551 ทีมวิจัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ของ สกต. ได้ดำเนินการขยายเครือข่าย เพื่อ เผยแพร่แนวคิดการดำเนินงานของเครือข่ายและประโยชน์ที่เกิดขึ้น ให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด จำนวน 3 ครั้ง คือ ในวันที่ 22 กรกฎาคม 2551 ประชุมแกนนำเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ณ อำเภอ นครไทย วันที่ 8 สิงหาคม 2551 ณ บ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง วันที่ 13 สิงหาคม 2551 ณ บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง ทั้ง 7 กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น ดำเนินการรวบรวม ข้าวโพดและขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก สกต.พิษณุโลก ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การรับรองสถานะของกลุ่มเพื่อความสะดวกในการค้าขายกับบริษัทฯ ข้อมูล ข่าวสาร เชื่อมประสาน กระตุ้นและเอื้ออำนวย ธ.ก.ส. พิษณุโลกเป็นหน่วยสนับสนุนด้านสินเชื่อ และคำปรึกษา

ดังนั้น สมาชิกเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด มี 7 กลุ่ม ได้แก่ (1) บ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย (2) บ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง (3) บ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (4) กลุ่มเงินทุนพืชไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย (5) บ้านบุ่ง ตำบลหนอง กะท้าว อำเภอนครไทย (6) บ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง (7) บ้านน้ำพรม ตำบลวัง นกแอ่น

อาจกล่าวได้ว่า วิธีการของทีมวิจัยในการที่จะให้เกิดเครือข่าย ได้แก่ (1) การเข้าร่วมใน การจัดเวทีสำรวจข้อมูลเพื่อให้เข้าใจปัญหาและความต้องการของเครือข่าย (2) ร่วมประชุมชี้แจง พูดคุย ทำความเข้าใจโดยนำปัญหาของกลุ่มขึ้นมาคุย แล้วหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน (3) สร้างการมี ส่วนร่วมในการคิด และตัดสินใจร่วมกัน (4) ติดตาม เยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ (5) เปิดใจรับฟัง ข้อมูลในทุก ๆ ด้าน

2.2.2 เครื่อข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

ในปี 2549 เครือข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร เกิดขึ้นจากการเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. และสกต.พิษณุโลก ในฐานะทีมวิจัย และ เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. สาขานครไทย ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ รับฟังปัญหาของกลุ่ม สร้างความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของ สมาชิก พร้อมทั้งเชิญชวนให้ ซึ่งได้ข้ามาร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาในลักษณะของเครือข่าย รับ การสนับสนุนจากทุนวิจัย สกว. โดยการสนับสนุนของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ (สว.สก.) มี รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เป็นผู้ให้คำแนะนำ ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด ในขณะนั้น สมาชิกกลุ่มต่างคน ต่างอยู่ แก้ไขปัญหาเฉพาะของตนเอง สมาชิกแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับหนึ่นอกระบบ ราคาปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และวัสคุ/อุปกรณ์การเกษตรแพง ปุ๋ยปลอม ปัญหาตกเขียวข้าวโพด และ ต้นทุนทางการเกษตรสูง ต่อมาเมื่อทีมวิจัยเชิญชวนให้เข้ามาร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร วิธีการจัดการปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงรวมตัวกันเป็นในลักษณะเครือข่าย เพื่อ (1) ซื้อขายปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และวัสคุ/อุปกรณ์การเกษตรในราคาที่เป็นธรรม และ (2) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

เดิมสมาชิกเครือข่ายประกอบด้วยกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคุยยาง ตำบล บางระกำ อำเภอบางระกำ กลุ่มทำนา จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มรักชาวนา กลุ่มพัฒนาการเกษตร และ กลุ่มเกษตรรุ่งเรือง ตำบล ไผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก ต่อมาในปี 2551 ทีมวิจัยได้ดำเนินการ ประชุมเผยแพร่แนวคิดการดำเนินงานของเครือข่าย ประโยชน์ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะขยายเครือข่ายให้ ครอบคลุมทั้งจังหวัด จำนวน 8 ครั้ง คือ ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2551 ประชุมเครือข่ายวัสดุอุปกรณ์ การเกษตร และกลุ่มวิสาหกิจ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอวัดโบสถ์ วันที่ 15 พฤษภาคม 2551 ตำบลบาง กระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม วันที่ 22 พฤษภาคม 2551 ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง วันที่ 11 มิถุนายน

2551 กลุ่มเข้มแข็ง (เครือข่ายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร) อำเภอพรหมพิราม วันที่ 22 กรกฎาคม 2551 ประชุมแกนนำเครือข่ายวัสดุอุปกรณ์การเกษตร อำเภอนครไทย วันที่ 8 สิงหาคม 2551 ประชุม กลุ่มวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง วันที่ 20 กันยายน 2551 ประชุม กลุ่มเข้มแข็ง (เครือข่ายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร) อำเภอพรหมพิราม วันที่ 27 กันยายน 2551 ประชุม ประชุมกลุ่มเข้มแข็ง(เครือข่ายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร) อำเภอเมืองพิษณุโลก นอกจากนี้ ยังมี เครือข่ายอำเภอเนินมะปราง อำเภอชาติตระการติดต่อขอซื้อปุ๋ยและวัสดุอุปกรณ์การเกษตรกับ สกต.

สมาชิกของเครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย 12 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มรักชาวนา ตำบลไผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (2) กลุ่มพัฒนาการเกษตร ตำบลไผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (3) กลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง ตำบลไผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (4) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสดุการเกษตร หมู่ที่ 3 ตำบล ชมพู อำเภอเนินมะปราง (5) กลุ่มผู้ ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลอดสารพิษบ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง (6) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (7) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท.16 หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (8) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโคกสนั่น หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (9) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบุ่ง หมู่ที่ 18 ตำบลหนอง กะท้าว อำเภอนครไทย (10) กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (11) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัดโบสถ์ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอวัดโบสถ์ (12) กลุ่มเข้มแข็ง ตำบลพรหม พิราม อำเภอพรหมพิราม

อาจกล่าวได้ว่า วิธีการของทีมวิจัยในการที่จะให้เกิดเครือข่าย ได้แก่ (1) ศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่ม (2) การจัดเวทีสำรวจข้อมูล พูดคุยถึงปัญหาและความต้องการของเครือข่าย (3) ร่วมประชุมชี้แจง พูดคุย ทำความ เข้าใจโดยนำปัญหาของกลุ่มขึ้นมาคุย แล้วหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน (4) สร้างการมีส่วนร่วมในการ คิด และตัดสินใจร่วมกัน โดยกลุ่มเป็นผู้ตัดสินใจ ทีมวิจัยเป็นผู้ให้ข้อมูล (5) ติดตาม เยี่ยมเยียนอย่าง สม่ำเสมอ (6) เปิดใจรับฟังข้อมูลในทุก ๆ ด้าน

2.2.3 เครื่อข่ายโคเนื้อ

เครือข่ายโคเนื้อ เกิดจากการรวมตัวกันของผู้เลี้ยงโคในพื้นที่อำเภอบางกระทุ่ม นครไทย และเนินมะปราง (ตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก) ในปี 2549 ซึ่งเป็นพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด เนื่องจากมีพื้นที่เหมาะสม เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการดูแล โคเนื้ออยู่แล้วในระดับหนึ่ง ความเสี่ยงต่ำเมื่อเทียบกับการลงทุนเพาะปลูกพืชผัก บางพื้นที่มีแหล่ง สนับสนุนเงินทุนในท้องถิ่น เช่น องค์การบริการส่วนตำบล กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นต้น ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโค ทำให้มีเกษตรกรจำนวนหนึ่งมีความตื่นตัวในการ เลี้ยงโค เกิดการซื้อขายกันเป็นจำนวนมาก ทำให้ราคาโคเนื้อขยับสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้เกษตรกร ส่วนหนึ่งมีความสนใจที่จะหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคอย่างเป็นระบบ เช่น การเลี้ยงเป็น โคขุน การเลี้ยงโคเป็นแม่พันธุ์ การแปรรูป การตลาด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาเกษตรกรผู้ เลี้ยงโคขาดการจัดระบบองค์ความรู้ในการเลี้ยงโค เช่น การบำรุง ดูแลโคเนื้อเพื่อบริโภค หรือเพื่อ เป็นแม่พันธุ์ โรงชำแหละ การตลาด เป็นต้น นอกจากนี้ เกษตรผู้เลี้ยงโคมักอยู่กันอย่างกระจัด กระจาย ไม่มีการเชื่อมโยงและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน บางส่วนมีเงินลงทุนน้อย โอกาสในการเข้าถึง สถาบันการศึกษาที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้เลี้ยงโค ด้วยกันในอำเภออื่น ๆ มีน้อย เนื่องจากขาดคนกลางในการเชื่อมประสาน ต่อมาทีมวิจัยได้จัดเวที ให้มีการพูดคุยกันระหว่างผู้เลี้ยงโคเนื้อด้วยกัน ผลการจัดเวทีดังกล่าว ทำให้เกิดเครือข่ายโคเนื้อขึ้น มีนายบุญลือ โพธิ์ศรีวงค์ ประธานกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ อำเภอบางกระทุ่ม เป็นประธานเครือข่าย โคเนื้อจังหวัดพิษณุโลก

ต่อมา ในปี 2551 ทีมวิจัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ สกต.พิษณุโลก ได้เข้าร่วมประชุมร่วมกับ แกนนำ จำนวน 2 ครั้ง คือ ในวันที่ 22 กรกฎาคม 2551 มีการประชุมแกนนำ เครือข่ายโค ณ อำเภอ นครไทย และในวันที่ 1 สิงหาคม 2551 ประชุมเครือข่ายโคบางกระทุ่ม ชาติตระการ และกลุ่มโค บ้านคอนม่วง ณ บ้านคอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง เครือข่าย เชื่อมโยงเครือข่ายโค ปลูกจิตสำนึกความร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่เป็นภาคีเครือข่าย จากการ ประชุมคังกล่าว ทำให้เครือข่ายโคเนื้อมีสมาชิกเพิ่ม ซึ่งนายบุญลือ โพธิ์ศรีวงศ์ ประธานกลุ่มโคเนื้อ บางกระทุ่ม ได้มาพูดคุย และหาแนวทางเชื่อมโยงเครือข่ายและซื้อขายโคร่วมกันด้วยตนเอง

ดังนั้น เครือข่ายโคเนื้อ ประกอบด้วย กลุ่มโค 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทรงาม (2) กลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโค กระบือ (3) กลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอนครไทย (4) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้าน น้อยซุ้มขี้เหล็ก และ (5) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านบ้านดอนม่วง

อาจกล่าวได้ว่า วิธีการของทีมวิจัยในการที่จะให้เกิดเครือข่าย ได้แก่ (1) ศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่ม (2) การจัดเวทีสำรวจข้อมูล พูดคุยถึงปัญหาและความต้องการของเครือข่าย (3) ร่วมประชุมชี้แจง พูดคุย ทำความ เข้าใจโดยนำปัญหาของกลุ่มขึ้นมาคุย แล้วหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน (4) สร้างการมีส่วนร่วมในการ กิด และตัดสินใจร่วมกัน โดยกลุ่มเป็นผู้ตัดสินใจ ทีมวิจัยเป็นผู้ให้ข้อมูล (5) ติดตาม เยี่ยมเยียนอย่าง สม่ำเสมอ (6) เป็นผู้จัดสถานการณ์และเป็นสื่อกลางให้ผู้นำกลุ่ม/สมาชิกกลุ่มโคได้มีโอกาสพูดคุย เจรจาตกลงในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การซื้อขายและติดต่อกันเอง

2.2.4 เครื่อข่ายข้าวปลอดภัย

เกิดจากการพูดคุยระหว่างเกษตรกรผู้ที่ต้องการลดต้นทุนการผลิต บริโภคข้าวอย่าง ปลอดภัย และราคาข้าวไม่ตกต่ำ ในพื้นที่ 4 อำเภอ คือ อำเภอเมือง พรหมพิราม บางระกำ และวัง ทอง กับเจ้าหน้าที่ของ สกต. พิษณ โลก ผลจากการพคคยทำให้ สกต.พิษณ โลก ต้องวิเคราะห์ ศักยภาพขององค์กรตนเอง ผู้บริโภคข้าว ผู้ผลิตข้าว และความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน จากการ วิเคราะห์พบว่า สกต. พิษณุโลก มีกิจการโรงสีข้าว มีกลุ่มผู้ผลิตและบริโภคข้าวรวมทั้งมีผู้สนใจ บริโภคข้าวปลอดภัย จึงเป็นเหตุให้มีโครงการข้าวปลอดภัยเกิดขึ้น มีการอบรมโครงการเกษตรกร คนเก่ง เพื่อให้เกิดกิจกรรม "เพื่อนช่วยเพื่อน" มีผู้ที่เข้าร่วมประชุม จำนวน 44 คน จาก 4 อำเภอ ได้แก่ (1) หมู่ที่ 13 ตำบลวังพิกุล หมู่ที่ 15 ตำบลแม่ระกา อำเภอวังทอง (2) หมู่ที่ 6,8 ตำบลดอนทอง หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมืองพิษณุโลก (3) หมู่ที่ 11,14 ตำบลพรหมพิราม หมู่ที่ 7 ตำบล ศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม และ(4) หมู่ที่ 4,5 ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ วิทยากร ได้แก่ (1) อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มาให้ความรู้เรื่อง คุณภาพอาหาร (การเป็นครัว (2) ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก ให้ความรู้เรื่องการทำเกษตรอย่างปลอดภัย ลดรายจ่าย (3) เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรปลอดสารพิษ ได้แก่ นายจำนงค์ ด้วงมั่ง และมีการเลือกผู้แทนเครือข่ายข้าวปลอดภัย ทำหน้าที่กำกับ ดูแลและประสานงานกับ สมาชิกที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเครือข่ายให้ผลิตข้าวและส่งข้าวมายังโรงสี สกต. เพื่อนำไปแปรรูป และส่งจำหน่ายต่อไป

ในการผลิตข้าวปลอดภัย มีการกำหนดวิธีปฏิบัติและควบคุมคุณภาพของข้าวตั้งแต่ต้น ทางจนถึงปลายทาง รายละเอียดที่สำคัญ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ย การเก็บเกี่ยวข้าว เพลี้ย ราคาขาย ข้าว สถานที่รับซื้อข้าว คือ โรงสีของ สกต. พิษณุโลก และความสามารถในการรับซื้อข้าว ข้าวสด จำนวน 2,000 ตัน ข้าวแห้ง 1,800 ตัน (ข้าวชัยนาท 1,500 ตัน ข้าวหอมมะลิ 300 ตัน)

การคำเนินงานคำเนินมาระยะหนึ่ง ปรากฏว่าในช่วงที่สมาชิกจะต้องส่งข้าวให้กับ โรงสี สกต. สมาชิกเปลี่ยนใจ เนื่องจากราคาที่โรงสี ของ สกต. พิษณุโลก ประกันราคาข้าวเปลือก 6,800 บาท/ตัน ณ ความชื้น 13 % โดยเทียบราคากับกรมการค้าภายใน แต่ราคาตลาดในขณะนั้น 7,000 – 7,200 บาท สมาชิกส่งขายตลาดหมด ไม่ส่งขายให้ โรงสี ของ สกต. พิษณุโลก มีบางราย เท่านั้นที่ยอมส่งขายให้ ซึ่งเป็นส่วนน้อยมาก จึงทำให้โครงการข้าวปลอดภัยต้องหยุดชะงักลง

คังนั้น ต่อมาในปี 2551 จึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการคำเนินงานมาเป็นการรวบรวมข้าว โดยอำเภอเมืองพิษณุโลก ผู้ทำหน้าที่รวบรวมข้าว คือ นายหวาน ใจสมัคร ซึ่งเป็นประธานกลุ่มข้าว ปลอดภัยบ้านดอนทอง ตำบลดอนทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก มีหน้าที่รวบรวมข้าวจากกลุ่มและ ลูกค้าทั่วไป สกต. พิษณุโลก ทำหน้าที่เป็นแม่ข่าย รับซื้อข้าวเปลือกของสมาชิก และขายข้าวสาร ให้กับสมาชิก มีศูนย์กลางอยู่ที่โรงสีข้าวของ สกต. พิษณุโลก สมาชิกเครือข่ายจะต้องผลิตข้าวที่ ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างและส่งให้กับโรงสี ซึ่งได้ตกลงราคาประกันและความชื้นกันแล้ว

2.2.5 เครื่อข่ายสหกรณ์

ในปี 2548 ส.ก.ต.พิษณุโลก ได้มีการจัดเวทีเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ผู้นำ สหกรณ์ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการซื้อขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม ลดด้นทุนการผลิต การ รวมกันซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรและรวมกันขายข้าวโพด รวมทั้งการใช้สินเชื่อในระบบแทนการ กู้เงินนอกระบบ ซึ่งสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มักมีหนี้สินนอกระบบ อย่างไรก็ตาม การเชื่อม เครือข่ายสหกรณ์ค่อนข้างยากลำบาก เนื่องจากสหกรณ์มีระบบการบริหารที่ซับซ้อนและมีขั้นตอน มากกว่ากลุ่ม การพูดคุยกับสมาชิกส่วนใหญ่ใช้วิธีที่เป็นทางการ เช่น การประชุม ดังนั้น การ เชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกันจึงเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ค่อยเป็นค่อยไป จะต้องปล่อยให้ คณะกรรมการของสหกรณ์มีการปรึกษา หารือ ตกลง และตัดสินใจกับสมาชิกกันเอง ไม่ควรรีบ ร้อน เครือข่ายสหกรณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงแรก ๆ นับว่ายังมีการยึดโยงกันแบบหลวม ๆ ยังไม่ชัดเจน มากนัก กิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับ สกต.พิษณุโลก จึงมีเพียงกิจกรรมการให้ความรู้รวบรวม ข้าวโพดเพียงกิจกรรมเดียวเท่านั้น ดังนั้น ในปี 2549 จึงตกลงร่วมมือกันในรูปแบบของเครือข่าย สหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ตัดวงจรการกู้เงินนอกระบบ และ (2) ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถเชื่อมประสานกันได้อย่างจริงจัง ส่วนใหญ่เป็นเชิญเข้าร่วมประชุม ในฐานะที่ สกต. พิษณุโลก เป็นสหกรณ์

ต่อมา ในปี 2550 นายบุญลือ เพชรอ่อน ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก ได้พยายามเชื่อม ความสัมพันธ์อีกครั้ง ด้วยจุดมุ่งหมายที่ว่าสหกรณ์น่าจะมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วย และ จังหวัดพิษณุโลกเป็นจุดกำเนิดสหกรณ์แห่งแรกของสหกรณ์ในประเทศไทย นอกจากนี้ สกต. พิษณุโลก ก็มีสถานะเป็นสหกรณ์เช่นเดียวกัน จึงได้ดำเนินการเชื่อมความสัมพันธ์ โดยเริ่มพูดคุย เป็นการส่วนตัวกับคนที่รู้จักและคุ้นเคยกันจากคราวที่แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการสหกรณ์ ช่วงแรก ๆ สร้างความสนิทสนม คุ้นเคยส่วนตัวก่อน ไม่พูดคุยเรื่องธุรกิจแต่เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปก่อนหลังจากนั้น จึงพูดคุยเกี่ยวกับบริการอะไรบ้างที่ สกต.พิษณุโลก สามารถให้บริการแก่ลูกค้า ทั่วไปได้บ้าง ต่อมา ผู้จัดการสหกรณ์เนินมะปราง วัดโบสถ์ วังทอง และนิคมวังทอง จึงได้เชิญ ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลกเข้าร่วมประชุม ต่อมา ส.ก.ต.พิษณุโลก พยายามที่จะต่อเชื่อมความสัมพันธ์ ให้เหนียวแน่นมากยิ่งขึ้น จึงได้เชิญคณะกรรมการ สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด สหกรณ์นิคม วังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังโอเจน ทำกัด และสหกรณ์ การเกษตรนครไทย จำกัด ร่วมประชุม หารือการดำเนินงานสหกรณ์ และธุรกิจน้ำมัน พร้อมทั้งเล่น กีฬาเปตอง เพื่อกระชับความสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น

ผลจากการพูดคุยกับสหกรณ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด ทั้ง 4 แห่ง ยินดีที่จะเป็นเครือข่ายทำกิจกรรมร่วมกับ สกต. พิษณุโลก ในกิจกรรมที่สหกรณ์ไม่สามารถจะหาได้ง่ายจากแหล่งอื่น ๆ เช่น ชุดน้ำยาล้างจาน น้ำยา ซักผ้า ข้าวสาร ฮอร์โมนสังข์ทอง เป็นต้น

ต่อมาในวันที่ 11 สิงหาคม 2552 สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด สหกรณ์การเกษตรนิคมฯบางระกำ จำกัด สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด และ สกต. พิษณุโลก ได้ตกลงทำข้อตกลงในการทำธุรกิจน้ำมัน(ดีเซล)ร่วมกัน โดย สกต.พิษณุโลก เป็นผู้ให้ ข้อมูลจำนวนลูกค้าใหม่ แก่สหกรณ์ทั้ง 4 แห่ง และคิดค่าลูกค้าใหม่ที่มาใช้บริการ ลิตรละ 2 สตางค์

วิธีการเชื่อมโยงเครือข่ายแต่ละสหกรณ์มีรายละเอียด ดังนี้

1) สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด หลังจากที่ได้รู้จักกับผู้จัดการสหกรณ์นิคม วังทอง จำกัด แล้ว นายบุญลือ เพชรอ่อน ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก ได้มีโอกาสหลายครั้งในการทำ ความรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เช่น พบปะกันในการแข่งกีฬาของจังหวัด การประชุม ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร งานเลี้ยงต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งช่วงแรก ๆ ของการพูดคุยเป็นเรื่องราวทั่ว ๆ ้ไป เหตุการณ์บ้านเมือง เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของครอบครัว เรื่องสนุกสนาน เฮฮา เป็นต้น ไม่ได้มี การพูดคุยเกี่ยวกับธุรกิจของหน่วยงานแต่อย่างใด เหตุการณ์ดังกล่าวดำเนินอยู่ 3 ครั้ง ต่อมาเมื่อพบ กันครั้งที่ 4 ผู้จัดการสหกรณ์จึงเริ่มสอบถามเกี่ยวกับธุรกิจของ สกต.พิษณุ โลก และ ได้เชิญ ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก เข้าร่วมประชุมประจำเดือนร่วมกับคณะกรรมการของสหกรณ์ ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 เพื่อให้ข้อมูลและพูดคุยเกี่ยวกับธุรกิจและบริการที่ สกต.พิษณุโลก ดำเนินการอยู่ พร้อมทั้งหาแนวทางในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างองค์กรโดยที่ไม่ทำให้อีกฝ่าย หนึ่งต้องเสียผลประโยชน์ ไม่แย่งชิงลูกค้ากัน แต่ร่วมมือเป็นพันธมิตรที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้น ในวันประชุมดังกล่าว บรรยากาศการประชุมจึงเป็นไปอย่างราบรื่น ทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใส มติ ที่ประชุมเห็นควรทำธุรกิจน้ำมันกับ สกต. พิษณุโลก โดยที่สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัดได้ขอสินเชื่อ จาก ธ.ก.ส. สาขาวังทอง ในวงเงิน 1 ล้านบาท และในวงเงิน 1 ล้านบาทนั้นให้ สกต.พิษณุโลก จ่าย เป็นน้ำมันให้สหกรณ์ ซึ่งสมาชิกสหกรณ์สามารถซื้อน้ำมันของสหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด ได้ที่ สถานีบริการน้ำมันบางจาก ราคาต่ำกว่าปกติลิตรละ 10 สตางค์

2) สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด การติดต่อสัมพันธ์กับสหกรณ์ การเกษตรวังทอง จำกัด เกิดขึ้นหลังจากที่ได้รู้จักกับผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด ใน ครั้งที่มีการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ปี 2548-2549 ต่อจากนั้น นายบุญลือ เพชรอ่อน ผู้จัดการ สกต. พิษณุโลก ได้มีโอกาสพบปะ พูดคุยกันเป็นการส่วนตัวหลายครั้งมาก มากกว่า 5 ครั้ง โดยโอกาสใน การพบกัน ได้แก่ การแข่งกีฬาของจังหวัด การประชุม ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร งานเลี้ยงต่าง ๆ เป็นต้น ทุกครั้งที่พบกันบรรยากาศในการพูดคุยเป็นไปอย่างสนุกสนาน เป็นกันเอง จึงมีความสนิท สนมกันเป็นการส่วนตัวมาก ประเด็นการพูดคุย เริ่มจากเรื่องทั่ว ๆ ไป เรื่องส่วนตัวบ้าง เรื่องกีฬา บ้าง ประกอบกับทั้งผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด และสกต.พิษณุโลก เป็นคนที่คุยสนุก หัวเราะเก่ง กันทั้งคู่ จึงทำให้รู้สึกสนุก ผ่อนคลาย หลังจากพูดคุยเรื่องส่วนตัวและเรื่องทั่ว ๆไป

หลังจากที่ได้สนิทสนมกันระยะหนึ่งแล้ว ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด จึงขอเชิญให้ ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก เข้าร่วมประชุมประจำเดือนร่วมกับคณะกรรมการของสหกรณ์ ในวันที่ 10 มีนาคม 2551 เพื่อให้ข้อมูลและพูดคุยเกี่ยวกับธุรกิจและบริการที่ สกต.พิษณุโลก ดำเนินการอยู่ พร้อมทั้งหาแนวทางในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างองค์กรโดยที่ไม่ทำให้อีกฝ่าย หนึ่งต้องเสียผลประโยชน์ ไม่แย่งชิงลูกค้ากัน แต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความร่วมมือกันเป็นพันธมิตรที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้น ในวันประชุมดังกล่าวบรรยากาศการประชุมจึงเป็นไปอย่างผ่อน กลาย ทุกคนรู้สึกพอใจ มติที่ประชุมเห็นควรทำธุรกิจน้ำมันกับ สกต. พิษณุโลก เนื่องจากสหกรณ์ การเกษตรวังทอง จำกัด ได้ขอสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. สาขาวังทอง ในวงเงิน 1 ล้านบาท และในวงเงิน 1 ล้านบาทนั้น ให้ สกต.พิษณุโลก จ่ายเป็นน้ำมันให้สหกรณ์ ซึ่งสมาชิกสหกรณ์สามารถซื้อน้ำมัน ของสหกรณ์วังทอง จำกัด ได้ที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก ราคาต่ำกว่าปกติ ลิตรละ 10 สตางค์

3) สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด การติดต่อสัมพันธ์กับสหกรณ์ การเกษตรเนินมะปราง จำกัด เป็นไปอย่างต่อเนื่องหลังจากที่ได้รู้จักกันแล้วในการเชื่อมโยง เครือข่าย ปี 2548-2549 แต่ไม่มีการทำธุรกิจร่วมกัน นอกจากให้คำแนะนำในการรวบรวมข้าวโพด แต่พบว่าสหกรณ์ไม่สามารถคำเนินการได้ เนื่องจากขาดความชำนาญและสมาชิกไม่สนใจ ต่อมา ในปี 2550 สกต.พิษณุโลก ได้ขอเช่าที่พื้นที่เป็นลานชั่งรวบรวมข้าวโพด หลังจากนั้น นายบุญลือ เพชรอ่อน ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก ได้มีโอกาสพบปะ พูดคุยกับผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเนิน มะปราง จำกัด เป็นการส่วนตัวเพียงครั้งเดียว แต่คุยกันเป็นเวลานานหลายชั่วโมง และบรรยากาศ ในการพูดคุยเป็นไปอย่างสนุกสนาน เป็นกันเอง เนื่องจากเป็นงานเลี้ยงส่งของผู้ใหญ่ที่จังหวัด พิษณุโลก และนั่งติดกัน ประเด็นการพูดคุย เริ่มจากเรื่องทั่ว ๆ ไป เรื่องส่วนตัวบ้าง เรื่องกีฬาบ้าง ทั้ง สองคนเป็นคนที่อารมณ์ดี คุยสนุก จึงทำให้รู้สึกสนุก ผ่อนคลาย หลังจากพูดคุยเรื่องส่วนตัวและ เรื่องทั่ว ๆ ไป ต่อมา ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด จึงขอเชิญผู้จัดการ สกต. พิษณุโลก เข้าร่วมประชุมประจำเดือนร่วมกับคณะกรรมการของสหกรณ์ ในวันที่ 30 มีนาคม 2551 เพื่อให้ข้อมูลและพูดคุยเกี่ยวกับธุรกิจและบริการที่ สกต.พิษณุโลก ดำเนินการอยู่ พร้อมทั้งหา แนวทางในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างองค์กรโดยที่ไม่ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องเสีย ผลประโยชน์ ไม่แย่งชิงลูกค้ากัน อยู่บนพื้นฐานความร่วมมือกันเป็นพันธมิตรที่ดีต่อกัน ในวัน ประชุมดังกล่าวบรรยากาศการประชุมจึงเป็นไปในทางที่ดี โดยในขณะนั้น สกต.พิษณุโลก พยายาม ที่จะให้สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด ทำธุรกิจปุ๋ยกับ สกต. พิษณุโลก แต่ไม่สำเร็จ

ต่อมาอีกประมาณ 1 เดือน ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด ได้แจ้งให้ สกต. พิษณุโลก ทราบว่า มติที่ประชุมเห็นควรให้ทำธุรกิจที่สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด ไม่มี คือ สินค้าประเภทน้ำยาล้างจาน ซักผ้า เอนกประสงค์ เนื่องจากสมาชิกสนใจและหาซื้อยาก ต้องเดินทางไปซื้อในเมืองพิษณุโลก ซึ่งระยะทางไกลมาก (ประมาณ 72 กิโลเมตร) มูลค่าการซื้อ ขายโดยเฉลี่ย 25 ชุด ต่อเดือน ราคาชุดละ 180-200 บาท

- 4) สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด เป็นสหกรณ์เดียวที่ไม่มีการประชุม ร่วมกันอย่างเป็นทางการ หลังจากได้มีการประชุมเชื่อมโยงเครื่อข่าย ปี 2548-2549 แล้ว ส่วนใหญ่ เป็นการรู้จักกันเป็นการส่วนตัวระหว่างผู้จัดการสหกรณ์กับผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก การพูดคุย ส่วนใหญ่เป็นเรื่องส่วนตัว และทั่ว ๆ ไป ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงาน อาจจะมีการพูดคุยเรื่องงานบ้าง แต่ ไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม หลังจากที่สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัดได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ หลักการ สินค้าและบริการของ สกต. พิษณุโลก ประกอบกับความต้องการของสมาชิก จึงทำให้ สหกรณ์ ๆ ตัดสินใจเปิดการเจรจาธุรกิจ สินค้าประเภทน้ำยา ล้างจาน ซักผ้า เอนกประสงค์ ข้าวสาร และฮอร์โมนสังข์ทอง มูลค่าการซื้อขายโดยเฉลี่ย 30 ชุดต่อเดือน ราคาชุดละ 180-200 บาท
- 5) สหกรณ์วัคจันทร์ จำกัด หลังจากการจัดประชุมร่วมกันครั้งแรกในปี 2549 เป็นต้นมา นายบุญลือ เพชรอ่อน ผู้จัดการ สกต. พิษณุโลก และผู้จัดการสหกรณ์วัคจันทร์ จำกัด ส่วนใหญ่ติดต่อกันเมื่อมีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันอย่างเป็นทางการเท่านั้น เช่น การประชุม คณะกรรมการสหกรณ์จังหวัด ต่อมาได้มีการประชุมและเล่นกีฬาด้วยกันบ่อยขึ้น จึงมีความสนิท สนมกันมากขึ้น ต่อมาได้เชิญเข้ามาร่วมมือกันทำธุรกิจน้ำมัน
- 6) สหกรณ์การเกษตรนิคมฯบางระกำ จำกัด หลังจากการจัดประชุม ร่วมกันครั้งแรกในปี 2549 เป็นต้นมา นายบุญลือ เพชรอ่อน ผู้จัดการ สกต. พิษณุโลก และผู้จัดการ สหกรณ์การเกษตรนิคมฯบางระกำ จำกัด ส่วนใหญ่ติดต่อกันเมื่อมีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันอย่าง เป็นทางการเท่านั้น เช่น การประชุมคณะกรรมการสหกรณ์จังหวัด ต่อมาได้มีการประชุมและเล่น กีฬาด้วยกันบ่อยขึ้น จึงมีความสนิทสนมกันมากขึ้น ต่อมาได้เชิญเข้ามาร่วมมือกันทำธุรกิจน้ำมัน
- 7) สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด หลังจากการจัดประชุมร่วมกันครั้ง แรกในปี 2549เป็นต้นมา นายบุญลือ เพชรอ่อน ผู้จัดการ สกต. พิษณุโลก และผู้จัดการสหกรณ์ การเกษตรนครไทย จำกัด ส่วนใหญ่ติดต่อกันเมื่อมีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันอย่างเป็นทางการ เท่านั้น เช่น การประชุมคณะกรรมการสหกรณ์จังหวัด ต่อมาได้มีการประชุมและเล่นกีฬาด้วยกัน บ่อยขึ้น จึงมีความสนิทสนมกันมากขึ้น ต่อมาได้เชิญเข้ามาร่วมมือกันทำธุรกิจน้ำมัน

ดังนั้น สมาชิกเครือข่ายสหกรณ์ ประกอบด้วย 7 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์วัคจันทร์ จำกัด สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด สหกรณ์การเกษตรนิคมฯบางระกำ จำกัด และสหกรณ์ การเกษตรนครไทย จำกัด

อาจกล่าวได้ว่า วิธีการของทีมวิจัยในการที่จะให้เกิดเครือข่าย ได้แก่ (1) ศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่ม (2) การร่วมประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ แสดง เจตนารมณ์ในการเป็นภาคีการพัฒนา (3) สร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว (4) ใช้กิจกรรมกีฬาเป็น เครื่องมือในการกระชับความสัมพันธ์ (5) การแสดงให้เห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อร่วมมือกัน ในลักษณะเครือข่าย

บทที่ 3

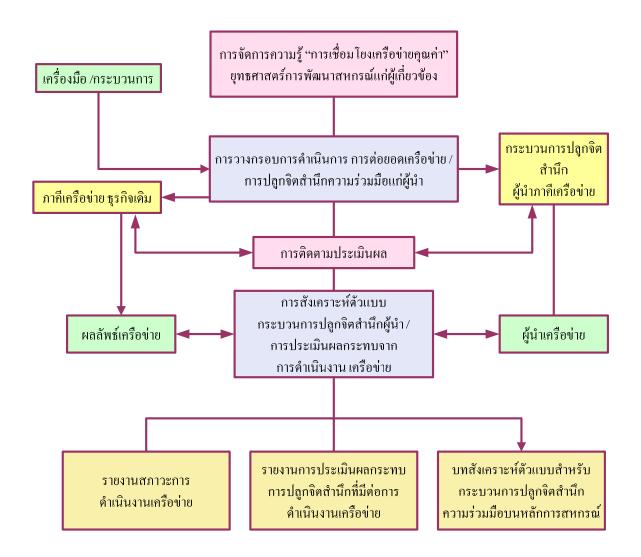
กระบวนการวิจัย

3.1 ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย

ทีมวิจัยได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการวิจัยไว้ดังนี้

- 1) การจัดการความรู้ "การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า" ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ แก่ผู้เกี่ยวข้อง
  - 2) การต่อยอดเครื่อข่ายคุณค่าตามแผนดำเนินการ
  - 3) การดำเนินการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่เป็นภาคีเครือข่าย
  - 4) การจัดทำรายงานความก้าวหน้า
  - 5) การติดตามประเมินผลผู้นำที่ผ่านกระบวนการ
- 6) การติดตามประเมินผลการเชื่อมโยงเครือข่าย/การดำเนินงานเครือข่าย /การ สังเคราะห์ตัวแบบ
  - 7) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

รายละเอียดตาม รูปที่ 1 กระบวนการวิจัย

รูปที่ 1 กระบวนการวิจัย

3.2 กระบวนการดำเนินการวิจัยที่ผ่านมา (เมษายน 2551 – กันยายน 2552)

ถำดับ	กิจกรรมการวิจัย	วัน/เดือน	กลุ่มเป้าหมาย/จำนวน	เป้าหมายการ	ผลลัพธ์ที่ได้
ที่		จี	ผู้เข้าร่วม	ดำเนินงาน	
1	ประชุมเครือข่ายวัสคุ	9	- แกนนำเครื่อข่ายวัสคุ	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- แกนนำเครื่อข่ายวัสดุ
	อุปกรณ์การเกษตร และ	พฤษภา-	อุปกรณ์การเกษตร และ	วัสคุอุปกรณ์ฯ ใน	อุปกรณ์การเกษตร และกลุ่ม
	กลุ่มวิสาหกิจทั้งตำบล	คม 2551	กลุ่มวิสาหกิจ จำนวน 15	การซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.	วิสาหกิจ ซื้อปุ๋ยผ่าน สกฅ.
	ตำบลวัดโบสถ์		คน	พิษณุโลก ในราคา	พิษณุโลก
	อำเภอวัดโบสถ์		- ทีมวิจัย 2 คน	ยุติธรรม	- ลดค่าใช้จ่ายปุ๋ย
2	ประชุมเพื่อจุดประกาย	15	-แกนนำหมู่บ้าน/ตำบล	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- ผู้นำเห็นประโยชน์ในการ
	แกนนำแต่ละตำบล	พฤษภา-	- สมาชิก อบต.	วัสคุอุปกรณ์ฯและโค	ซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.พิษณุโลก
	เกี่ยวกับการแก้ไข	คม 2551	- ผู้นำกลุ่ม/องค์กร	- แนะนำให้ใช้	- ใช้เงินทุนผ่านธนาคารฯ
	ปัญหาหนึ้นอกระบบ		- ผู้ใหญ่บ้าน	เงินทุนผ่านธนาคารฯ	แทนการกู้จากนายทุน
	คอกเบี้ยแพง และการ		- ทีมวิจัย 2 คน	และซื้อปุ๋ยผ่าน สกฅ.	- มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น
	ซื้อขายปุ๋ยราคายุติธรรม		จำนวน 55 คน	เพื่อให้ได้ดอกเบี้ย	สามารถแตกย่อยถึงหมู่บ้าน
	ผ่าน สกต.พิษณุโลก		ณ เทศบาลตำบลบาง	ราคาถูก ปุ๋ยราคา	
			กระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม	ยุติธรรม	
3	ประชุมเครื่อข่ายวัสคุ	22	- แกนนำเครื่อข่ายวัสคุ	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- แกนนำเครื่อข่ายวัสคุ
	อุปกรณ์การเกษตร และ	พฤษภา-	อุปกรณ์การเกษตร และ	วัสคุอุปกรณ์ฯ ใน	อุปกรณ์การเกษตร และกลุ่ม
	กลุ่มวิสาหกิจทั้งตำบล	คม 2551	กลุ่มวิสาหกิจ จำนวน 15	การซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.	วิสาหกิจ ซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.
	ตำบลวังทอง		คน	พิษณุโลก ในราคา	พิษณุโลก
	อำเภอวังทอง		- ทีมวิจัย 2 คน	ยุติธรรม	- ลดค่าใช้จ่ายปุ๋ย
4	ประชุมทีมวิจัย	5	ทีมวิจัย จำนวน 7 คน	- ชี้แจงรายละเอียด	- ทีมวิจัยเข้าใจรายละเอียด
		มิถุนายน		การวิจัยการเชื่อมโยง	เกี่ยวกับการคำเนินงานและ
		2551		เครื่อข่ายคุณค่า	การเงิน
				ยุทธศาสตร์การ	- ทีมวิจัยมีการวางแผนการ
				พัฒนาสหกรณ์ และ	คำเนินงานวิจัย
				การเงิน	
5	ประชุมกลุ่มเข้มแข็ง	11	- แกนนำและสมาชิก	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- เข้าใจการคำเนินงานของ
	(เครือข่ายวัสคุ อุปกรณ์	มิถุนายน	จำนวน 15 คน	วัสคุอุปกรณ์ฯ ใน	สกต.มากขึ้น
	การเกษตร อ.พรหม	2551	- จนท. สกต. 2 คน	การซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.	- ซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.พิษณุโลก
	พิราม)		- ทีมวิจัย 2 คน	พิษณุโลก ในราคา	
				ยุติธรรม	

ถำดับ	กิจกรรมการวิจัย	วัน/เดือน	กลุ่มเป้าหมาย/จำนวน	เป้าหมายการ	ผลลัพธ์ที่ได้
ที่		ปี	ผู้เข้าร่วม	ดำเนินงาน	
6	- ประชุมเชื่อมโยง	13	จำนวน 36 คน ได้แก่	- ส่งเสริมการคำเนิน	- มีการทบทวนความรู้ในการ
	เครื่อข่ายโค และข้าว	มิถุนายน	ลูกค้า ธ.ก.ส. แกนนำ	ชีวิตตามแนวคิด	พึ่งตนเองตามแนวคิด
	- ประชุมแกนน้ำชุมชน	2551	เครื่อข่ายโค และข้าวและ	เศรษฐกิจพอเพียงใน	เศรษฐกิจพอเพียง การทำ
	เพื่อพูดคุยเรื่อง		แกนำหมู่บ้าน จำนวน	ระดับครัวเรือนของ	บัญชีรายรับรายจ่าย ให้เข้าใจ
	(1) เศรษฐกิจพอเพียง		25 คน ทีมวิจัย 3 คน	บ้านคอนม่วง	มากขึ้น
	(2) รายรับรายจ่าย		เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. 6 คน	ต.วังทอง อ.วังทอง	- มีครัวเรือนตัวอย่างในการ
	(3) คัดเลือกตัวแทนทำ		เจ้าหน้าที่เกษตร 2 คน	- เชื่อม โยงเครื่อข่าย	จัดทำบัญชี 10 ครัวเรือน
	บัญชีครัวเรือน			โคและข้าว	- แกนนำรู้จักกันมากขึ้น
	ณ บ้านคอนม่วง				
	ต.วังทอง อ.วังทอง				
7	ประชุมทีมวิจัย	26	ทีมวิจัย จำนวน 7 คน	- วางแผนการติดต่อ	- จดหมายข่าวเพื่อเป็น
		มิถุนายน		สื่อสารกับเครือข่าย	เครื่องมือสื่อสาร ส่งข้อมูล
		2551		- จดหมายข่าวฉบับ	ข่าวสาร กับเครื่อข่าย
		14		แรก เริ่ม 10	- 3 เดือน ต่อ 1 ฉบับ
		กรกฎา-		กรกฎาคม 2551	- กลุ่มเป้าหมาย สมาชิก
		คม		- วางแผนการประชุม	เครื่อข่าย จำนวน 108 คน
		2551		เครื่อข่าย	- กำหนดการประชุม
					เครื่อข่าย 15 สิงหาคม 2551
8	ประชุมแกนนำเครือข่าย	22	จำนวน 23 คน ใด้แก่	- ส่งเสริมความ	- แกนนำเครื่อข่ายรู้จักทีม
	วัสคุอุปกรณ์การเกษตร	กรกฎา-	แกนนำ จำนวน 10 คน	ร่วมมือระหว่าง	วิจัย
	เครื่อข่ายรวบรวม	คม 2551	(กลุ่มละ 2 คน)	เครื่อข่าย	- เข้าใจการคำเนินงานของ
	ข้าวโพค เครือข่ายโค		เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. จำนวน	- เชื่อมโยงเครือข่าย	แต่ละเครื่อข่าย
	และตลาดกลาง		6 คน เจ้าหน้าที่ สกต.	วัสคุอุปกรณ์	- รู้จักวิธีการคำเนินงาน
	ณ อำเภอนครไทย		จำนวน 3 คน	การเกษตร เครื่อข่าย	การตลาคจาก จทน. สกต.
			ทีมวิจัย จำนวน 2 คน	รวบรวมข้าวโพค	- วางแผนการทำงานร่วมกัน
				เครื่อข่ายโค ตลาด	บนหลักการความร่วมมือ
				กลาง และ สกฅ.	และเอื้ออาทร
				-ปลูกจิตสำนึกความ	- นัดแนะการเข้าร่วมประชุม
				ร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่	ร่วมกันในวันที่ 15 สิงหาคม
				เป็นภาคีเครื่อข่าย	2551

ลำดับ	กิจกรรมการวิจัย	วัน/เดือน	กลุ่มเป้าหมาย/จำนวน	เป้าหมายการ	ผลลัพธ์ที่ได้
ที่		ปี	ผู้เข้าร่วม	ดำเนินงาน	
9	ประชุมเครือข่ายโคบาง	1	จำนวน 40 คน	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- เชื่อมโยงโคบางกระทุ่มกับ
	กระทุ่ม เครื่อข่ายโคชาติ	สิงหาคม	เครื่อข่ายโคบางกระทุ่ม	-ปลูกจิตสำนึกความ	กลุ่มบ้านคอนม่วง
	ตระการ กลุ่มโคบ้าน	2551	เครื่อข่ายโคชาติตระการ	ร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่	- มีการติดต่อค้าขายโคกัน
	คอนม่วง กลุ่มข้าว		คอนม่วง ข้าวปลอดภัย	เป็นภาคีเครื่อข่าย	
	ปลอคภัย (สะอัก คอน		(สะอัก คอนทอง) วังทอง		
	ทอง) วังทอง (หัวก๊ก)		(หัวก๊ก) ทีมวิจัย 5 คน		
	และกลุ่มในหมู่บ้าน		สกต.และ จนท. 20 คน		
	ดอนม่วง 15 คน ณ				
	หมู่บ้านคอนม่วง				
10	ประชุมแกนนำเครื่อข่าย	8	แกนนำเครื่อข่ายรวบรวม	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- เชื่อมความสัมพันธ์กัน
	รวบรวมข้าวโพค และ	สิงหาคม	ข้าวโพค และวัสคุอุปกรณ์	-ปลูกจิตสำนึกความ	มากขึ้น
	วัสคุอุปกรณ์การเกษตร	2551	การเกษตร จำนวน 50 คน	ร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่	- ติดตาม เยี่ยมเยียน
	ณ บ้านไผ่ใหญ่			เป็นภาคีเครื่อข่าย	
	ต.วังนกแอ่น อ.วังทอง			- เยี่ยมเยียน	
11	ประชุมทีมวิจัยวางแผน	9	ทีมวิจัย 7 คน	- วางแผนการประชุม	- แผนการประชุมแกนนำ
	ประชุม	สิงหาคม		แกนนำเครื่อข่าย	เครื่อข่าย
	ณ สกต.พิษณุโลก	2551			- พูดคุยและติดตามผลการ
					คำเนินงานของทีมวิจัย
12	ประชุมแกนนำเครื่อข่าย	13	แกนนำเครื่อข่ายรวบรวม	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- เชื่อมความสัมพันธ์กัน
	รวบรวมข้าวโพค และ	สิงหาคม	ข้าวโพค 7 กลุ่ม และกลุ่ม	-ปลูกจิตสำนึกความ	มากขึ้น
	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	2551	วิสาหกิจชุมชน จำนวน	ร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่	- ติดตาม เยี่ยมเยียน
	ณ บ้านน้ำพรม ต.วังนก		70 คน ทีมวิจัย 1 คน	เป็นภาคีเครื่อข่าย	
	แอ่น อำเภอวังทอง			- เยี่ยมเยียน	
13	ประชุมแกนนำเครือข่าย	15	เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. สาขาต่าง	- วางแนวทางการ	- เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด
	คุณค่า เครื่อข่าย	สิงหาคม	ๆ ในจังหวัด 14 คน	ดำเนินงานร่วมกัน	โค ข้าวปลอดภัย วัสคุ
	รวบรวมข้าวโพค โค	2551	พนักงาน สกต. พิษณุโลก	- จัดการความรู้	อุปกรณ์การเกษตร สหกรณ์
	ข้าวปลอดภัย วัสดุ		15 คน คณะกรรมการ	เครื่อข่ายเกี่ยวกับ	และกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน
	อุปกรณ์การเกษตร		สกต.พิษณุโลก 12 คน	วิธีการทำให้สมาชิกมี	ดอนม่วงรู้จักกันมากขึ้น
	สหกรณ์ และกลุ่มต่างๆ		เครื่อข่ายโค 2 คน	ความผูกพันกับกลุ่ม	- เครื่อข่ายมีความสัมพันธ์
	ในหมู่บ้านคอนม่วง		เครื่อข่ายข้าว 2 คน	- กระชับ	กันแนบแน่นมากยิ่งขึ้น
			เครือข่ายวัสคุอุปกรณ์	ความสัมพันธ์ของ	- ขยายเครื่อข่ายธุรกิจที่มี
			การเกษตร 19 คน	เครื่อข่ายคุณค่า	สกต.เป็นแกนนำ บน

ลำดับ	กิจกรรมการวิจัย	วัน/เดือน	กลุ่มเป้าหมาย/จำนวน	เป้าหมายการ	ผลลัพธ์ที่ได้
ที่		ปี	ผู้เข้าร่วม	ดำเนินงาน	
			เครื่อข่ายรวบรวมข้าวโพด	จังหวัดพิษณุโลก	หลักการของเครื่อข่ายคุณค่า
			6 คน เครื่อข่ายสหกรณ์ 5		- เกิดความร่วมมือระหว่าง
			คน กลุ่มบ้านดอนม่วง 7		กัน บนหลักการของ
			คน ทีมวิจัย 8 คน		เครื่อข่ายคุณค่า
			เจ้าหน้าที่ สกต. พิษณุโลก		
			5 คน		
14	ประชุมกลุ่มเข้มแข็ง	20	- แกนนำและสมาชิก	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- เข้าใจการคำเนินงานของ
	(เครื่อข่ายวัสคุ อุปกรณ์	กันยายน	จำนวน 15 คน	วัสคุอุปกรณ์ฯ ใน	สกต.มากขึ้น
	การเกษตร)	2551	- จนท. สกต. 2 คน	การซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.	- ซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.พิษณุโลก
	อ.พรหมพิราม		- ทีมวิจัย 2 คน	พิษณุโลก ในราคา	
				ยุติธรรม	
15	ประชุมกลุ่มเข้มแข็ง	27	- แกนนำและสมาชิก	- ต่อยอดเครื่อข่าย	- เข้าใจการคำเนินงานของ
	(เครือข่ายวัสคุ อุปกรณ์	กันยายน	จำนวน 15 คน	วัสคุอุปกรณ์ฯ ใน	สกต. มากขึ้น
	การเกษตร)	2551	- จนท. สกต. 2 คน	การซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.	- ซื้อปุ๋ยผ่าน สกต.พิษณุโลก
	อ.เมือง		- ทีมวิจัย 2 คน	พิษณุโลก ในราคา	-
				ยุติธรรม	
16	กีฬาสานความสัมพันธ์		แกนนำเครือข่ายรวบรวม	- กระชับ	- แกนนำเครื่อข่าย เจ้าหน้าที่
		กันยายน	ข้าวโพค วัสคุอุปกรณ์	ความสัมพันธ์	สกต. เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. มี
		2551	การเกษตร โค ข้าว	ระหว่างกัน	ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
			สหกรณ์ จนท.สกฅ.		
			พิษณุโลก จนท. ธ.ก.ส.		
			พิษณุโลก จำนวน 100 คน		
17	ประชุมที่มวิจัยวางแผน	5	ทีมวิจัย 7 คน	- สรุปผลการประชุม	- มีแผนการคำเนินงาน
	ประชุม	กันยายน		เครื่อข่าย	- พูดคุยและติดตามผลการ
	ณ สกต.พิษณุโลก	2551		- วางแผนดำเนินงาน	คำเนินงานของทีมวิจัย
18	- เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	20	- ทีมวิจัยจากสถาบัน	- แลกเปลี่ยนเรียนรู้	- สมาชิกมีแนวทางในการ
	เกี่ยวกับปัญหาในการ	พฤศจิกา	วิชาการด้านสหกรณ์ ฯ	เกี่ยวกับปัญหาในการ	แก้ไขปัญหาการปลอมปน
	รวบรวมข้าวโพด	ยน 2551	- ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลก	รวบรวมข้าวโพด	ข้าวโพค
	- เยี่ยมเยียนสมาชิก		- เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส)	- เยี่ยมเยียนสมาชิก	- มีกำลังใจในการทำงาน
	รวบรวมข้าวโพด		- เจ้าหน้าที่ สกต.	รวบรวมข้าวโพค	- แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
	กลุ่มบ้านน้ำพรม หมู่ที่		- สมาชิกเครื่อข่ายรวบรวม		และข้อมูลเกี่ยวกับข้าวโพค
	4 ตำบลวังนกแอ่น		ข้าวโพคและธุรกิจวัสคุ		- มีการถ่ายทอดข้อมูลราคา
	อำเภอวังทอง จังหวัด		อุปกรณ์การเกษตร		ข้าวโพค
	พิษณุโลก		- รวมจำนวน 29 คน		

ลำดับ	กิจกรรมการวิจัย	วัน/เดือน	กลุ่มเป้าหมาย/จำนวน	เป้าหมายการ	ผลลัพธ์ที่ได้
ที่		ปี	ผู้เข้าร่วม	ดำเนินงาน	
19	จัดเวทีพูดคุยแก้ไข ปัญหาข้าวโพดงอก อำเภอนครไทย	27 พฤศจิกา ยน 2552	- สมาชิกกลุ่มผู้รวบรวม ข้าวโพค วัสดุอุปกรณ์ การเกษตร ผู้เลี้ยงหมู ผู้เลี้ยงโค ผู้ปลูกมัน สำปะหลังและสับปะรด - ผู้แทนตลาดกลาง - เจ้าหน้าที่ สกต เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. สาขา นครไทย - ทีมวิจัย รวม 19 คน	 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแก้ไขปัญหา ข้าวโพดงอก เยี่ยมเยียนสมาชิก เครือข่าย 	 สมาชิกมีแนวทางในการ แก้ไขปัญหาข้าวโพดงอก มีกำลังใจในการทำงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อมูลเกี่ยวกับข้าวโพด มีการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับข้าวโพด
20	สัมมนาแกนนำ เครือข่ายคุณค่าจังหวัด พิษณุโลก ณ โรงแรม ไพลิน จังหวัดพิษณุโลก	16 มกราคม 2552	 เจ้าหน้าที่ สกต. เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. เครือข่ายโค เครือข่ายข้าวโพด ผู้จัดการสหกรณ์ ผู้แทนกองทุนหมู่บ้าน กรรมการ สกต. ผู้แทนกลุ่มเกษตรรุ่งเรือง เกษตรท่าทอง กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกษตรตำบลวังทอง ทีมผู้ประสานงานกลาง ทีมวิจัยพิษณุโลก 	(1) พบปะ แลก เปลี่ยนข้อมูลและการ คำเนินงานที่ผ่านมา (2) เพื่อเน้นย้ำความ เข้าใจเกี่ยวกับการ ร่วมมือกันทำงานบน หลักการสหกรณ์ของ ผู้นำเครือข่าย ๆ (3) เพื่อเปิดโอกาส ให้สมาชิกต่าง เครือข่ายได้มีโอกาส พบปะ แลกเปลี่ยน ข้อมูล และติดต่อ ธุรกิจร่วมกัน	 สมาชิกเครือข่ายที่สามารถ เป็นตัวอย่างที่ดีในการ ดำเนินงานเพื่อสมาชิก สมาชิกเครือข่ายรู้จักกัน มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการ ดำเนินงานซึ่งกันและกัน
21	คำเนินการจัดเก็บข้อมูล	เมษายน-	- ทีมวิจัย	สำรวจข้อมูลของ	- ทราบข้อมูล ภารกิจ จุดเด่น
	กลุ่มและสหกรณ์ เครือข่าย	กันยายน 2552	- ผู้นำ สมาชิกกลุ่ม/องค์กร - ผู้จัดการสหกรณ์	กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์	จุดด้อย ความต้องการของ กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์
22	จัดเวทีทำข้อตกลง ร่วมมือกันในการทำ ธุรกิจน้ำมันร่วมกัน	11 สิงหาคม 2552	- ทีมวิจัย - ผู้จัดการสหกรณ์	พูดกุย รายละเอียดใน การทำข้อตกลง ร่วมมือกันทำธุรกิจ น้ำมัน	- ข้อตกลงการธุรกิจน้ำมัน เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2552 เป็นต้นไป

บทที่ 4

ผลลัพธ์

4.1 รูปแบบเครื่อข่าย

ผลของการประชุม พูดคุย เชิญชวนในการทำงานร่วมมือกันเป็นเครือข่าย ทำให้เกิด เครือข่ายใน 2 ลักษณะ คือ (1) กลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่มีลักษณะกิจกรรมแบบเดียวกันร่วมมือกัน เป็นเครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายข้าวโพด เครือข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร เครือข่ายโคเนื้อ เครือข่ายสหกรณ์ เครือข่ายข้าวปลอดภัย และบ้านดอนม่วง (2) เครือข่ายที่มีลักษณะกิจกรรม ต่างกันร่วมมือกันเป็นเครือข่ายในระดับจังหวัด ได้แก่ เครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก รายละเอียด มีดังนี้

4.1.1 เครื่อข่ายรวบรวมข้าวโพด

รูปแบบของเครือข่าย

เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด เป็นเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่รวมตัวกันในแนวราบ ครอบคลุม พื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอนครไทย อำเภอเนินมะปราง และอำเภอวังทอง โดยเครือข่าย ประกอบด้วย 7 กลุ่ม ได้แก่ (1) บ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย (2) บ้านถ้ำพระ ตำบล ชมพู อำเภอเนินมะปราง (3) บ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (4) กลุ่มเงินทุนพืชไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย (5) บ้านบุ่ง ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย (6) บ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง (7) บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง

กิจกรรมที่ทำให้สมาชิกเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันซึ่งกันและกันเรียนรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน ซึ่งในช่วงแรก ๆ ของการจัดตั้งเครือข่าย นายสุทิน ทิพย์พา ประธานกลุ่มบ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง จะพูดคุย ปรึกษาหารือ กับนายค่วน จันทร์ คีรี ประธานกลุ่มบ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย ทุกครั้งที่มีข้อขัดข้อง หรือต้องการ สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการขนส่งข้าวโพคไปยังบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ และการจัดคิวขน ถ่ายข้าวโพค ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของกลุ่มๆ เนื่องจากนายค่วน จันทร์คีรี มีความชำนาญ ประสบการณ์ และรอบรู้ในกระบวนการเจรจา และจัดคิวขนถ่ายข้าวโพคกับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ อาหารสัตว์ สามารถให้ความช่วยเหลือกลุ่มอื่น ๆ ในเครือข่ายได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังได้มีการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับการทำยุ้งฉางเกีบข้าวโพค การควบคุม และการคัดคุณภาพเมล็ด ข้าวโพค ระหว่างสมาชิกเครือข่ายด้วยกันเอง ต่อมากลุ่มบ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง ได้มาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการรวบรวมข้าวโพค การสร้างยุ้งฉาง

การควบคุม ดูแลเมล็ดข้าวโพด และการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อให้ขายได้ในราคาที่เหมาะสมขึ้น กว่าเดิม กับกลุ่มบ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง

ในปี 2551 กิจกรรมที่ทำให้สมาชิกเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันซึ่งกันและกันเรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกเก่าและสมาชิกใหม่ กล่าวคือ กลุ่มผู้ปลูก และรวบรวมข้าวโพด หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย ได้ขอคำปรึกษาในการจัดเก็บ การทำ ยุ้งฉางรวบรวมข้าวโพด ระยะเวลาการขาย ราคาข้าวโพด และบริการรถลากข้าวโพดจากหมู่บ้านไป ยังบริษัท ๆ ของนายค่วน จันทร์คีรี กลุ่มบ้านบุ่ง ตำบลหนองกระท้าว ได้มีการมาศึกษาดูงาน/คำปรึกษา รถลากข้าวโพดจากหมู่บ้านถึงบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ เครื่องสีข้าวโพด ของ นายค่วน จันทร์คีรี บ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง ได้มาเรียนรู้การทำยุ้งข้าวโพด คำปรึกษาในการลงข้าวโพด การสี และรถลากข้าวโพด กับกลุ่มบ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง รายละเอียดตามรูปที่ 1

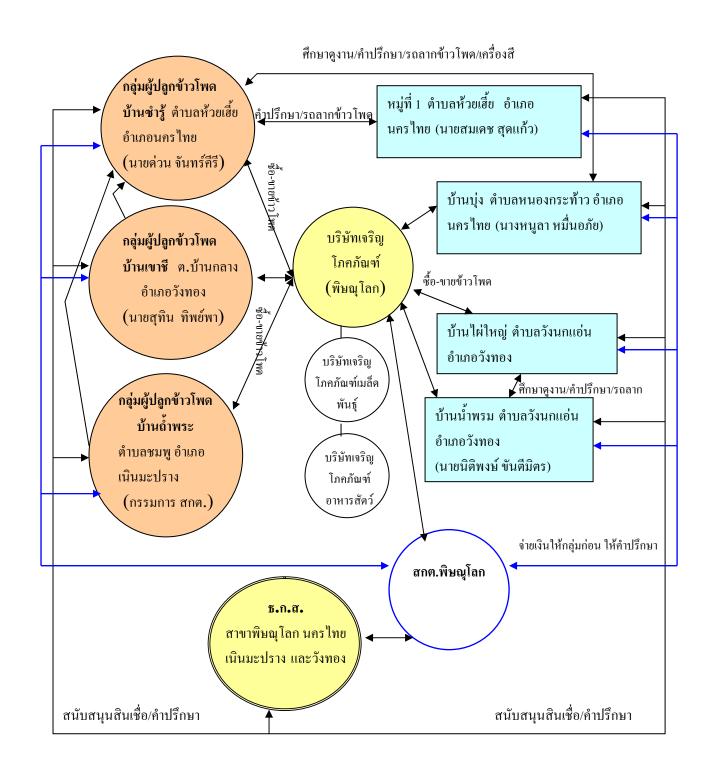
ในการติดต่อประสานงาน แต่ละกลุ่มจะมีตัวแทนของกลุ่ม เรียกว่า ผู้ประสานงาน ทำหน้าที่รวบรวม ติดต่อและประสานงานกับกลุ่มอื่นภายในเครือข่ายเดียวกัน เจ้าหน้าที่ สกต. พิษณุโลก เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. และเจ้าหน้าที่บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์และเมล็ดพันธุ์ รวมทั้ง ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา/แนะนำแก่สมาชิกเครือข่าย ดังนี้

บ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย คือ นายค่วน จันทร์คีรี
บ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง คือ นายสุทิน ทิพย์พา
บ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง คือ กรรมการ สกต. พิษณุโลก
หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย คือ นายสมเคช สุดแก้ว
บ้านบุ่ง ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย คือ นางหนูลา หมื่นอภัย
บ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง คือ นายสมัย พิมพ์เสน
บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง คือ นายนิติพงษ์ ขันตีมิตร

วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ภารกิจ

วิสัยทัศน์ของเครือข่ายรวบรวมข้าวโพค คือ เป็นแหล่งข้าวโพคคุณภาพคี
วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่าย เพื่อ (1) ตัดวงจรการเป็นหนึ่นอกระบบ และ
การถูกเอารัคเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง (2) ช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้
ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิตข้าวโพค รวบรวมข้าวโพคขายให้กับบริษัทเจริญโภค
ภัณฑ์อาหารสัตว์ และระบบการขนส่งข้าวโพค

ภารกิจ ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการ ผลิตข้าวโพค รวบรวมข้าวโพคขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ (2) ถ่ายทอคความรู้การ เก็บรักษาคุณภาพข้าวโพค (3) ช่วยเหลือกันในเรื่องระบบการขนส่งข้าวโพค

รูปที่ 2 แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายรวบรวมข้าวโพด

ผลการดำเนินงานของเครื่อข่ายที่เกิดจากการวิจัย

ภาคีเครือข่ายรวบรวมข้าวโพค ประกอบด้วยกลุ่ม/องค์กร จำนวน 7 กลุ่ม ภาครัฐ และเอกชน ได้แก่

- 1) กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพด เดิมมีจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) บ้านห้วยเฮี้ย ตำบลซำรู้ อำเภอนครไทย มีนายค่วน จันทร์คีรี เป็นประธานกลุ่มและเป็นผู้รวบรวมข้าวโพด (2) บ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง ผู้รวบรวมข้าวโพด คือ กรรมการ สกต. อำเภอเนินมะปราง (3) บ้าน เขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง มีนายสุทิน ทิพย์พา เป็นประธานกลุ่มและเป็นผู้รวบรวม ข้าวโพด ปัจจุบันมีจำนวน 7 กลุ่ม เพิ่มใหม่อีก 4 กลุ่ม คือ ได้แก่ (1) กลุ่มเงินทุนพืชไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย มีนายสมเดช สุดแก้ว ประธานกลุ่ม (2) บ้านบุ่ง ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย มีนางหนูลา หมื่นอภัย ประธานกลุ่ม (3) บ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอ วังทอง (4) บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง มีนายนิติพงษ์ ขันตีมิตร ประธานกลุ่มผู้ปลูก ข้าวโพดและเป็นผู้รวบรวมข้าวโพด ทั้ง 7 กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น รวบรวมข้าวโพดและขายให้กับ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์ อาหารสัตว์ จำกัด
- 2) ธ.ก.ส. สาขาพิษณุโลก นครไทย เนินมะปราง และวังทอง เป็นผู้ที่ให้ คำปรึกษาและสินเชื่อแก่กลุ่ม มีบทบาทดังนี้
- (1) ธ.ก.ส. สาขาพิษณุโลก นครไทย เนินมะปราง และวังทอง สนับสนุน การคำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้
- ธ.ก.ส. สาขาพิษณุโลก มีบทบาทในการให้สินเชื่อกับ สกต.พิษณุโลก เพื่อ สกต. พิษณุโลก ใช้เป็นทุนในการคำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวโพด พร้อมทั้งกำกับ ดูแล และให้ คำปรึกษา สกต.พิษณุโลก ในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการและตามที่ สกต.พิษณุโลกร้องขอ
- ธ.ก.ส. สาขานครไทย เนินมะปราง และวังทอง มีบทบาทในการให้ บริการค้านสินเชื่อและคำปรึกษา โดยเน้นการรวมกันซื้อและรวมกันขาย แก่กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่ง กลุ่มผู้รวบรวมข้าวโพคทั้ง 3 อำเภอ ส่วนใหญ่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. สำหรับบทบาทต่อ สกต.พิษณุโลก มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา กับเจ้าหน้าที่ สกต.พิษณุโลกซึ่งมีประจำอยู่แต่ละอำเภอ ตามที่ร้องขอ
- (2) สกต.พิษณุโลก ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการเชื่อมโยงลูกข่ายแต่ละอำเภอ มีบทบาท ดังนี้
- สนับสนุนวัสคุอุปกรณ์การเกษตร เช่น พันธุ์ข้าวโพค ปุ๋ย สารเคมีกำจัด ศัตรูพืชในราคาที่เป็นธรรม เป็นต้น ให้กับกลุ่มผู้รวบรวมข้าวโพค
  - ให้คำปรึกษาการคำเนินงานและข้อมูลต่าง ๆ แก่กลุ่ม/สมาชิก
- สนับสนุนการดำเนินงาน เช่น การศึกษาดูงาน การจัดเวทีพูดคุย ซึ่งกันและกัน การพบปะ เยี่ยมเยียน เป็นต้น
  - จัดการระบบการโอนเงินระหว่างบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์

กับ กลุ่มฯ โดย สกต.พิษณุโลกเป็นตัวกลางในการจ่ายเงินจากการขายข้าวโพดของกลุ่ม ฯ กล่าวคือ เมื่อกลุ่ม ฯ ขายข้าวโพดให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ ณ ราคาหน้าบริษัท ฯ ในแต่ละวัน บริษัท ฯ จะแจ้งราคาขายให้กับลูกค้าและ สกต.พิษณุโลกทราบ หลังจากนั้น สกต. พิษณุโลก จะ จ่ายเงินให้กับกลุ่ม ฯ ภายใน 1-2 วัน ต่อมาเมื่อบริษัท ฯ ได้รับข้าวโพดและตรวจสอบคุณภาพ เรียบร้อยแล้ว จึงจะจ่ายเงินให้กับ สกต. พิษณุโลก ด้วยบริการดังกล่าวข้างต้น สมาชิกมีความมั่นใจ ว่าต้องได้รับเงินแน่นอน และตรงเวลา ซึ่งบริการดังกล่าวสมาชิกมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก

- ประสานงานกับบริษัท ๆ เกี่ยวกับราคาซื้อ-ขายข้าวโพด ซึ่งเป็นราคาซื้อ ขาย ณ หน้าบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ ข้อตกลงอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก ได้แก่ การ ยกเว้นค่าชั่งและลงข้าวโพด (โดยปกติผู้ขายจะต้องจ่ายค่าชั่งข้าวโพด 10 บาทต่อตัน ค่าลงข้าวโพด 10 บาทต่อตัน) ในกรณีที่สมาชิกเครือข่าย ๆ นำข้าวโพดไปขายให้บริษัท ๆ แต่ไม่สามารถชั่งและลงข้าวโพดได้ทันในวันเดียวกัน และในวันดังกล่าวราคาข้าวโพด ณ หน้าบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร สัตว์ สูงกว่าราคาข้าวโพดในวันถัดมา สมาชิก ๆ สามารถขายข้าวโพดได้ในราคาที่สูงกว่า อย่างไร ก็ตาม หากในวันถัดมา ราคาข้าวโพดสูงกว่าวันที่ไม่สามารถชั่งและลงข้าวโพด สมาชิก ๆ ก็สามารถที่จะขายข้าวโพดในราคาที่สูงกว่า เป็นต้น

- ประสานงานกับกลุ่มที่เป็นสมาชิกเครือข่าย เกี่ยวกับการรวบรวม ข้าวโพด ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน การเงิน ฝึกทักษะการคัดคุณภาพข้าวโพด เป็นต้น

(3) บริษัทเจริญโภคภัณฑ์พิษณุโลก ซึ่งประกอบด้วย บริษัทเจริญโภคภัณฑ์ อาหารสัตว์ และบริษัทเจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ โดยบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์ ทำหน้าที่ ในการรับซื้อข้าวโพด และให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่สมาชิกเครือข่าย ฯ เกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวและ คัดคุณภาพข้าวโพด สำหรับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ ทำหน้าที่ในการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ ข้าวโพดและให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่สมาชิกเครือข่าย ฯ เกี่ยวกับการปลูกและการบำรุง รักษา ข้าวโพด นอกจากนี้ ในบางโอกาสบริษัท ฯ ยังส่งเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำในการปลูก บำรุง ดูแล รักษา และเก็บเกี่ยวข้าวโพด โดยทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของ สกต.พิษณุโลก ที่ประจำอยู่ในท้องที่ นั้น ๆ เพื่อให้ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพตรงกับความต้องการของบริษัท ฯ หากมีปัญหาและ ข้อขัดข้องบริษัท ฯ จะประสานไปยัง สกต.พิษณุโลก เช่น กรณีที่สมาชิกเครือข่ายบางรายส่ง ข้าวโพดที่ไม่ได้คุณภาพ บริษัท ฯ จะแจ้งประสานไปยัง สกต.พิษณุโลก เพื่อดำเนินการต่อไป

กิจกรรมร่วม

- (1) การถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับการทำยุ้งฉางเก็บข้าวโพด การควบคุม และ การคัดคุณภาพเมล็ดข้าวโพด ระหว่างสมาชิกเครือข่ายด้วยกันเอง
- (2) การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการเก็บ รักษาคุณภาพข้าวโพด ระยะเวลาการขายข้าวโพด วิธีการขนส่งข้าวโพด รถลากข้าวโพด
  - (3) การสนับสนุนอุปกรณ์ซึ่งกันและกัน เช่น เครื่องสีข้าวโพค รถลากข้าวโพค

รายได้เพิ่มขึ้น มูลค่าการค้าขายที่เกิดขึ้น เดือน กุมภาพันธ์ 2551 (เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกร

ในพื้นที่ อำเภอนครไทย วังทอง และเนินมะปราง ขายข้าวโพค ในปี 2551)

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณ จำนวน และราคาต่อหน่วยของราคาข้าวโพด

อำเภอ	รายชื่อนามสกุล	ปริมาณ (กก.)	จำนวนเงิน (บาท)	ราคาต่อหน่วย (บาท)
	นายค่วน จันทร์คีรี	2,426,322.00	19,097,535.40	7.87
นครไทย	นายสมเคช สุดแก้ว	445,100.00	3,503,336.43	7.87
	นางหนูลา หมื่นอภัย	919,234.00	7,261,514.01	7.90
	นายสมัย พิมพ์เสน	340,270.00	2,692,976.02	7.91
วังทอง	นายนิติพงษ์ ขันตีมิตร	375,534.00	2,984,367.72	7.95
	นายสุทิน ทิพย์พา	184,401.00	1,436,326.11	7.79
เนินมะปราง -		4,708,468.00	33,919,969.56	7.20
	รวม	9,399,329.00	70,896,025.25	

ที่มา: สกต.พิษณุโลก 2551 เดือน กุมภาพันธ์ 2551

จากตารางที่ 1 จะพบว่า มูลค่าของการรวบรวมข้าวโพคส่งขายให้บริษัทซีพี พิษณุโลก แต่ละพื้นที่ราคาไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับราคาหน้าโรงงาน ณ วันที่เกษตรกรขายข้าวโพค และคุณภาพ การปนเปื้อนของข้าวโพค

จากการพูดคุยกับนายสมเดช สุดแก้ว (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2551, ทีมวิจัย) ประธานกลุ่มเงินทุนพืชไร่ อำเภอนครไทย พบว่าเป็นราคาที่สมาชิกพอใจมาก โดยปกติชาวบ้านใน อำเภอนครไทยจะเก็บเกี่ยวข้าวโพดในเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน หลังจากนั้นจะเก็บไว้ในยุ้ง ซึ่งมี การสร้างเพื่อเก็บข้าวโพดไว้เป็นอย่างดี มีการระบายอากาศดี ไม่ขึ้นรา และแห้ง ซึ่งวิธีการสร้างยุ้ง ข้าวโพดดังกล่าวได้รับการถ่ายทอดจากเพื่อน ๆ เครือข่ายข้าวโพด และจะนำข้าวโพดออกมาขาย ในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีราคาดี ข้าวโพดแห้งดี เหมาะสมที่จะขาย เพราะว่าถ้า เก็บไว้นานกว่านี้ จะทำให้น้ำหนักข้าวโพดขาดหายไป และสมาชิกมีความต้องการใช้เงิน

รายได้ของนายสมัย พิมเสน บ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง ปี 2548 ไม่ทราบจำนวนผลผลิต เนื่องจากขายเหมาให้พ่อค้าในตลาด มีรายได้ 100,000 บาท ปี 2549 ขายให้บริษัท ๆ ผลิตได้ 30 ตัน ราคากิโลกรัมละ 6.50 บาท มีรายได้ 200,000 บาท ปี 2550 ขายให้บริษัท ๆ ผลิตได้ 23 ตัน ราคากิโลกรัมละ 7.70 บาท มีรายได้ 180,000 บาท ปี 2551 ขายให้บริษัท ๆ ผลิตได้ 28 ตัน ราคากิโลกรัมละ 6.50 บาท มีรายได้ 170,000 บาท จะเห็นได้ว่า นายสมัย พิมเสน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมขายให้พ่อค้าคนกลาง เป็นการรวบรวมขาย ให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหารสัตว์

นวตกรรม

- (1) องค์ความรู้ในการรักษาคุณภาพข้าวโพดฝักไม่ให้งอกและขึ้นรา ชาวบ้านมีภูมิ ปัญญาในการสร้างยุ้งข้าวโพดให้ยกพื้นสูงจากพื้นดินประมาณ 50 เซนติเมตรขึ้นไป ฝายุ้งข้าวโพด ส่วนใหญ่ทำด้วยฟาก(ไม้ไผ่) มุงหลังคาด้วยสังกะสี เนื่องจากให้ลมสามารถพัดผ่านได้รอบทิศทาง มีการระบายอากาศได้ดี ทำให้ข้าวโพดแห้ง ไม่ขึ้นรา หรืองอก
- (2) การจัดการข้าวโพดที่เสีย (เป็นรา ร้านค้า/บริษัทไม่รับซื้อ) คือ นำข้าวโพดที่ เป็นรา ไม่ได้คุณภาพตามที่ร้านค้า/บริษัทต้องการขายให้กับผู้เลี้ยงหมู หรืออาจจะนำไปบดแล้วขาย ในราคากิโลกรัมละ 5 บาท
- ทีมวิจัยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (3) การแก้ไขปัญหาการปลอมปนข้าวโพด ้เกี่ยวกับปัญหาในการรวบรวมข้าวโพด พร้อมทั้งเยี่ยมเยียนสมาชิกรวบรวมข้าวโพด กลุ่มบ้าน น้ำพรม หมู่ที่ 4 ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 ครั้ง ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2551 ณ ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน โดยผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ทีมวิจัยจากสถาบัน วิชาการค้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลก เจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) เจ้าหน้าที่ สกต. พิษณุโลก จำนวน 7 คน สมาชิก เครือข่ายรวบรวมข้าวโพคและธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตรบ้านน้ำพรหม จำนวน 22 คน โดย ประเด็นในการพูดคุย คือ ปัญหาการปลอมปนข้าวโพดและนำมาขายให้กับบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ อาหารสัตว์ ทำให้ราคาข้าวโพดในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกตกต่ำ (ราคากิโลกรัมละ 5.00-5.50 บาท) ซึ่งทีมวิจัยและสมาชิกได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงวิธีการปลอมปนข้าวโพคโดยการนำข้าวโพคคุณภาพ ้ต่ำมาผสมกับข้าวโพคคุณภาพคืของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่อำเภอวังทอง นครไทย และเนินมะปราง ส่งผลให้ข้าวโพดคุณภาพดีมีราคาตกต่ำ ทำให้เกษตรมีรายได้ลดลง ซึ่งที่ ประชุมได้พูดคุยกันและทีมวิจัยขอให้สมาชิกช่วยกันดูแล และสอดส่อง ไม่ให้เกิดในพื้นที่ของ ตนเอง นอกจากนี้มีสมาชิกเสนอให้ สกต. พิษณุโลก เป็นผู้รับซื้อ/จำนำข้าวโพด เพื่อที่จะดึงราคา ข้าวโพดให้สูงขึ้น แต่ สกต.พิษณุโลกไม่มีศักยภาพในการดำเนินการได้ เนื่องจากกระบวนการ รับซื้อ เก็บ และขายมีความละเอียดอ่อนและซับซ้อนเกินความสามารถ ดังนั้นในเวทีดังกล่าว ทีม วิจัยจากสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้ราคา ข้าวโพคตกต่ำ เพื่อให้สมาชิกผู้เข้าร่วมเวทีได้เข้าใจบริบทของข้าวโพค ทีมวิจัยจึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงราคาข้าวโพค ซึ่งต่อมาที่ประชุมได้มอบให้เจ้าหน้าที่ สกต.พิษณุโลก ผู้รับผิดชอบ พื้นที่ตำบลวังนกแอ่น เป็นผู้ส่งข้อมูลความเคลื่อนไหว ขึ้นลงของราคาข้าวโพคให้กับสมาชิกบ้าน น้ำพรหม ซึ่งมีผู้ใหญ่บ้าน นายนิติพงษ์ ขันตีมิตร เป็นผู้รับข้อมูลผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

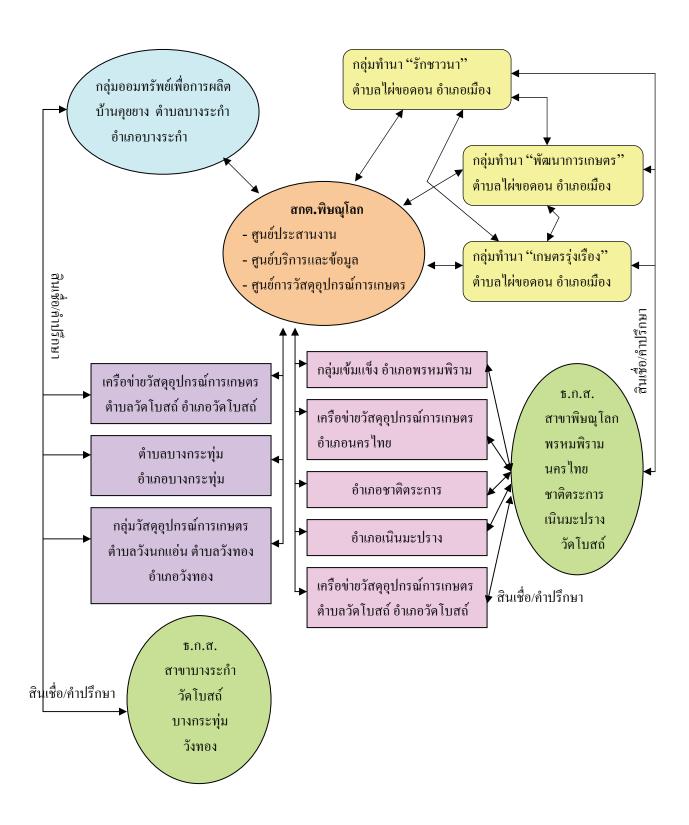
4.1.2 เครื่อข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

รูปแบบของเครือข่าย

การคำเนินงานของเครื่อข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร มี สกต. พิษณโลก เป็น ตัวกลางเชื่อมโยง เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน ศูนย์บริการข้อมูลและข่าวสาร เครื่อข่ายทั้ง 11 กลุ่ม จะมีผู้แทนร่วมเป็นคณะกรรมการเครื่อข่ายกลุ่มละ 1 คน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อ การผลิตบ้านคยยาง ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ คือ นายชาลี วัฒนวาณิชกิจ ตำบล ไผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณ โลก คือ นายกำพันธ์ มีเรื่อง ประธานกลุ่มเกษตรร่งเรื่อง ผู้แทนกลุ่มรักชาวนา 1 คน และผู้แทนกลุ่มพัฒนาการเกษตร 1 คน นายสมเดช สุดแก้ว ผู้แทนอำเภอนครไทย นายนิติพงษ์ ขันตีมิตร อำเภอวังทอง นายบุญลือ โพธิ์ศรีวงศ์ ผู้แทนอำเภอบางกระทุ่ม นายบุญเทียม อุปโคตร ผู้แทนอำเภอเนินมะปราง นายสมชาย กุลทอง ผู้แทนอำเภอพรหมพิราม นายสนั่น ธรรมรังศรี ผู้แทนอำเภอชาติตระการ ประชุมร่วมกันเป็นประจำทุก 2-3 เดือน เพื่อพูดคุย ปรึกษา หารือการ คำเนินงาน และปัญหา/อุปสรรคในการคำเนินงาน พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไข นอกจากนี้ ผู้แทน กลุ่มฯ ยังนำเสนอปัญหาและความต้องการของสมาชิกกลุ่มให้กับเครือข่ายและส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ทราบและร่วมกันหาทางแก้ไข เช่น กรณีสมาชิกขาดแคลนเงินทุน สมาชิกสนใจอาชีพเสริมอื่น ๆ (อาทิ การเลี้ยงหมู) เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. และสกต.พิษณุโลก เป็นตัวกลางทัศนศึกษา ดูงาน จัดเวที พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ ผู้แทนกลุ่ม ทำหน้าที่ในการ ประสานงานกับ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอนั้น ๆ เกี่ยวกับสินเชื่อและคำปรึกษาในการคำเนินงาน ประสานกับ สกต.พิษณุโลก เกี่ยวกับวัสคุอุปกรณ์การเกษตรที่กลุ่มต้องการ โดย ธ.ก.ส. สาขา จะ จ่ายสินเชื่อผ่าน สกต.พิษณุโลก ในรูปของวัสคุอุปกรณ์การเกษตร และสกต.พิษณุโลก จะจ่ายวัสคุ อุปกรณ์การเกษตรให้กับกลุ่ม ๆ ซึ่งก่อนจะซื้อของกลุ่มจะมีการต่อรองราคาวัสดุอุปกรณ์เกษตรกับ สกต. พิษณุโลก เพื่อให้ได้ราคาที่เหมาะสม เป็นธรรม รายละเอียดดังรูปที่ 2

วัตถุประสงค์ ภารกิจ

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตรเพื่อ (1) ซื้อขายวัสดุ อุปกรณ์การเกษตรในราคาที่เป็นธรรม (2) ตัดวงจรการกู้เงินนอกระบบ (3) ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็น"แฟนพันธุ์แท้" กัน

รูปที่ 3 แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

ภารกิจของเครือข่าย คือ (1) ซื้อและต่อรองราคาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรในราคาที่เป็น ธรรมต่อสมาชิก (2) ตัดวงจรการกู้เงินนอกระบบ (3) ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำซึ่งกันและกันในการ ลดต้นทุนการผลิต (4) การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการภาวะการ ตลาดของปุ๋ย ราคาปุ๋ย ปัญหาปุ๋ยปลอม

ผลการดำเนินงานของเครื่อข่ายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

ภาคีของเครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ประกอบด้วยกลุ่ม/องค์กร จำนวน 12 กลุ่ม และภาครัฐ ได้แก่ (1) กลุ่มรักชาวนา ตำบล ไผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (2) กลุ่ม พัฒนาการเกษตร ตำบล ไผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (3) กลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง ตำบล ไผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (4) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสคุการเกษตร หมู่ที่ 3 ตำบล ชมพู อำเภอเนินมะปราง (5) กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลอดสารพิษบ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบล วังนกแอ่น อำเภอวังทอง (6) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอ บางกระทุ่ม (7) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท.16 หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (8) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนบ้านโคกสนั่น หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (9) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อ การผลิตบ้านบุ่ง หมู่ที่ 18 ตำบลหนอง กะท้าว อำเภอนครไทย (10) กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้าน เขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (11) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัดโบสถ์ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอ วัดโบสถ์ (12) กลุ่มเข้มเข็ง ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม

องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คือ ธ.ก.ส.สาขาบางระกำ สาขาพิษณุโลก สาขาวัดโบสถ์ สาขาบางกระทุ่ม สาขาวังทอง สาขาพรหมพิราม สาขานครไทย สาขาเนินมะปราง และสาขา ชาติตระการ ซึ่งแต่ละองค์กรมีบทบาท ดังนี้

ธ.ก.ส. สาขาพิษณุโลก มีบทบาทในการให้สินเชื่อกับ สกต.พิษณุโลก เพื่อ สกต. พิษณุโลก ใช้เป็นทุนในการดำเนินธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร พร้อมทั้งกำกับ ดูแล และให้ คำปรึกษา สกต.พิษณุโลก ในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการและตามที่ สกต.พิษณุโลกร้องขอ และ ให้บริการด้านสินเชื่อและคำปรึกษาโดยเน้นการรวมกันซื้อและรวมกันขายแก่กลุ่มที่เป็นสมาชิก เครือข่ายทั้ง 9 อำเภอ ในจังหวัดพิษณุโลก

ธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ ในอำเภอนั้น ๆ มีบทบาทในการให้บริการด้านสินเชื่อและ คำปรึกษา โดยเน้นการรวมกันซื้อและรวมกันขาย แก่กลุ่มต่าง ๆที่กล่าวมาข้างต้น และให้คำปรึกษา กับเจ้าหน้าที่ สกต.พิษณุโลกซึ่งมีประจำอยู่แต่ละอำเภอ ตามที่ร้องขอ

สกต.พิษณุ โลก ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการเชื่อมโยงสมาชิกเครือข่ายมีบทบาท ดังนี้

- (1) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เช่น ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พันธุ์ข้าว รถใถ เป็นต้น ให้กับสมาชิกเครือข่าย
- (2) ให้คำปรึกษาการคำเนินงานและข้อมูลต่าง ๆ แก่กลุ่ม/สมาชิก เช่น การเจรจา ต่อรองการซื้อขายปั๋ย สารเคมีกำจัดศัตรพืช เป็นต้น

- (3) สนับสนุนการดำเนินงาน เช่น การศึกษาดูงาน การจัดเวทีพูดคุย การพบปะ เยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เป็นต้น
- (4) เป็นผู้แนะนำ เชื่อมโยงเครือข่ายกับองค์กรเอกชน บริษัท สหกรณ์ และ หน่วยงานส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมร่วม

- (1) การถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
- (2) การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไข ปัญหาปุ๋ยปอม ราคาวัสดุ/อุปกรณ์การเกษตร
- (3) การสนับสนุนอุปกรณ์ซึ่งกันและกัน เช่น เครื่องสีข้าวโพค รถลากข้าวโพค รถเกี่ยวข้าว

ค่าใช้จ่ายที่ลดลง

มูลค่าที่เกิดขึ้น ในที่นี้ขอยกตัวอย่างปริมาณการซื้อปุ๋ยของสมาชิกเครือข่าย จำนวน 4 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มเงินทุนพืชไร่ นายสมเดช สุดแก้ว หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย ได้ให้สัมภาษณ์แก่ทีมวิจัยในวันที่ 21 กันยายน 2551 กล่าวว่า กลุ่มสั่งซื้อปุ๋ยล่วงหน้า ในเดือน กุมภาพันธ์ 2551 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงราคา ปริมาณ และมูลค่าการซื้อปุ๋ยเดือนกุมภาพันธ์ 2551

เปรียบเทียบราคา	สูตรปุ๋ย	ราคา/กระสอบ	จำนวน	มูลค่า (บาท)	ผลต่าง
		(บาท)	(กระสอบ : 50 กก.)		(บาท)
ราคาของ สกต.	16-20-0	625	430	268,750	10.750
ราคาตลาด	16-20-0	650	430	279,500	10,750
ราคาของ สกต.	30-0-0	550	200	110,000	10.000
ราคาตลาด	30-0-0	600	200	120,000	10,000
รวม			630		20,750

ที่มา : นายสมเดช สุดแก้ว , สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2551 ราคา ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2551

จากตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวม ราคาปุ๋ยของ สกต.พิษณุโลก ถูกกว่า ราคาตลาด อำเภอนครไทย เมื่อเปรียบเทียบราคาในเคือนกุมภาพันธ์ 2551 โดยปุ๋ยสูตร 16-20-0 ราคาของ สกต. พิษณุโลก ถูกกว่าราคาตลาด กระสอบละ 25 บาท ปุ๋ยสูตร 30-0-0 ราคาของ สกต.พิษณุโลก ถูกกว่า ราคาตลาด กระสอบละ 50 บาท ซึ่งราคาของ สกต.พิษณุโลก ดังกล่าว เป็นราคาที่รวมค่าขนส่งแล้ว ดังนั้นกลุ่มเงินทุนพืชไร่สามารถประหยัดเงินซื้อปุ๋ย สูตร 16-20-0 จำนวน 10,750 บาท เมื่อเทียบกับ ราคาของ สกต. พิษณฺโลก กับตลาดอำเภอนครไทย

2) กลุ่มวิสาหกิจตำบลวัดโบสถ์ (นายรุ่งโรจน์ พูนหน่าย) อำเภอวัดโบสถ์ ราคาใน เดือนพฤษภาคม 2551

ตารางที่ 2 แสดงราคา ปริมาณ และมูลค่าการซื้อปุ๋ยเดือนพฤษภาคม 2551

เปรียบเทียบราคา	สูตรปุ๋ย	ราคา/กระสอบ (บาท)	จำนวน (กระสอบ : 50 กก.)	มูลค่า (บาท)	ผลต่าง (บาท)
ราคาของ สกต.	30-0-0	1,000	2,240	2,240,000	112 000
ราคาตลาด	30-0-0	1,050	2,240	2,352,000	112,000
รวม			2,240		112,000

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาพรวม ราคาปุ๋ยของ สกต.พิษณุโลก ถูกกว่า ราคาตลาด อำเภอวัดโบสถ์ เมื่อเปรียบเทียบราคาในเดือนพฤษภาคม 2551 ปุ๋ยสูตร 30-0-0 ราคาของ สกต. พิษณุโลก ถูกกว่าราคาตลาด กระสอบละ 50 บาท ซึ่งราคาของ สกต.พิษณุโลก ดังกล่าว เป็นราคาที่ รวมค่าขนส่งแล้ว ดังนั้น วิสาหกิจตำบลวัดโบสถ์ สามารถประหยัดเงินซื้อปุ๋ย สูตร 30-0-0 จำนวน 112,000 บาท เมื่อเทียบกับราคาของ สกต. พิษณุโลก กับตลาด

3) กลุ่มเข้มแข็ง (นายบุญรอด แก้วมค) อำเภอพรหมพิราม ในวันที่ 11 มิถุนายน 2551 ราคาใน เดือนมิถุนายน 2551

ตารางที่ 3 แสดงราคา ปริมาณ และมูลค่าการซื้อปุ๋ยเดือนมิถุนายน 2551

เปรียบเทียบราคา	สูตรปุ๋ย	ราคา/กระสอบ	จำนวน	มูลค่า (บาท)	ผลต่าง
		(บาท)	(กระสอบ : 50 กก.)		(บาท)
ราคาของ สกต.	30-0-0	1,000	100	100,000	5,000
ราคาตลาด	30-0-0	1,050	100	105,000	
รวม			100		5,000

ที่มา : สกต.พิษณุโลก, มิถุนายน 2551

จากตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวม ราคาปุ๋ยของ สกต.พิษณุโลก ถูกกว่า ราคาตลาด อำเภอพรหมพิราม เมื่อเปรียบเทียบราคาในเคือนมิถุนายน 2551 ปุ๋ยสูตร 30-0-0 ราคาของ สกต. พิษณุโลก ถูกกว่าราคาตลาด กระสอบละ 50 บาท ซึ่งราคาของ สกต.พิษณุโลก ดังกล่าว เป็นราคาที่ รวมค่าขนส่งแล้ว ดังนั้น กลุ่มเข้มแข็ง อำเภอพรหมพิราม สามารถประหยัดเงินซื้อปุ๋ย สูตร 30-0-0 จำนวน 5,000 บาท เมื่อเทียบกับราคาของ สกต. พิษณุโลก กับตลาด

4) กลุ่มเข้มแข็ง (นางสายหยุด สากคำ) บ้าน โค้งเตาเหล้า หมู่ที่ 7 ตำบล พรหมพิราม อ.พรหมพิราม ในวันที่ 20 กันยายน 2551 ราคาในเดือน กันยายน 2551

•		9/
a	19	1 4 H 4 v
ตารางท์ 4	เสดงราคา ปรมาณ	และมูลค่าการซื้อปุ๋ยเดือนกันยายน 2551
		9

เปรียบเทียบราคา	สูตรปุ๋ย	ราคา/กระสอบ	จำนวน	มูลค่า (บาท)	ผลต่าง
		(บาท)	(กระสอบ : 50 กก.)		(บาท)
ราคาของ สกต.	30-0-0	980	241	236,180	28,920
ราคาตลาด	30-0-0	1,100	241	265,100	
รวม			241		28,920

ที่มา : สกต.พิษณุโลก, กันยายน 2551

จากตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวม ราคาปุ๋ยของ สกต.พิษณุโลก ถูกกว่า ราคาตลาด อำเภอพรหมพิราม เมื่อเปรียบเทียบราคาในเดือนมิถุนายน 2551 ปุ๋ยสูตร 30-0-0 ราคาของ สกต. พิษณุโลก ถูกกว่าราคาตลาด กระสอบละ 120 บาท ซึ่งราคาของ สกต.พิษณุโลก ดังกล่าว เป็นราคา ที่รวมค่าขนส่งแล้ว ดังนั้น กลุ่มเข้มแข็ง(นางสายหยุด สากคำ) บ้านโค้งเตาเหล้า หมู่ที่ 7 ตำบล พรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม สามารถประหยัดเงินซื้อปุ๋ย สูตร 30-0-0 จำนวน 28,920 บาท เมื่อ เทียบกับราคาของ สกต. พิษณุโลก กับตลาด

นวตกรรม

- (1) การสร้างปุ๋ยแบรนค์เคียวของ สกต.พิษณุโลก
- (2) การตรวจสอบคุณภาพปุ๋ย โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน ได้แก่ (1) การทดสอบคุณสมบัติปุ๋ยว่าตรงตามที่ระบุไว้ข้างกระสอบหรือไม่ โดยทีมงาน สกต. นำ ตัวอย่างไปตรวจสอบคุณภาพที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ เพื่อให้แน่ใจว่าที่ระบุ ข้างกระสอบกับที่ตรวจสอบของจริงนั้นตรงกันหรือไม่
- (3) การบริการรับคืนปุ๋ยที่ไม่ได้มาตรฐานของสมาชิกที่ซื้อปุ๋ยจาก สกต. พิษณุโลก กรณีที่ปุ๋ยมีปัญหา เกษตรกรสามารถคืนให้กับ สกต.พิษณุโลกได้ แต่ต้องสามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็น ข้อบกพร่องของปุ๋ย โดยจะมีเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ ถ้าเป็นปัญหาที่ปุ๋ย ไม่ใช่เกษตรกร สกต. พิษณุโลก ยินดีรับปุ๋ยคืนทั้งหมด แล้วคืนเงินให้ หรือเกษตรกรจะรับปุ๋ยสูตรอื่นๆ แทนก็ได้ หลังจาก นั้น สกต. จะไปคุยกับบริษัทฯ ถ้าบริษัทฯไม่ยอมรับ ก็จะมีการพิสูจน์กันอีกครั้ง โดยนำกระสอบปุ๋ย ที่เป็นปัญหาส่งไปตรวจสอบคุณภาพที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพ ฯ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของบริษัทฯเอง ก็นำปุ๋ยไปตรวจคุณภาพเช่นเดียวกัน แล้วมาเปรียบเทียบกัน ถ้าผลการ พิสูจน์พบว่าคุณภาพไม่เหมือนกัน ก็จะต้องคุยกัน ถ้าบริษัทฯไม่ยอมรับผิดชอบ สกต. พิษณุโลก จะยกเลิกสัญญาซื้อขายทั้งหมด และเปลี่ยนบริษัทใหม่

4.1.3 เครื่อข่ายโคเนื้อ

รูปแบบของเครื่อข่าย

เครือข่ายโคเนื้อเป็นเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่รวมตัวกันในแนวราบ ครอบคลมพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอบางกระทุ่ม ชาติตระการ นครไทย เนินมะปราง และวังทอง ได้แก่ กลุ่ม วิสาหกิจชมชนไทรงามโคขน ตำบลป่าแคง อำเภอชาติตระการ กล่มวิสาหกิจตลาคนัคโคกระบือ ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม กลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอนครไทย ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขึ้เหล็ก ตำบลบ้านน้อยซุ้มขึ้เหล็ก อำเภอเนินมะปราง กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้าน ดอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง โดยแต่ละกลุ่มมีการประสานขอความช่วยเหลือกันทั้งเป็น ทางการและ ไม่เป็นทางการ การขอความช่วยเหลือระหว่างกันแบบ ไม่เป็นทางการ ได้แก่ การ ปรึกษาเรื่องราคาโค และการค้าขายโค โรงเชือด ระหว่างกลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโคกระบือ ตำบล วัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม กับ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทรงามโคขุน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ และกลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก ตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก อำเภอเนินมะปราง สำหรับการขอ ความช่วยเหลือระหว่างกันแบบเป็นทางการ เช่น สกต. พิษณุโลก เป็นแม่ข่าย ทำหน้าที่จัด สถานการณ์ให้สมาชิกในเครือข่ายมาพบปะ พูดคุยกัน รู้จักกัน เจรจาธุรกิจร่วมกัน จะเห็นได้จาก กลุ่มโคเนื้ออำเภอบางกระทุ่ม โดยนายบุญลือ โพธิ์ศรีวงศ์ กลุ่มโคเนื้อ ตำบลป่าแดง อำเภอ ชาติตระการ โดยนายสนั่น ธรรมรังศรี และกลุ่มโคบ้านดอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง ในวันที่ 1 สิงหาคม 2551 ณ บ้านคอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง เพื่อสร้างโอกาสให้กลุ่มที่อยู่ ต่างอำเภอกัน มีโอกาสคุยกัน เชื่อมโยงกัน ทำธุรกิจร่วมกัน ซึ่งต่อมา บ้านคอนม่วงได้ติดต่อซื้อขาย โคกับกลุ่มโคบางกระทุ่ม และนำโคไปเข้าตลาดนัดโคบางกระทุ่ม

การบริหารจัดการเครือข่ายโคเนื้อ สกต.พิษณุโลก เป็นแม่ข่าย ทำหน้าที่ในการหนุน เสริม ประสานงาน และเอื้ออำนวยให้เครือข่ายโคเนื้อสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี ความเข้มแข็ง เครือข่ายโคเนื้อมีรูปแบบการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการซึ่งมีตัวแทนของ สมาชิกแต่ละอำเภอ โดยนายบุญลือ โพธิ์ศรีวงศ์ ประธานกลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงโคบ้านโคกสนั่น อำเภอบางกระทุ่ม เป็นประธานเครือข่าย เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ ในการเลี้ยงโคมาอย่างยาวนาน เป็นที่ไว้ใจของสมาชิกกลุ่ม และผู้แทนของกลุ่มฯ ในเขตพื้นที่ ได้แก่ อำเภอเนินมะปราง คือ นายทศพล จีแจ่ม (ปศุสัตว์อาสา) และนายธวัชชัย เหล่าพลายนาค อำเภอนครไทย คือ นายบัญชา คงหนองลาน และนายสนั่น ธรรมรังศรี กลุ่มโคเนื้อตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ และนายทรัพย์ เพิ่มพูน กลุ่มโคบ้านดอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง

การประสานงานระหว่างสมาชิกของเครือข่ายฯ ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่ของ สกต. พิษณุโลก เนื่องจากสมาชิกเครือข่ายอยู่คนละพื้นที่ซึ่งห่างกันมาก จึงขอให้เจ้าหน้าที่ของ สกต. พิษณุโลก เป็นตัวกลางในการเชื่อมประสาน สะควกกว่าสมาชิกเครือข่ายประสานกันเอง นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ สกต.พิษณุโลก มีความพร้อมในการให้บริการข้อมูล/ ข่าวสาร วัสคุ/อุปกรณ์ คำปรึกษา อยู่แล้ว สกต.พิษณุโลก ได้จัดทำทะเบียนรายชื่อส่งให้เครือข่าย เพื่อความสะดวกหากสมาชิก ต้องการที่จะพูดคุยกันเอง ดังเช่น นายบุญลือ โพธิ์ศรีวงศ์ ทำธุรกิจกับ กลุ่มโคบ้านดอนม่วง

วัตถุประสงค์

เครือข่ายโคเนื้อ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพผลิตและการตลาดโคเนื้อ (2) เพิ่มช่องทางการตลาด และ (3) ตัดพ่อค้ำคนกลาง

ภารกิจ

ภารกิจเครือข่ายโคเนื้อ (1) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพผลิตและการตลาดโคเนื้อ (2) เพิ่มช่องทาง การตลาด และ (3) ตัดพ่อค้ำคนกลาง

ผลการดำเนินงานของเครื่อข่ายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

จำนวนภาคีของเครือข่ายโคเนื้อ ประกอบด้วย กลุ่มผู้เลี้ยงโค จำนวน 5 กลุ่ม และ 2 หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทรงามโคขุน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ กลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโคกระบือ ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม กลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอนครไทย ตำบลนครไทย อำเภอนครไทย กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก ตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก อำเภอ เนินมะปราง กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านดอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง ธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเขตพื้นที่พิษณุโลก แต่ละองค์กรมีบทบาทดังนี้

ธ.ก.ส. สาขานครไทย บางกระทุ่ม วังทอง ชาติตระการ และเนินมะปราง มีบทบาท ในการสนับสนุนสินเชื่อ ให้คำปรึกษาแก่กลุ่มผู้เลี้ยงโค รวมทั้งการสนับสนุนการคำเนินงานของ กลุ่ม ๆ เช่น เมื่อสมาชิกกลุ่มมีความต้องการที่จะเพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงโคขุน เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. สามารถการประสานวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่พิษณุโลก เป็นสถาบันการศึกษา ที่ให้การสนับสนุนค้านวิชาการ เช่น ความรู้เรื่องโค ค้านอาหารที่ดีมีคุณภาพสำหรับโค การแปร รูปอาหารจากโค และโรงชำแหละที่มีคุณภาพและถูกสุขลักษณะ ผ่าน สกต.พิษณุโลก และธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ

กลุ่มผู้เลี้ยงโค มีบทบาทในการพัฒนาการเลี้ยงโคของตนเองให้สามารถสร้างรายได้ กับครอบครัวของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม โดยการช่วยเหลือกัน เช่น นายบุญลือ โพธิ์ศรีวงศ์ เครือข่ายโคอำเภอบางกระทุ่ม ซึ่งมีความสามารถในการบริการจัดการ สามารถแนะนำเรื่องการ ป้องกันโรค การดูแล รักษา การตลาด การเจรจาต่อรอง การบริหารจัดการโคของกลุ่มโคบ้าน ดอนม่วง อำเภอวังทอง กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขึ้เหล็กแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการตลาดโค โรงเชือด กับเครือข่ายโคอำเภอบางกระทุ่ม กลุ่มผู้เลี้ยงโคอำเภอนครไทย และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ไทรงามโคขุน

กิจกรรมร่วม

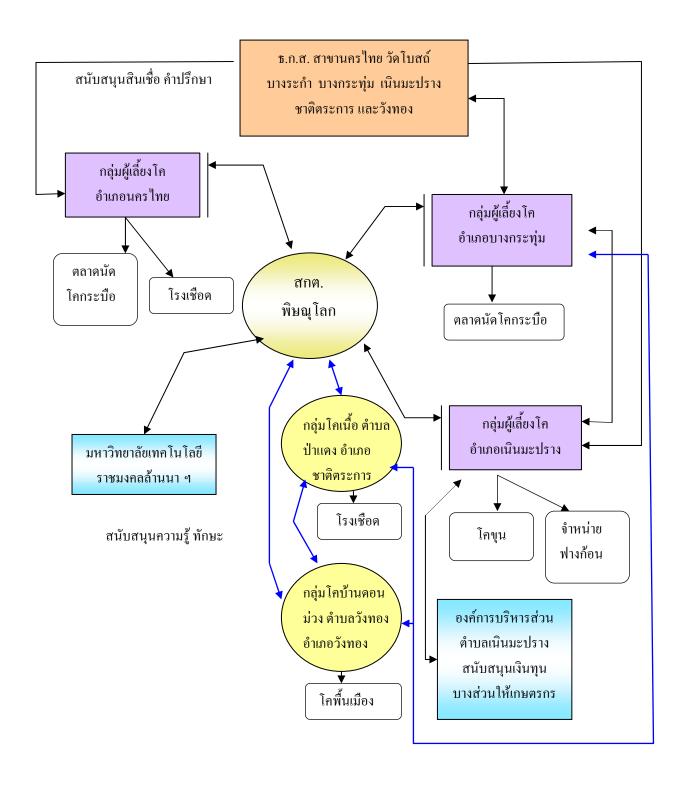
กิจกรรมร่วมของเครือข่ายโคเนื้อ (1) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงโคให้มีคุณภาพผลิตและการตลาดโคเนื้อ กล่าวคือ ผู้นำกลุ่ม/สมาชิกสามารถพูดคุย ซักถามเพื่อสมาชิกเครือข่ายได้ตามสะดวก (2) การนำโค กระบือ มาขายที่ตลาดนัดโค กระบือ ที่ใกล้บ้านของตนเอง

รายได้ (เพิ่มขึ้น)

สมาชิกขายโคได้ในราคายุติธรรม ราคาไม่ต่ำมากเกินไปเมื่อเทียบกับราคาที่ พ่อค้ามาซื้อในหมู่บ้าน ยกตัวอย่างเช่น นางส้มลิ้ม ปานเกิด เกษตรผู้เลี้ยงโคจากอำเภอเนินมะปราง ได้นำโคมาขายตลาดตลาดโค กระบือ ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม ในเดือนพฤษภาคม 2552 ได้ราคาเพิ่มจากที่มีพ่อค้ามารับซื้อในหมู่บ้าน 2 ตัว เป็นเงิน 2,000 บาท

นวตกรรม

การแก้ไขปัญหาราคาโคตกต่ำที่ดี คือ การมีตลาดนัดโค กระบือ การมีโรงเชือด เป็นของตนเอง และขายมูลโค เป็นปุ๋ยคอกจำหน่ายให้กับบ้านใกล้เรือนเคียง บุคคลทั่วไป

รูปที่ 4 แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายโคเนื้อ

4.1.4 เครื่อข่ายข้าวปลอดภัย

รูปแบบของเครือข่าย

รูปแบบของเครือข่ายข้าวปลอดภัยในปัจจุบัน เป็นการรวบรวมข้าวจากเกษตรกร โดยมี นายหวาน ใจสมัคร ซึ่งเป็นประธานกลุ่มข้าวปลอดภัยบ้านดอนทอง ตำบลดอนทอง อำเภอ เมืองพิษณุโลก ทำหน้าที่รวบรวมข้าวจากสมาชิกกลุ่มและลูกค้าทั่วไป สกต. พิษณุโลก ทำหน้าที่ เป็นแม่ข่าย รับซื้อข้าวเปลือกของสมาชิก และขายข้าวสารให้กับสมาชิก มีศูนย์กลางอยู่ที่โรงสีข้าว ของ สกต. พิษณุโลก สมาชิกเครือข่ายจะต้องผลิตข้าวที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างและส่งข้าว ดังกล่าวให้กับโรงสี ซึ่งได้ตกลงราคาประกันและความชื้นกันไว้เรียบร้อยแล้ว แนวทางการ คำเนินงานร่วมกัน คือ โรงสี ของ สกต. พิษณุโลก ตั้งอยู่ตำบลดอนทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก และ รับซื้อข้าวสด จำนวน 2,000 ตัน ข้าวแห้ง 1,800 ตัน นอกจากนี้ สกต.พิษณุโลก ยังมีบทบาทใน การส่งเสริมและให้คำปรึกษา/แนะนำการปลูกข้าวปลอดภัยแก่สมาชิกตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ข้าว ปลูกข้าว การดูแล บำรุง รักษา การใช้ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่าง ๆ การเก็บเกี่ยว และการตากข้าว อย่างไรก็ตาม สมาชิกข้าวปลอดภัยบ้านดอนทองและเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสนใจเกี่ยวกับพันธุ์ข้าว สกต.พิษณุโลก จึงประสานศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชพิษณุโลก เพื่อให้บริการเมล็ดพันธุ์และคำปรึกษา เกี่ยวกับพันธุ์ข้าว ธ.ก.ส. สาขาพิษณุโลก มีบทบาทในการให้สินเชื่อกับ สกต.พิษณุโลก เพื่อ สกต. พิษณุโลก ใช้เป็นทุนในการคำเนินธุรกิจซื้อ-ขายข้าว พร้อมทั้งกำกับ ดูแล และให้คำปรึกษา สกต. พิษณุโลก ในฐานะผู้ตรวจสอบกิจการและตามที่ สกต.พิษณุโลก ร้องขอ

กลุ่มผู้ผลิตข้าว มีบทบาทในการผลิตข้าวให้มีความปลอดภัยทั้งกระบวนการผลิต เพื่อให้เป็นข้าวสารที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคส่งขายให้กับโรงสี ฯ สำหรับกลุ่มผู้บริโภคข้าวและลูกค้า ทั่วไป มีบทบาทในการซื้อข้าวสารจากโรงสีไปบริโภคและจำหน่าย รายละเอียดตามรูปที่ 4

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์เครื่อข่ายข้าวปลอดภัยเพื่อรวบรวมข้าวให้กับโรงสี สกต. พิษณุโลก ภารกิจ

ภารกิจของเครือข่ายข้าวปลอดภัย คือ การรวบรวมข้าวให้กับโรงสี สกต. พิษณุโลก และแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับพันธุ์ข้าว

ผลการดำเนินงานของเครื่อข่ายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

ภาคีของเครือข่าย มี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าวปลอดภัยบ้านคอนทอง โรงสีข้าว สกต. พิษณุโลก และศูนย์เมล็ดพันธุ์พืช พิษณุโลก โดย นายหวาน ใจสมัคร ประธานกลุ่มข้าวปลอดภัย บ้านคอนทอง เป็นผู้รวบรวม โรงสีข้าว สกต. พิษณุโลก ทำหน้าที่รับซื้อข้าว สีข้าว และจำหน่าย

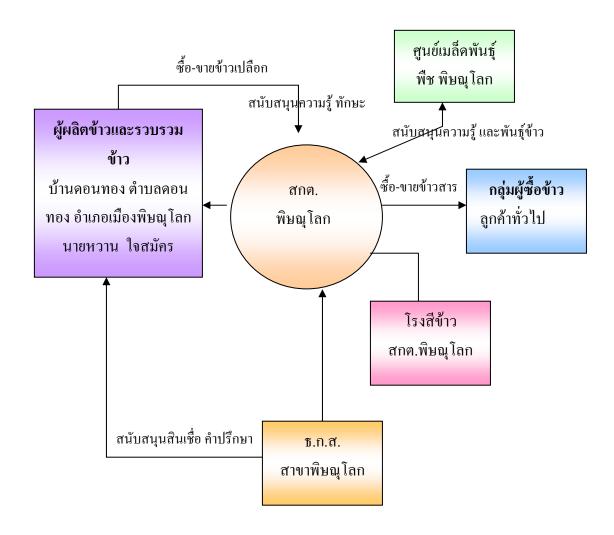
ข้าวให้กับลูกค้าทั่วไป ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชพิษณุโลก ทำหน้าที่บริการพันธุ์ข้าว และให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาพันธุ์ข้าว

กิจกรรมร่วม

กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องข้าว ราคาข้าว พันธุ์ข้าว ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในซื้อพันธุ์ข้าวของเกษตรกรจำเป็นต้องขายพันธุ์ข้าวเป็นล็อตใหญ่ ส่วนรายย่อยมักจะไม่สามารถซื้อพันธุ์ข้าว ได้ ศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชพิษณุโลก จึงขอให้ สกต. พิษณุโลก ทำหน้าที่รวบรวมและจำหน่ายพันธุ์ข้าว ในราคาหน้าศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชพิษณุโลก มีเกษตรกรที่สนใจ ได้แก่ บ้านคลองตาล ตำบลหนองแขม อำเภอพรหมพิราม บ้านกรุกลับ ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ บ้านเสาหิน อำเภอเมือง นอกจากนี้ สกต.พิษณุโลก ยังได้นำพนักงานไปฝึกอบรม และนำชาวบ้านที่สนใจไปฝึกอบรมที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ พืชพิษณุโลก

นวตกรรม

องค์ความรู้ในการสร้างเครือข่ายข้าว กล่าวคือ ความล้มเหลวในการสร้าง เครือข่ายข้าว ซึ่งมีเหตุผลหลายประการ ได้แก่ (1) สมาชิกมีทางเลือกในการขายข้าวให้กับโรงสี อื่น ๆ ที่ใกล้บ้านหรือราคาดีกว่า (2) ราคาข้าวไม่แน่นอน มีขึ้นและลงตามภาวะตลาด (3) สมาชิก บางราย/บางกลุ่ม ยังไม่เห็นความสำคัญของการประกันราคาข้าวเปลือกของโรงสี สกต. พิษณุโลก สมาชิกต้องการขายข้าวให้กับ สกต. พิษณุโลกในราคาตลาด ไม่ใช่ราคาประกัน เพราะว่าราคาตลาด สูงกว่าราคาประกันของโรงสี ๆ จากเหตุผลข้างต้น จึงทำให้ สกต.พิษณุโลก ไม่มีข้าวป้อนโรงสีและ ตลาด รวมทั้งมีต้นทุนในการดำเนินงานสูงกว่าที่ประมาณการไว้ จากปัญหาดังกล่าว สกต.พิษณุโลก จึงไม่สามารถสร้างและขยายเครือข่ายข้าวได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ สกต.พิษณุโลก ได้ถอด บทเรียนและทบทวนบทบาทของตนเองแล้ว เห็นควรเปลี่ยนรูปแบบของธุรกิจให้ต่างออกไป เช่น การแปรรปข้าว การให้ความรู้ด้านการตลาดข้าว การส่งเสริมพันธ์ข้าวดี เป็นต้น

รูปที่ 5 แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายข้าวปลอดภัย

4.1.5 เครื่อข่ายสหกรณ์

รูปแบบของเครือข่าย

รูปแบบความสัมพันธ์ของเครือข่ายสหกรณ์เป็นแนวราบ แบบไม่เป็นทางการ สกต. พิษณุโลก ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการประสานงานการคำเนินงานระหว่างสหกรณ์ที่เป็น สมาชิก เนื่องจากสมาชิกเครือข่ายอยู่คนละพื้นที่ซึ่งห่างกันมาก และเจ้าหน้าที่ สกต.พิษณุโลก มีความพร้อมในการให้บริการข้อมูล/ ข่าวสาร วัสคุ/อุปกรณ์ คำปรึกษาอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ต่าง ๆ มีการติดต่อประสานงานระหว่างกันอยู่เป็นประจำ เช่น การสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี การทำธุรกิจ ความเคลื่อนไหวด้านราคาผลผลิตทางการเกษตร ผลการคำเนินงาน เป็นต้น สมาชิกเครือข่าย ประกอบด้วย สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด สหกรณ์ การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด สหกรณ์ นารเกษตรเนินมะปราง จำกัด สหกรณ์การเกษตรนิคมๆบางระกำ จำกัด สหกรณ์การเกษตร นครไทย จำกัด แต่ละองค์กรมีบทบาทดังนี้

สกต.พิษณุโลก ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการเชื่อมโยงกับสหกรณ์ในแต่ละอำเภอ มีบทบาทในการจัดการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้บริการสินค้าชุดน้ำยาซักผ้า ล้างจาน เอนกประสงค์ ข้าวสาร ฮอร์โมนสังข์ทอง ฝึกทักษะในการทำน้ำยาซักผ้า ล้างจาน เอนกประสงค์ และร่วมมือกันในการทำธุรกิจน้ำมัน สำหรับธุรกิจน้ำมัน สกต. พิษณุโลก ทำหน้าที่ในการให้ข้อมูล ลูกค้าใหม่แก่ สหกรณ์ นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่ในการจัดแข่งขันกีฬาเปตองเชื่อมความสัมพันธ์ ปีละ 1 ครั้ง

สหกรณ์ ๆ ที่เป็นสมาชิกเครือข่าย มีบทบาทในการจัดซื้อผลิตน้ำยาล้างจาน ซักผ้า เอนกประสงค์ จาก สกต.พิษณุโลก สำหรับธุรกิจน้ำมัน สหกรณ์มีบทบทในการจำหน่ายน้ำมัน ให้กับลูกค้าของ สกต.พิษณุโลก

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์เพื่อ (1) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับคำเนินธุรกิจ และ (2) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการคำเนินการสหกรณ์

ภารกิจ

ภารกิจ ได้แก่ (1) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับดำเนินธุรกิจวัสดุ อุปกรณ์ การเกษตร ชุดน้ำยาล้างจาน ซักผ้า เอนกประสงค์ วิทยากรสอนการทำน้ำยาต่าง ๆ ข้าวสาร ฮอร์โมนสังข์ทอง และน้ำมัน (2) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับการดำเนินการสหกรณ์

ผลการดำเนินงานของเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย จำนวนภาคี

เครือข่ายสหกรณ์ ประกอบด้วย 7 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด สหกรณ์ การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด สหกรณ์ การเกษตรเนินมะปราง จำกัด สหกรณ์การเกษตรนิคมฯบางระกำ จำกัด สหกรณ์การเกษตรนคร ไทย จำกัด พร้อมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

ธ.ก.ส. สาขาพิษณุโลก มีบทบาทในการให้สินเชื่อกับ สกต.พิษณุโลก เพื่อเป็นทุน ในการคำเนินธุรกิจ พร้อมทั้งกำกับ คูแล และให้คำปรึกษา สกต.พิษณุโลก ในฐานะผู้ตรวจสอบ กิจการ และตามที่ สกต.พิษณุโลกร้องขอ

ช.ก.ส. สาขาวัดโบสถ์ เนินมะปราง วังทอง นครไทย บางระกำ มีบทบาทในการ ให้บริการด้านสินเชื่อและคำปรึกษา โดยเน้นการรวมกันซื้อและรวมกันขายแก่สหกรณ์ ๆ ที่เป็น ลูกค้า

สกต.พิษณุโลก ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการเชื่อมโยงกับสหกรณ์ในแต่ละอำเภอ มีบทบาทในการจัดการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ข้อมูล และให้บริการสินค้าต่าง เช่น ชุดน้ำยา ซักผ้า ล้างจาน ข้าวสาร ฮอร์โมนสังข์ทอง ฝึกทักษะในการทำน้ำยาซักผ้า ล้างจาน ร่วมมือกันใน การทำธุรกิจน้ำมัน และจัดกิจกรรมกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ ปีละ 1 ครั้ง

สหกรณ์ ๆ ที่เป็นสมาชิกเครือข่าย มีบทบาทในการจัดซื้อผลิตน้ำยาล้างจาน ซักผ้า เอนกประสงค์ จาก สกต.พิษณุโลก สำหรับธุรกิจน้ำมัน สหกรณ์มีบทบทในการจำหน่ายน้ำมัน ให้กับลูกค้าของ สกต.พิษณุโลก

กิจกรรมร่วม

กิจกรรมร่วมของเครือข่ายสหกรณ์ ได้แก่ (1) การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการคำเนินการสหกรณ์ (2) ช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับคำเนินธุรกิจวัสคุ อุปกรณ์การเกษตร ชุดน้ำยาล้างจาน ซักผ้า เอนกประสงค์ ข้าวสาร ฮอร์โมนสังข์ทอง และน้ำมัน (3) เล่นกีฬาเปตอง

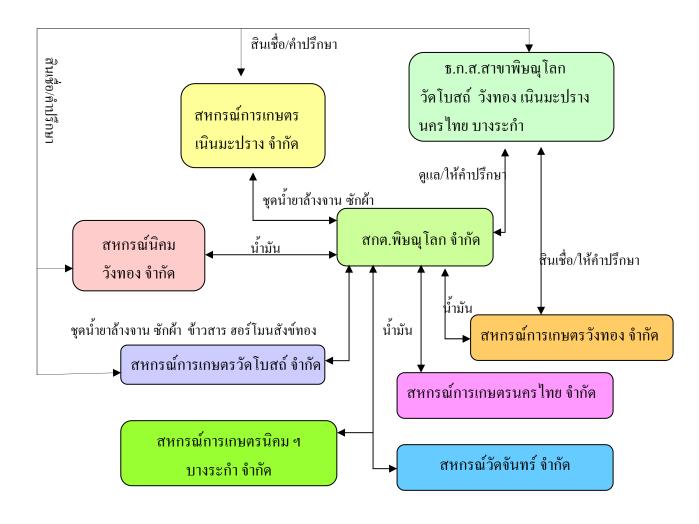
รายได้ (เพิ่มขึ้น)

การร่วมมือกันในธุรกิจน้ำมัน ทำให้รายได้ของสหกรณ์เพิ่มขึ้น เนื่องจากขยายฐาน ลูกค้าได้มากขึ้น สกต.พิษณุโลก มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้บริการน้ำมันของลูกค้ารายใหม่ซึ่ง สหกรณ์เป็นผู้จ่ายให้ สกต.พิษณุโลก ในราคาลิตรละ 10 สตางค์

นวตกรรม

1) จากความพยายามในการสร้างเครือข่ายสหกรณ์ ในที่สุดได้มีการทำข้อตกลง ความร่วมมือในการทำธุรกิจด้านน้ำมัน โดย สกต.พิษณุโลก เป็นผู้จัดหากลุ่มสมาชิกลูกค้า สมาชิก สกต. ที่มีความต้องการน้ำมัน สหกรณ์เป็นผู้จ่ายน้ำมันให้กับสมาชิกหรือกลุ่ม เงื่อนไขข้อตกลง สหกรณ์จะจ่ายให้ สกต. พิษณุโลก ในราคาลิตรละ 10 สตางค์ โดยเริ่มดำเนินการในวันที่ 1 กันยายน 2552

- 2) องค์ความรู้ในการสร้างเครือข่ายสหกรณ์ กล่าวคือ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สหกรณ์ สามารถเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายได้ คือ ผลประโยชน์ที่ชัดเจน และการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว จำเป็นจะต้องใช้ควบคู่กันไป โดยต้องอาศัยระยะเวลา ไม่ควรรีบเร่ง ให้เกิดเองตามความพร้อม
- 3) กลยุทธ์เปลี่ยนจากคู่แข่งเป็นคู่ค้า โดย สกต.พิษณุโลก และสหกรณ์ร่วมมือกัน ทำธุรกิจน้ำมัน แทนการเป็นคู่แข่ง

รูปที่ 6 แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายสหกรณ์

4.1.6 เครื่อข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

รูปแบบของเครือข่าย

เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก มีสมาชิก จำนวน 14,785 คน ประกอบด้วย 5 เครือข่าย และ 1 หมู่บ้าน คือ เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด ธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร โคเนื้อ ข้าวปลอดภัย สหกรณ์ และบ้านคอนม่วง โดยมี สกต. พิษณุโลก เป็นแม่ข่ายในการเชื่อมโยงและ ขับเคลื่อนเครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก มีบทบาทหลักในการเป็นผู้เอื้ออำนวย และ กระตุ้นให้แต่ละเครือข่ายเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่สมาชิกสนใจ เช่น ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำธุรกิจโค การรวบรวมข้าวโพด เป็นต้น

การบริหารจัดการเครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก สกต.พิษณุโลกเป็นกลไก หลักในการเชื่อมประสานและขับเคลื่อน โดยมี ธ.ก.ส.สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก เป็นที่ปรึกษา โดยแต่ละกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายจะมีผู้ประสานงานหลัก ดังนี้ เครือข่ายข้าวปลอดภัย คือ นายศุภักษร จ่างแก้ว เครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร คือ พนักงาน สกต.ประจำทุกอำเภอ เครือข่าย ข้าวโพด คือ พนักงาน สกต.ประจำอำเภอนครไทย วังทอง และเนินมะปราง เครือข่ายสหกรณ์ คือ ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก และผู้ที่ควบคุม กำกับ การบริหารจัดการทั้งองค์กรและเครือข่าย คือ ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก และนายเชื้อชาย วงศ์บุรี ผู้ช่วยผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก โดยจะมีการ ประชุมเป็นประจำเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อทราบความก้าวหน้าในการคำเนินงานและปัญหา/อุปสรรค

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก คือ เป็นเครือข่ายที่มีคุณค่าทาง ธุรกิจและสังคม ซึ่งคุณค่าทางธุรกิจ หมายถึง การเชื่อมโยงธุรกิจเพื่อประโยชน์ซึ่งกันและกัน และ คุณค่าทางสังคม หมายถึง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือ "แฟนพันธุ์แท้"

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นภาคีฐรกิจร่วมกัน

ภารกิจของเครื่อข่าย

ภารกิจ ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค (2) ช่วยเหลือซึ่งกัน และกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว และโคเนื้อ

ผลการดำเนินงานของเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

จำนวนภาคี มี 5 เครือข่าย กับอีก 1 หมู่บ้าน ได้แก่

1) เครือข่ายรวบรวมข้าวโพค มีสมาชิก จำนวน 141 คน ประกอบด้วย 7 กลุ่ม ได้แก่ (1) บ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอนครไทย (2) บ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง (3) บ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (4) กลุ่มเงินทุนพืชไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอ

นครไทย (5) บ้านบุ่ง ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย (6) บ้านใผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอ วังทอง (7) บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น

- 2) เครือข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร มีสมาชิก จำนวน 193 คน ประกอบด้วย 12 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มรักชาวนา ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (2) กลุ่ม พัฒนาการเกษตร ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (3) กลุ่มเกษตรรุ่งเรือง ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (4) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสคุการเกษตร หมู่ที่ 3 ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง (5) กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลอดสารพิษบ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบล วังนกแอ่น อำเภอวังทอง (6) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอ บางกระทุ่ม (7) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท.16 หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (8) กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนบ้านโคกสนั่น หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (9) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อ การผลิตบ้านบุ่ง หมู่ที่ 18 ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย (10) กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (11) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัดโบสถ์ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอวัดโบสถ์ (12) กล่มเข็มแข็ง ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม
- 3) เครือข่ายโคเนื้อ มีสมาชิก จำนวน 79 คน ประกอบด้วย กลุ่มโค 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทรงาม (2) กลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโค กระบือ (3) กลุ่มผู้เลี้ยงโค อำเภอนครไทย (4) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก และ (5) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านบ้านดอนม่วง
- 4) เครือข่ายสหกรณ์ มีสมาชิก จำนวน 14,202 คน ประกอบด้วยสหกรณ์ 7 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตร-เนินมะปราง จำกัด สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ บางระกำ จำกัด สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด
- 5) เครือข่ายข้าวปลอดภัย สมาชิก 1 กลุ่ม จำนวน 20 คน คือ กลุ่มข้าวปลอดภัย บ้านดอนทอง ตำบลดอนทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชพิษณุโลก
- 6) บ้านคอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัคพิษณุโลก มีสมาชิก จำนวน 150 คน

กิจกรรมร่วม

กิจกรรมที่ทำร่วมกัน ได้แก่ (1) การพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพด วัสคุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค เช่น การนำเสนอประสบการณ์ของผู้นำองค์กร/เครือข่ายที่มีผลการคำเนินงานดีเด่น สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีและเป็นพื้นที่ศึกษาดูงาน ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างการเป็นผู้นำที่ดี และการทำงานที่เป็นทีมของกลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านบุ่ง ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก นอกจากนี้ ยังมีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็น

ศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับการนำแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง เป็นรูปธรรม จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ ธ.ก.ส.จังหวัดพิษณุโลก ยกย่องให้เป็นเป็นศูนย์เรียนรู้สำหรับ ลูกค้าใหม่ และแหล่งทัศนศึกษา ดูงาน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลกจึงให้หมู่บ้านดอนม่วงเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับกลุ่ม/ องค์กรและเครือข่ายสมาชิก (2) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวม ข้าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค (3) การจัดทำทะเบียนข้อมูลของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่ เป็นสมาชิก (4) การจัดทำข้อสภาพความต้องการรับการสนับสนุนจาก สกต.พิษณุโลก

รายได้ (เพิ่มขึ้น)

เครือข่ายโคเนื้อ สมาชิกขายโคได้ในราคายุติธรรม ราคาไม่ต่ำมากเกินไปเมื่อเทียบ กับราคาที่พ่อค้ามาซื้อในหมู่บ้าน ยกตัวอย่างเช่น นางส้มถิ้ม แสนสุข เกษตรผู้เลี้ยงโคจากอำเภอ เนินมะปราง ได้นำโคมาขายตลาดตลาดโค กระบือ ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม ในเดือน พฤษภาคม 2552 ได้ราคาเพิ่มจากที่มีพ่อค้ามารับซื้อในหมู่บ้าน 2 ตัว เป็นเงิน 2,000 บาท

เครือข่ายสหกรณ์ การร่วมมือกันในธุรกิจน้ำมัน ทำให้รายได้ของสหกรณ์เพิ่มขึ้น เนื่องฐานของลูกค้าขยายมาก สกต.พิษณุโลก มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้บริการน้ำมันของลูกค้าราย ใหม่ซึ่งสหกรณ์เป็นผู้จ่ายให้ สกต.พิษณุโลก ในราคาลิตรละ 10 สตางค์

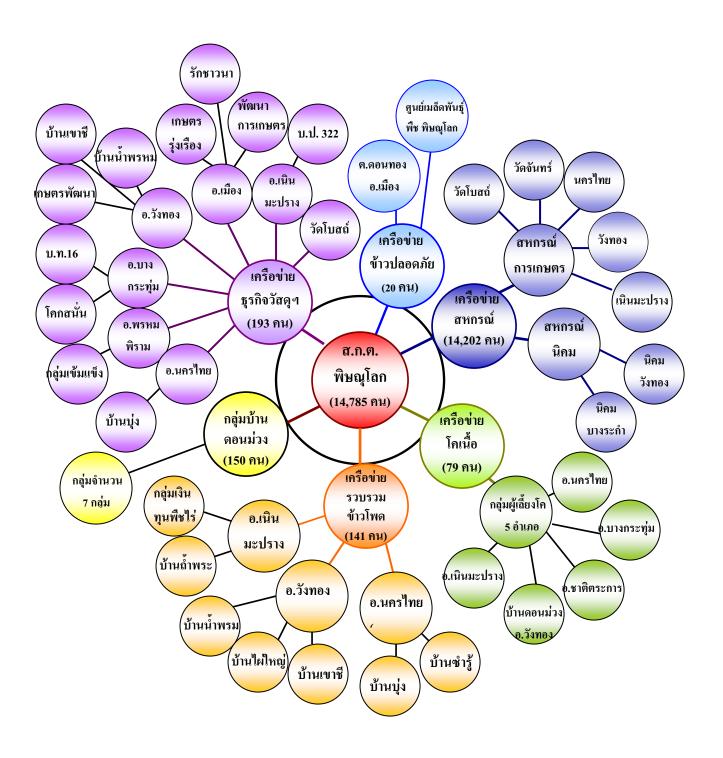
เครือข่ายรวบรวมข้าวโพค มูลค่าการค้าขายที่เกิดขึ้น จากการพูดคุยกับนายสมเดช สุดแก้ว (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2551, ทีมวิจัย) ประธานกลุ่มเงินทุนพืชไร่ อำเภอนครไทย พบว่าเป็นราคาที่สมาชิกพอใจมาก โดยปกติชาวบ้านในอำเภอนครไทยจะเก็บเกี่ยวข้าวโพดในเดือน ตุลาคม — พฤศจิกายน หลังจากนั้นจะเก็บไว้ในยุ้ง ซึ่งมีการสร้างเพื่อเก็บข้าวโพดไว้เป็นอย่างดี มีการ ระบายอากาศดี ไม่ขึ้นรา และแห้ง ซึ่งวิธีการสร้างยุ้งข้าวโพดดังกล่าวได้รับการถ่ายทอดจากเพื่อน ๆ เครือข่ายข้าวโพด และจะนำข้าวโพดออกมาขายในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีราคาดี ข้าวโพดแห้งดี เหมาะสมที่จะขาย เพราะว่าถ้าเก็บไว้นานกว่านี้ จะทำให้น้ำหนักข้าวโพดขาดหายไป และสมาชิกมีความต้องการใช้เงิน

รายได้ของนายสมัย พิมเสน บ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง ปี 2548 ไม่ทราบจำนวนผลผลิต เนื่องจากขายเหมาให้พ่อค้าในตลาด มีรายได้ 100,000 บาท ปี 2549 ขายให้บริษัท ๆ ผลิตได้ 30 ตัน ราคากิโลกรัมละ 6.50 บาท มีรายได้ 200,000 บาท ปี 2550 ขายให้บริษัท ๆ ผลิตได้ 23 ตัน ราคากิโลกรัมละ 7.70 บาท มีรายได้ 180,000 บาท ปี 2551 ขายให้บริษัท ๆ ผลิตได้ 28 ตัน ราคากิโลกรัมละ 6.50 บาท มีรายได้ 170,000 บาท จะเห็นได้ว่า นายสมัย พิมเสน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมขายให้พ่อค้าคนกลาง เป็นการรวบรวมขาย ให้กับบริษัท ๆ

นวตกรรม

- (1) ส.ก.ต.พิษณุโลก มีการสร้างแบรนด์ปุ๋ยเป็นของตนเอง
- (2) มีการทำข้อตกลงความร่วมมือธุรกิจน้ำมันระหว่างสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด สหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ บางระกำ จำกัด สหกรณ์การเกษตร วังทอง จำกัด ถือว่าเป็นความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างสหกรณ์
- (3) การยกระดับภาพลักษณ์ของ สกต.ในสายตาสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรอื่นใน ฐานะสหกรณ์ที่ทำหน้าที่การตลาดที่เชื่อมโยงธุรกิจเพื่อประโยชน์ร่วมกันของภาคีพันธมิตร อันจะ ก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในวงกว้าง และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิก ชุมชน สังคมมากขึ้น ซึ่งทีมวิจัยได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นสมาชิก สกต.ต่อภาพลักษณ์ของ สกต.พิษณุโลก จำนวน 100 คน ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนครไทย ชาติตระการ เนินมะปราง และวังทอง ใช้วิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม พบว่า (1) การบริหารจัดการ ของคณะกรรมการ สกต. อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความโปร่งใส จัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิก อย่างเป็นธรรมพอสมควร แต่มีการทุจริตบ้าง (2) คุณภาพของผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง (ดีขึ้นกว่าเดิมพอสมควร) (3) คุณภาพการบริการของ สกต.พิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง (ดีขึ้น กว่าเดิมพอสมควร) (4) ประโยชน์ของ สกต. พิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง (มีประโยชน์ พอสมควร) (5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของสหกรณ์ 10 ประการ อยู่ในระดับปานกลาง (ดีพอสมควร) (6) คุณค่าของการจัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (มีคุณค่ามาก) (7) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันในรูปแบบเครือข่าย ที่ สกต. ดำเนินการ อยู่ในระดับมาก (ดีมาก)
- (4) การสร้างพลังอำนาจการต่อรองในการทำธุรกิจด้านการตลาดของเครือข่าย ธุรกิจที่มี สกต. เป็นแกนนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์กลับสู่สมาชิก ซึ่งจะเป็นตัวแบบที่ดีที่จะขยายผล ไปสู่จังหวัดอื่น โดยมีจังหวัดที่มาศึกษาดูงานการดำเนินงานของ สกต.พิษณุโลก ในรอบ 2 ปี ที่ผ่านมา จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ สกต. จังหวัดสุโขทัย นครสวรรค์ พิจิตร อุตรดิตถ์ อุทัยธานี เชียงใหม่ ลำปาง กำแพงเพชร ตาก เพชรบูรณ์

รายละเอียคคังนี้ คังรูปที่ 7

รูปที่ 7 เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

บทที่ 5

สรุป และทิศทางอนาคต

5.1 สรุป

5.1.1 ความเป็นมา

การวิจัยพัฒนาขบวนการสหกรณ์ เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก เกิดจาก ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลกมีความประสงค์ที่จะศึกษาว่า ทำอย่างไรจึงจะต่อยอดเครือข่ายคุณค่าไปใน กลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์อื่นในจังหวัดพิษณุโลก ควบคู่ไปกับการศึกษาตัวแบบการพัฒนาจิตสำนึก ความร่วมมือแก่ผู้นำสหกรณ์ในการร่วมมือกันบนหลักการสหกรณ์ เพื่อหนุนเสริมการดำเนินงาน ของเครือข่ายให้สามารถบรรลุเป้าหมายร่วม โดยมีคำถามวิจัย 2 คำถาม คือ (1) แนวทางการขยาย เครือข่ายธุรกิจที่มี สกต.เป็นแกนนำ บนหลักการของ "เครือข่ายคุณค่า" ควรเป็นอย่างไร และ (2) เครื่องมือสำหรับกระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือบนหลักการสหกรณ์ แก่ผู้นำสหกรณ์ ควรเป็นอย่างไร วัตถุประสงค์ในการวิจัยมี 2 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อต่อยอดเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต.พิษณุโลก เป็นแกนนำ บนหลักการของ "เครือข่ายคุณค่า" และ (2) เพื่อสังเคราะห์ตัวแบบ สำหรับกระบวนการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือแก่ผู้นำองค์กรบนหลักการสหกรณ์

5.1.2 ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย

ทีมวิจัยได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการวิจัยไว้ดังนี้ (1) การจัดการความรู้ "การ เชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า" ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์แก่ผู้เกี่ยวข้อง (2) การต่อยอดเครือข่าย คุณค่าตามแผนดำเนินการ (3) การดำเนินการปลูกจิตสำนึกความร่วมมือในกลุ่มผู้นำที่เป็นภาคี เครือข่าย (4) การจัดทำรายงานความก้าวหน้า (5) การติดตามประเมินผลผู้นำที่ผ่านกระบวนการ (6) การติดตามประเมินผลการเชื่อมโยงเครือข่าย/การดำเนินงานเครือข่าย /การสังเคราะห์ตัวแบบ (7) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

5.1.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการวิจัย

1) แนวทางการขยายเครือข่ายธุรกิจที่มี สกต. เป็นแกนนำ บนหลักการของ "เครือข่าย กุณค่า" (1) การจัดการความรู้ "การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า" ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์แก่ ผู้เกี่ยวข้อง โดยการจัดทำวิสัยทัศน์เครือข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก คือ เป็นเครือข่ายที่มี กุณค่าทางธุรกิจและสังคม ซึ่งคุณค่าทางธุรกิจ หมายถึง การเชื่อมโยงธุรกิจเพื่อประโยชน์ซึ่งกันและ กัน และคุณค่าทางสังคม หมายถึง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือ "แฟนพันธุ์แท้" วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นภาคีธุรกิจร่วมกัน ภารกิจของเครือข่าย ได้แก่ (1) แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันในการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว

โคเนื้อ (2) ช่วย เหลือซึ่งกันและกันในการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพด วัสคุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โคเนื้อ

จำนวนภาคี มี 5 เครือข่าย กับอีก 1 หมู่บ้าน ได้แก่

- 1) เครือข่ายรวบรวมข้าวโพด มีสมาชิก จำนวน 141 คน ประกอบด้วย 7 กลุ่ม ได้แก่ (1) บ้านซำรู้ ตำบลห้วยเฮี้ยอำเภอนครไทย (2) บ้านถ้ำพระ ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง (3) บ้านเขาชี ตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง (4) กลุ่มเงินทุนพืชไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยเฮี้ย อำเภอ นครไทย (5) บ้านบุ่ง ตำบลหนองกะท้าว อำเภอนครไทย (6) บ้านไผ่ใหญ่ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอ วังทอง (7) บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น
- 2) เครือข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร มีสมาชิก จำนวน 193 คน ประกอบด้วย 12 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มรักชาวนา ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (2) กลุ่ม พัฒนาการเกษตร ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (3) กลุ่มเกษตรรุ่งเรื่อง ตำบล ใผ่ขอดอน อำเภอเมืองพิษณุโลก (4) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ป. 322 จัดหาวัสคุการเกษตร หมู่ที่ 3 ตำบล ชมพู อำเภอเนินมะปราง (5) กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลอดสารพิษบ้านน้ำพรหม หมู่ที่ 4 ตำบลวัง นกแอ่น อำเภอวังทอง (6) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรพัฒนา หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (7) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ.ท.16 หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (8) กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนบ้านโคกสนั่น หมู่ที่ 8 ตำบลวัดตายม อำเภอบางกระทุ่ม (9) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบุ่ง หมู่ที่ 18 ตำบลหนอง กะท้าว อำเภอนครไทย (10) กลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านเขาชี ตำบล บ้านกลาง อำเภอวังทอง (11) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัดโบสถ์ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอวัดโบสถ์ (12) กลุ่มเข้มแข็ง ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม
- 3) เครือข่ายโคเนื้อ มีสมาชิก จำนวน 79 คน ประกอบด้วย กลุ่มโค 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทรงาม (2) กลุ่มวิสาหกิจตลาดนัดโค กระบือ (3) กลุ่มผู้เลี้ยงโค อำเภอนครไทย (4) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านน้อยซุ้มขึ้เหล็ก และ (5) กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านบ้านดอนม่วง
- 4) เครือข่ายสหกรณ์ มีสมาชิก จำนวน 14,202 คน ประกอบด้วยสหกรณ์ 7 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด สหกรณ์นิคมวังทอง จำกัด สหกรณ์การเกษตรเนินมะปราง จำกัด สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ บางระกำ จำกัด และสหกรณ์การเกษตรนครไทย จำกัด
- 5) เครือข่ายปลอดภัย สมาชิก 1 กลุ่ม จำนวน 20 คน คือ กลุ่มข้าวปลอดภัยบ้าน ดอนทอง ตำบลดอนทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชพิษณุโลก
- 6) บ้านคอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีสมาชิก จำนวน 150 คน

กิจกรรมที่ทำร่วมกัน ได้แก่ (1) การพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โก เช่น การนำเสนอประสบการณ์ของผู้นำองค์กร/เครือข่ายที่มีผลการคำเนินงานดีเด่น สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีและเป็นพื้นที่ศึกษาดูงาน ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างการเป็นผู้นำที่ดี และการทำงานที่เป็นทีมของกลุ่มรวบรวมข้าวโพดบ้านห้วยเฮี้ย ตำบล หนองกะท้าว อำเภอนครไทย บ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก นอกจากนี้ ยังมีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พิขณุโลก ซึ่งเป็นศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับการนำแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ ธ.ก.ส.จังหวัดพิษณุโลก ยกย่องให้เป็น เป็นศูนย์เรียนรู้สำหรับลูกค้าใหม่ และแหล่งทัศนศึกษา ดูงาน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น เครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลกจึงให้หมู่บ้านดอนม่วงเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงสำหรับกลุ่ม/องค์กรและเครือข่ายสมาชิก (2) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการผลิต รักษา และรวบรวมข้าวโพด วัสดุอุปกรณ์การเกษตร ข้าว โค (3) การจัดทำทะเบียนข้อมูลของกลุ่ม/องค์กร สหกรณ์ที่เป็นสมาชิก (4) การจัดทำข้อสภาพความด้องการรับการสนับสนุนจาก สกต. พิษณุโลก

รายได้เพิ่มขึ้น ได้แก่ รายได้ที่เกิดจากการรวบรวมข้าวโพดทำให้ได้รากาที่สูงขึ้น มี อำนาจต่อรองราคา

ค่าใช้จ่ายลดลง จากการรวมกันซื้อปุ๋ยล็อดใหญ่ มีการรับประกันคุณภาพปุ๋ย ทำให้ สมาชิกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายจากปุ๋ยเกินจริง

นวตกรรม ที่เกิดจากการวิจัย ได้แก่

- (1) ส.ก.ต.พิษณุโลก มีการสร้างแบรนด์ปุ๋ยของตนเอง
- (2) มีการทำข้อตกลงความร่วมมือธุรกิจน้ำมันระหว่างสหกรณ์วัดจันทร์ สหกรณ์ การเกษตรนครไทย สหกรณ์นิคมบางระกำ สหกรณ์วังทอง ถือว่าเป็นความสำเร็จของความ ร่วมมือระหว่างสหกรณ์
- (3) การยกระดับภาพลักษณ์ของ สกต.ในสายตาสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรอื่น ใน ฐานะสหกรณ์ที่ทำหน้าที่การตลาดที่เชื่อมโยงธุรกิจเพื่อประโยชน์ร่วมกันของภาคีพันธมิตร อันจะ ก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในวงกว้าง และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิก ชุมชน สังคมมากขึ้น
- (4) การสร้างพลังอำนาจการต่อรองในการทำธุรกิจด้านการตลาดของเครือข่าย ธุรกิจที่มี สกต. เป็นแกนนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์กลับสู่สมาชิก ซึ่งจะเป็นตัวแบบที่ดีที่จะขยายผล ไปสู่จังหวัดอื่น โดยมีจังหวัดที่มาศึกษาดูงานการดำเนินงานของ สกต.พิษณุโลก ในรอบ 2 ปี ที่ผ่านมา จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ สกต. จังหวัดสุโขทัย นครสวรรค์ พิจิตร อุตรดิตถ์ อุทัยธานี เชียงใหม่ ลำปาง กำแพงเพชร ตาก เพชรบูรณ์

5.1.3 วิธีการ Approach เครื่อข่าย

วิธีการของทีมวิจัยในการที่จะให้เกิดเครือข่าย ได้แก่ (1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของกลุ่ม (2) การจัดเวทีสำรวจข้อมูล พูดคุยถึงปัญหาและความต้องการเพื่อให้ เข้าใจปัญหาและความต้องการของเครือข่าย (3) ร่วมประชุมชี้แจง พูดคุย ทำความเข้าใจโดยนำ ปัญหาของกลุ่มขึ้นมาคุย แล้วหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน (4) สร้างการมีส่วนร่วมในการคิด และ ตัดสินใจร่วมกัน โดยกลุ่มเป็นผู้ตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานเองในอนาคต ทีมวิจัยเป็น ผู้ให้ข้อมูล กระตุ้น และจัดสถานการณ์ (5) ติดตาม เยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ (6) เปิดใจรับฟังข้อมูล ในทุก ๆ ด้าน (7) การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว (8) ใช้กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือในการกระชับ ความสัมพันธ์ (9) การแสดงให้เห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อร่วมมือกันในลักษณะเครือข่าย

5.2 ทิศทางอนาคต

สำหรับแนวทางการดำเนินเครือข่ายในอนาคต จะเน้นให้สมาชิกพึ่งตนเองและ พึ่งกันเอง โดยมี สกต.พิษณุโลก ทำหน้าที่เป็นแม่ข่าย และศูนย์การประสานงานและข้อมูล ธ.ก.ส. สาขาต่าง ๆ จะมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม/องค์กรที่เป็นลูกค้าควบคู่ไปกับการให้สินเชื่อ โดยนำหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการทำงานมากขึ้น มีหมู่บ้านต้นแบบสำหรับ ลูกค้าและสมาชิกในการเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเองและพึ่งกันภายใต้หลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ให้ เพิ่มมากขึ้น

1) เครื่อข่ายรวบรวมข้าวโพด

แนวทางการคำเนินงานต่อไปของเครือข่าย จากการที่ทีมวิจัยได้พูดคุย กับ สกต. และ เครือข่าย ต้องพัฒนากลุ่มให้เข้มแข็งต่อไป โดยให้แต่ละกลุ่มมีความมั่นใจในการทำธุรกิจรวบรวม ข้าวโพด และปลูกจิตสำนึกในความเป็นสมาชิกเครือข่ายที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกัน มีสำนึกรับผิดชอบ ในการทำธุรกิจที่มีคุณภาพ ซึ่งทุกครั้งที่มีการประชุมก็จะมีการเน้นย้ำเรื่องของความมีจิตสำนึกใน การช่วยเหลือกัน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. สนับสนุนให้ลูกค้ารวมกลุ่มกันทำกิจกรรมภายใต้ชื่อ ว่ากลุ่มวิสาหกิจ เพื่อสามารถที่จะขอรับสินเชื่อมาทำกิจกรรมในรูปแบบของกลุ่ม ดังนั้น กิจกรรมของกลุ่มส่วนใหญ่ ชาวบ้านจะนำมาซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ฮอร์โมน เป็นต้น นำมาเป็นทุนใน การรวบรวม สี และขนส่งข้าวโพด นอกจากแนวทางดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะมีการปลูกฝังและ ฝึกอบรมเรื่องแนวคิดเสรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน ปลูกพืชในลักษณะผสมผสาน เพื่อ ป้องกันความเสี่ยง เพื่อให้ชาวบ้านมีการประหยัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ไม่ลงทุน หรือ กู้หนี้ ยืมสิน เกินตัว สนับสนุนการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจัง และการให้ความรู้เรื่องเขตการค้าเสรือาเซียน และผลกระทบต่อความเป็นของเกษตรกร

2) เครือข่ายธุรกิจวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

เครือข่ายธุรกิจวัสคุอุปกรณ์การเกษตร เป็นเครือข่ายที่ทีมวิจัยมีความคิดเห็นว่าการยึด โยงกันมีความเหนียวแน่น การคำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สกต.พิษณุ โลก ในฐานะ แม่ข่าย จะสนับสนุน ส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายสามารถพึ่งตนเองได้ รวมซื้อรวมขาย มีอำนาจ ต่อรองมากขึ้น มีสมาชิกมากขึ้น มีการบริหารจัดการที่ดีภายในกลุ่มของตนเอง และนำแนวคิด เสรษฐกิจพอเพียงมาเผยแพร่ให้กับสมาชิกได้ยึดถือเป็นแนวทางในการคำเนินชีวิต อันเป็นพื้นฐาน สำคัญของความเข้มแข็งของเครือข่ายและสมาชิก พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อ คูค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพหลัก เช่น ข้าวโพด ข้าว มันสำปะหลัง และยางพารา เป็นต้น ว่าในแต่ละปีเพิ่มขึ้น ลดลง จำนวนเท่าใด นอกจากนี้ จะสนับสนุนให้เครือข่ายสามารถผลิตปุ๋ยชีวภาพเพิ่มขึ้น นำมาสมผสานกับปุ๋ยเคมี เพื่อลดค่าใช้จ่าย ต้นทุนการผลิตอย่างจริงจัง และการให้ความรู้เกี่ยวกับพืชพลังงานทดแทน

3) เครื่อข่ายโคเนื้อ

ในระยะเวลา 3 ปี ข้างหน้า เครือข่ายจะดำเนินการพัฒนาตลาดนัดโคกระบือ อำเภอ บางกระทุ่ม (1) ให้เป็นตลาดโคที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาเป็นตลาดกลางที่สมาชิกสามารถนำโค มาซื้อขาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งทางด้านการตลาด วิชาการเลี้ยงโค (2) เป็นศูนย์รับและขายชื้อมูล โค-กระบือ แก่ผู้สนใจทั่วไป (3) เป็นสถานที่รับรองพันธุ์โคของจังหวัดพิษณุโลก (4) ในขณะนี้ การ ซื้อขายเป็นเรื่องของผู้ซื้อ ผู้ขายในตลาดพูดคุยตกลงกันเอง นายบุญลือ โพธิ์ศรีวงศ์ ประธาน เครือข่าย ไม่สามารถทราบจำนวนที่แน่ชัด ไม่สามารถควบคุมได้ จึงปรึกษากับ สกต. ในการที่จะนำ คอมพิวเตอร์มาใช้ควบคุมจำนวนการซื้อขายโค-กระบือในตลาดนัด เพื่อให้ทราบปริมาณการค้าขาย และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นว่ามากน้อยเพียงใด

4) เครื่อข่ายสหกรณ์

ในอนาคต สหกรณ์มีความสนใจที่จะดำเนินธุรกิจเป็นคู่ค้ากับ สกต. พิษณุโลก มากกว่า ที่จะเป็นคู่แข่ง และมีการขยายต่อไปยังสหกรณ์อื่น ๆ เช่น ในขณะนี้ สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านแหลมโพธิ์ ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก (โดยนายเพ็ง เสือมั่น ประธาน) ได้แจ้ง ความประสงค์ที่จะซื้อปุ๋ยกับ สกต.พิษณุโลก ในวงเงิน 1 ล้านบาท เนื่องจากเห็นว่าคุณภาพมีความ เหมาะสม ราคาเป็นธรรมกับลูกค้า ซึ่งอยู่ระหว่างการเจรจากัน

5) เครื่อข่ายข้าวปลอดภัย

สกต.พิษณุโลก เป็นแม่ข่ายและศูนย์กลางในการคำเนินงานและประสานงาน นอกจากนี้ พยายามขยายเครือข่ายข้าวปลอดภัยให้มากขึ้น ซึ่งในขณะนี้ ได้ขยายไปยังกลุ่มข้าวบ้าน ดอนม่วง ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง เพื่อให้กิจกรรมของเครือข่ายและโรงสีคำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยพยายามที่จะเชื่องโยงกับกลุ่มผู้ผลิตและซื้อข้าวที่สนใจข้าวปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง ใน อำเภออื่น ๆ ต่อไป ทีมวิจัย และสกต.พิษณุโลก จะคำเนินการเชื่อมโยงกับศูนย์วิจัยข้าวจังหวัด พิษณุโลก ให้เข้ามามีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ข้าว การเพาะปลูก ดูแล บำรุงรักษา เป็นต้น แก่เครือข่ายข้าว และสมาชิกที่สนใจ

6) บ้านคอนม่วง ตำบลวังทอง

ในอนาคตได้วางสถานะของบ้านคอนม่วง ตำบลวังทอง เป็นศูนย์เรียนรู้ของ ครอบครัวสมาชิกระดับครัวเรือน โดยเฉพาะเรื่องการลดรายจ่ายในครัวเรือน การนำแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ทีมวิจัยเครื่อข่ายคุณค่าเชิงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

หัวหน้าโครงการ นายวิรัช วาณิชธนากุล รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการสาขา 2 พิษณุโลก

สำนักงานฝ่ายกิจการสาขา 2 พิษณุโลก

หัวหน้าโครงการร่วม นายอดิศัย ประไพศรี พนักงานส่งเสริมธุรกิจลูกค้า 9

สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดพิษณุโลก

ทีมวิจัย นายดุสิต องอาจ นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองพิษณุโลก

นางปทุมมา ศรีนครธรรม นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ศูนย์ศึกษษและพัฒนาชุมชนพิษณุโลก

นายบุญลือ เพชรอ่อน ผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก

สำนักงาน สกต.พิษณุโลก

นายเชื้อชาย วงศ์บุรี ผู้ช่วยผู้จัดการ สกต.พิษณุโลก

สำนักงาน สกต.พิษณุโลก

นายภิรมย์ สิทธิกมลรัตน์ นักวิชาการสหกรณ์ 6

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก